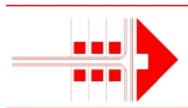

WYKONAWCA:

JAGABUDEX-PROJEKT
UL. MARCELIŃSKA 61/8
60-354 POZNAŃ

ZAMAWIAJACY:

GMINA MIŁOSŁAW
UL. WRZESIŃSKA 19
62-320 MIŁOSŁAW

**Gmina
Miłosław**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU PLANU OGOLNEGO GMINY MIŁOSŁAW

MIŁOSŁAW, 4 MARCA 2026 ROKU

AUTORKA OPRACOWANIA:

Monika Płóciennik
mgr inż. Monika Płóciennik

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	1
I.1. Podstawy formalno-prawne dla sporządzenia opracowania	1
I.2. Cele i zakres opracowania	3
I.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
I.4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu	3
II. CHARAKTERYSTYKA I UWARUNKOWANIA GMINY	6
II.1. Położenie i charakterystyka obszaru objętego opracowaniem.....	6
II.1.1. Położenie administracyjne	6
II.1.2. Położenie geograficzne	6
II.1.3. Charakterystyka gminy	6
II.2. Charakterystyka fizjograficzna terenu	7
II.2.1. Klimat lokalny.....	7
II.2.2. Krajobraz.....	8
II.2.3. Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu.....	11
II.2.4. Stosunki wodne	11
II.2.5. Warunki glebowe	14
II.2.6. Surowce naturalne.....	14
II.2.7. Szata roślinna	16
II.2.8. Świat zwierzęcy	18
II.3. Dziedzictwo kulturowe.....	19
III. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH.....	19
III.2.1. Ustawowe formy ochrony przyrody na terenie objętym projektem planu ogólnego oraz w jego sąsiedztwie	19
III.2.2. Inne cenne obszary i elementy chronione.....	30
IV. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM.....	31
IV.1. Jakość i zagrożenia powietrza atmosferycznego	31
IV.2. Komfort akustyczny i zagrożenie hałasem	34
IV.3. Stan gleb oraz degradacja powierzchni gruntu.....	36
IV.4. Degradacja i degeneracja szaty roślinnej	37
IV.5. Jakość wód oraz zagrożenia dla nich	38
IV.6. Zagrożenie powodzią	45
IV.7. Pola elektromagnetyczne	46
IV.8. Infrastruktura techniczna	47
IV.9. Infrastruktura transportowa	50
IV.10. Infrastruktura społeczna	51

IV.11. Tereny zamknięte	53
IV.12. Obszary ograniczonego użytkowania	53
V. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	53
V.1. Cele i zawartość projektu planu ogólnego.....	53
V.2. Powiązania planu ogólnego z innymi dokumentami	62
VI. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	67
VI.1. Wpływ na warunki klimatyczne i stan higieny atmosfery	68
VI.2. Wpływ na klimat akustyczny	70
VI.3. Oddziaływanie na warunki wodne	73
VI.4. Wpływ na degradację powierzchni gruntu i gleb.....	73
VI.5. Oddziaływanie na szatę roślinną i formy ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną....	75
VI.5.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz ich integralność	83
VI.6. Oddziaływanie na krajobraz.....	85
VI.7. Emitowanie pola elektromagnetycznego.....	86
VI.8. Oddziaływanie na ludzi.....	87
VI.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	89
VI.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	90
VI.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	90
VI.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótko-terminowe, średnioterminowe i stałe	90
VI.13. Oddziaływanie skumulowane i znaczące	93
VI.14. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk	94
VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBU W JAKI TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	96
VIII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO.....	99

IX. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	100
X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	101
XI. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	103
XII. ANALIZA I OCENA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO.....	103
XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ORAZ WNIOSKI KOŃCOWE	104
XIV. OŚWIADCZENIE AUTORA O POPRAWNOŚCI PROGNOZY.....	120

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW*

I. WSTĘP

I.1. Podstawy formalno-prawne dla sporządzenia opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego gminy wynika przede wszystkim z zapisów:

- Art. 46, ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹;
- Art. 13, pkt. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym².

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy o oś przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1. Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3–5 ustawy o oś.

Następnie, organ opracowujący projekt planu ogólnego poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu ogólnego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko:

- 1) zawiera:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,

¹ ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

² ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.)

- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

I.2. Cele i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu Planu ogólnego gminy Miłosław.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Główne cele niniejszego opracowania to: (1) scharakteryzowanie obecnego stanu środowiska przyrodniczego i sposobu zagospodarowania terenu gminy; (2) wskazanie negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na: poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego; warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury; (3) prognozowanie zmian omawianego obszaru w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego; (4) analiza projektu planu ogólnego pod kątem spójności z polityką i celami dokumentów strategicznych ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

Z uwagi na liczne powiązania przestrzenno-funkcjonalne prognoza obejmuje obszar całej gminy Miłosław wraz z terenami będącymi w zasięgu potencjalnego oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń ocenianego projektu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt Planu ogólnego gminy Miłosław wraz z załącznikami graficznymi wykonanymi w skali 1:10 000.

I.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu planu ogólnego oraz przepisami prawa ochrony środowiska. Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Analizowano również dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju.

I.4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Planu ogólnego gminy Miłosław sporządzono w oparciu o dostępne materiały archiwalne, publikacje mapowe, a także literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane. W niniejszej pracy wykorzystano następujące materiały:

- 1) Projekt Planu ogólnego gminy Miłosław;

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław. 1999 r. ze zmianami;
- 2) Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata od 2016-2022;
- 3) Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu. 2019. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Wielkopolska 2020+ wraz z PZPPOM. Poznań;
- 4) Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. 2020. Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 r.;
- 5) EKOSTANARD Pracownia Analiz Środowiskowych. 2020. Program ochrony środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.
- 6) KZGW. 2022. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Warszawa;
- 7) Mapa topograficzna w skali 1:10 000;
- 8) Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:100 000;
- 9) Mapa Geologiczna Polski, w skali 1:20 000, 2004;
- 10) Mapa kruszywa naturalnego w Polsce w skali 1:500 000, Tołkanowicz E., Żukowski K., PIG, 2001;
- 11) Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w skali 1:800 000. PIG-PIB, Warszawa;
- 12) Mapa obszarów GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1:500 000, Kleczkowski A.S., Kraków, 1990;
- 13) Przeglądowa mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:300 000. Instytut Geologiczny. 1958 r.;
- 14) Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, 1997 r.;
- 15) Mapy zasadnicze SURE w skali 1:1000;
- 16) Mapy zagrożenia powodziowego, PGW Wody Polskie, 2020 r.;
- 17) Mapa Gleb Polski IUNG Puławy w skali 1:300 000. 1961 r.;

Źródło informacji stanowiła również literatura specjalistyczna i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) GIOŚ RWMS w Poznaniu. 2020. Stan Środowiska w Województwie Wielkopolskim. Raport 2020;
- 2) WIOŚ Poznań. 2005. Agrochemiczne badania gleb Wielkopolski w latach 2000–2004;
- 3) GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016–2021;
- 4) PIG. 2022. Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring operacyjny;
- 5) GIOŚ RWMS Poznań. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Wielkopolskim za rok 2024. Poznań;
- 6) Matuszkiewicz W. 2008. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, PWN, Warszawa;
- 7) Matuszkiewicz J. M. 2008. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa;
- 8) Matuszkiewicz J. M. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGIPZ PAN, Warszawa;

- 9) Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGIPZ PAN, Warszawa;
- 10) Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa;
- 11) Dobrzańska B., Dobrzański G., Kiełczewski D. 2009. Ochrona środowiska przyrodniczego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
- 12) Garbarczyk H., Garbarczyk M. 2010. Atlas zwierząt chronionych. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 13) Witkowska-Żuk L. 2008. Atlas roślinności lasów. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 14) Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;
- 15) Wiśniewski J., Gwiazdowicz D.J. 2004. Ochrona przyrody. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Poznań;
- 16) Olaczek R. 1974. Kierunki degeneracji fitocenoz leśnych i metody ich badania. Phytocoenosis. 3.3/4:179–187, Warszawa – Białowieża;
- 17) Richling A., Solona J., Maciasa A., Balona J., Borzyszkowskiego J., Kistowskiego M. 2021 r. Regionalna geografia fizyczna Polski. Poznań;
- 18) Liro A. (red.). 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Fundacja IUCN Poland, Warszawa;
- 19) Mirek Z. i In. 2002. Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. Instytut Botaniki PAN im. W. Szafera, Kraków;
- 20) Paczyński B., Pruszkowska M. (red.). 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. Tom I. Wody słodkie. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- 21) Sudnik-Wójcikowska B. 2011. Rośliny synantropijne. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 22) Olaczek R. 2008. Skarby przyrody i krajobrazu Polski. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa;
- 23) van Loon G.W., Duffy S.J. 2008. Chemia Środowiska. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
- 24) Łukasiewicz A., Łukasiewicz Sz. 2009. Rola i kształtowanie zieleni miejskiej. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań;
- 25) Mynett Maciej. 2008. Żywopłoty. Zakładanie i pielęgnacja. Multico Oficyna Wydawnicza. Warszawa;
- 26) Wolański N. 2008. „Ekologia człowieka. Tom 2.” PWN. Warszawa;
- 27) Macioszyk A. (red.). 2006. Podstawy hydrogeologii stosowanej. PWN, Warszawa;
- 28) Koreleski Krzysztof. 2005. Oddziaływanie napowietrznych linii energetycznych na środowisko człowieka. Nr 2/2005, PAN, Oddział w Krakowie, s. 47–59 Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi.

Ponadto korzystano z danych Głównego Urzędu Statystycznego, informacji zawartych na stronie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://poznan.wios.gov.pl/>), Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://gios.gov.pl/pl/>), z internetowej bazy Rejestru Obszarów Górniczych

(<http://baza.pgi.waw.pl/geow>), a także ze stron internetowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (<http://www.sejm.gov.pl/prawo/prawo.html>).

Kolejnym źródłem informacji i weryfikacji zebranego materiału była bezpośrednia wizja lokalna terenu objętego opracowaniem wraz z jego otoczeniem. Wszystko to pozwoliło na ustalenie użytkowania terenu i rozpoznania aktualnego stanu środowiska.

II. CHARAKTERYSTYKA I UWARUNKOWANIA GMINY

II.1. Położenie i charakterystyka obszaru objętego opracowaniem

II.1.1. Położenie administracyjne

Gmina Miłosław to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej części województwa wielkopolskiego, w południowo-zachodniej części powiatu wrzesińskiego. Miasto Miłosław zlokalizowane jest w odległości ok. 44 km od Poznania (ok. 14 km od Wrześni i ok. 15 od Środy Wielkopolskiej).

II.1.2. Położenie geograficzne

Gmina Miłosław według podziału fizyczno-geograficznego Polski Jerzego Kondrackiego i A. Richlinga³ położona jest w obrębie Niziny Środkowoeuropejskiej (31), Podprowincji Pojezierzy Południobałtyckich (314–316), Makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego (315.5), Mezonegonu Równiny Wrzesińskiej (315.56) oraz w obrębie Makroregionu Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej (315.6) i Mezonegonu Kotliny Śremskiej (315.64).

II.1.3. Charakterystyka gminy

Gmina Miłosław położona jest na południowym skraju Równiny Wrzesińskiej. Jest to region rolniczy. Decydują o tym uwarunkowania wynikające z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przewaga dobrych gleb kl. II-IV), rzeźby terenu (przewaga terenów płaskich i falistych), klimatycznych oraz uwarunkowania historyczno-gospodarcze.

Siedzibą gminy jest miasto Miłosław położone w otoczeniu stawów, nad rzeką Miłosławką (zwaną również Szywrą), lewym dopływem Moskawy, uchodzącej dalej do Warty. Gmina Miłosław zajmuje obszar 132,26 km², i stanowi ok. 19% powierzchni powiatu wrzesińskiego. W gminie użytki rolne zajmują ok. 60%, natomiast leśne ok. 30%. W skład gminy wchodzi łącznie 29 miejscowości oraz 16 sołectw: Bugaj, Lipie, Białe Piątkowo, Biechowo, Chlebowo, Czeszewo, Gorzyce, Kębłowo, Książno, Mikuszewo, Nowa Wieś Podgórna, Orzechowo, Pałczyn, Rudki, Skotniki, Kozubiec. Gmina graniczy:

- od północy z gminami Września (pow. wrzesiński) oraz Dominowo (pow. średzki);
- od wschodu z gminą Kołaczkowo (pow. wrzesiński);
- od południa z gminami Żerków (pow. jarociński) i Nowe Miasto nad Wartą (pow. średzki);
- od zachodu z gminami Krzykosy i Środa Wielkopolska (pow. średzki).

Główną arterią komunikacyjną na terenie gminy Miłosław stanowi droga krajowa nr 15 przebiegająca z południowego zachodu w kierunku północno-wschodnim przez miejscowości: Białe Piątkowo – Miłosław – Kębłowo – Skotniki. Droga krajowa nr 15 umożliwia

³ za: Regionalna geografia fizyczna Polski, pod redakcją A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego, M. Kistowskiego, Poznań 2021 r.

m.in. dotarcie do Wrześni, Jarocina czy bardziej oddalonych Torunia i Wrocławia. Przebiega przez ścisłe centrum Miłosławia, poprzez Plac Wiosny Ludów. W południowej części miasta droga krajowa nr 15 krzyżuje się z drogą wojewódzką nr 441 relacji Miłosław – Borzykowo. Układ komunikacyjny gminy uzupełniają drogi powiatowe i gminne.

Przez gminę Miłosław przebiega również linia kolejowa nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, w ciągu której na terenie gminy zlokalizowane są trzy przystanki kolejowe: w Książnie oraz Orzechowie. Dworzec w Orzechowie zapewnia również obsługę firmy Sklejka Orzechowo, będącej ważnym pracodawcą na terenie gminy.

Zbiorcza komunikacja autobusowa na terenie gminy zapewniona jest w relacjach Nowa Wieś Podgórna – Września oraz Miłosław – Środa Wielkopolska. Dzięki porozumieniu zawartym pomiędzy Firmą Kombus a Gminą Miłosław umożliwiony jest darmowy transport mieszkańców gminy na trasie relacji Miłosław – Środa Wielkopolska. W przypadku pozostałych miejscowości na terenie gminy przewozy oferują prywatni przedsiębiorcy.

Obszary chronione na terenie gminy Miłosław zlokalizowane są w jej południowej części. Obszary cenne przyrodniczo rozciągają się na linii od Białego Piątkowa, przez południową granicę Miłosławia, Kozubca, Mikuszewa, aż po Nową Wieś Podgórną i całą południową granicę gminy.

Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały w gminie formą ochrony przyrody w postaci obszarów Natura 2000. Są to: Specjalny Obszar Ochrony „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie”, Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Nadwarciańska”, Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Warty” Na terenie gminy znajdują się również: Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy”, Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las”, Rezerwat Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną, Użytek Ekologiczny „Pasieka”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska” oraz Pomniki Przyrody.

Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy są dwie rzeki, Warta i Miłosławka. Miłosławka wraz z dopływami przepływa przez centralną część gminy, z północnego wschodu na południowy zachód. Poza obszarem gminy Miłosławka uchodzi do Maskawy, będącej dopływem Warty. Sieć cieków na wysoczyźnie jest gęsta. Większość z nich jest pogłębiona, ma umocnione faszyną brzegi i stanowi część systemu melioracyjnego. Część cieków na wysoczyźnie ma charakter cieków okresowych.

Na obszarze gminy brak jest jezior. Znajdują się tu jednak 42 zbiorniki naturalne o powierzchni 189 ha i 22 zbiorniki sztuczne o powierzchni 7,75 ha i 43 stawy rybne o powierzchni 194 ha.

II.2. Charakterystyka fizjograficzna terenu

II.2.1. Klimat lokalny

Warunki klimatyczne na obszarze gminy kształtują masy powietrza polarno-morskiego, które pojawiają się tu z częstotliwością około 80% jesienią, a latem około 85 %. Wiosną i zimą częstość występowania w/w mas powietrza nie przekracza 69%. Znacznie rzadziej w omawianym rejonie pojawiają się masy powietrza polarno-kontynentalnego, którego obecność obserwuje się przeważnie zimą i wiosną. Do napływających mas powietrza najczęściej nawiązują kierunki wiatrów. Wartości średnie roczne częstości występowania poszczególnych kierunków wiatru wskazują, że na omawianym obszarze najczęściej

obserwowane są wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Z analizy częstości występowania wiatrów o określonej prędkości wynika, że najczęściej występują wiatry bardzo słabe oraz wiatry słabe. Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego analizowany obszar zalicza się do dzielnicy klimatycznej VII, zwanej Środkową, charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem - poniżej 550 mm. Klimat gminy Miłosław można scharakteryzować jako przejściowy, kształtowany przez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza morskiego lub kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z małą pokrywą śnieżną. Średnia temperatura roczna wynosi 9,4°C, a średnie temperatury miesięczne wahają się od 0,0°C (styczeń) do +19,9°C (lipiec).

Tereny zalesione charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi o mniejszych dobowych wahaniami i nieco gorszych warunkach solarnych z uwagi za zacienienie. Są to tereny o powietrzu wzbogaconym w tlen, ozon i olejki eteryczne podnoszące komfort bioklimatyczny.

II.2.2. Krajobraz

Gmina Miłosław położona jest w granicach mezoregionu fizycznogeograficznego Równiny Wrzesińskiej. Region ten charakteryzuje się równinną formą ukształtowania terenu, z niewielkimi pofalowaniami. Jest to teren bezjeziorny. Stosunkowo dobre jakościowo gleby tworzące równinę, a także sprzyjające ukształtowanie terenu wpłynęło na intensyfikację i rozwój rolnictwa na tych terenach. W gminie Miłosław na cele rolnicze wykorzystywanych jest 59,5% ogółu gruntów. Poziom lesistości jest zbliżony do średniej krajowej i wynosi 28,7%.

Gmina Miłosław wyróżnia się również wysokimi walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi i naturalnymi, co znajduje odzwierciedlenie w mnogości prawnych form ochrony przyrody występujących na jej terenie. Wśród nich są:

- Rezerwat Przyrody „Dwunastak” – rezerwat leśny o powierzchni 9,12 ha;
- Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las” – rezerwat rozpościera się na powierzchni 222,62 ha, obejmując teren gminy Miłosław oraz gminy Żerków;
- Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy – nieco ponad 37% powierzchni parku zlokalizowanych jest w granicach gminy Miłosław, dla parku został również opracowany plan ochrony;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska” – znajdujący się na terenie gminy Miłosław jedynie w niewielkiej części, do południowego brzegu Warty;
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska”;
- Użytek Ekologiczny „Pasieka” – obejmuje on powierzchnię 20,1 ha;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Środkowej Warty”;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Nadwarciańska”;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie”;
- Pomniki Przyrody wśród których wyróżnić można grupy drzew oraz okazy pojedyncze.

Sieć hydrologiczną na terenie gminy tworzą przede wszystkim Warta oraz Miłosławka. Warta przepływa w południowej części Gminy, z kolei Miłosławka wraz z dopływami odwadniają centralną część gminy wraz z miastem. Na terenie gminy nie ma jezior. Wśród

obecnych akwenów zdecydowanie największymi są stawy hodowlane położone na w południowej części miasta Miłosławia, a także częściowo poza jego granicami.

Należy przy tym zaznaczyć, że krajobraz ma wiele znaczeń oraz płaszczyzn odniesienia (opisano poniżej). „*Krajobraz materialny*” (*matterscape*) jest rzeczywistością fizyczną, opisaną jako system podległy prawom natury. W tym ujęciu można wyróżnić: (1) *strukturę krajobrazu*, czyli przestrzenne relacje między jednostkami krajobrazowymi; (2) *funkcjonowanie krajobrazu*, czyli interakcje między przestrzennymi jednostkami krajobrazowymi; (3) *zmiennność*, czyli przekształcenia struktury i funkcji układu jednostek ekologicznych w czasie.⁴ „*Krajobraz jako pojęcie społeczno-prawne*” (*powerscape*) jest stworzony przez społeczność jako system norm i celów. Normy te są sformalizowane (akty prawne) oraz niesformalizowane (wywodzące się z tradycji, zwyczajów). Krajobraz w tym ujęciu to system norm, które regulują zasady postępowania danej społeczności w odniesieniu do otaczającego krajobrazu. Nie mają one charakteru uniwersalnego – są indywidualne dla różnych społeczności.⁵ „*Krajobraz mentalny*” (*mindscape*) istnieje w „wewnętrznym świecie” każdej jednostki. Rzeczywistość wewnętrzna jest wytworem świadomości. Krajobraz mentalny jest krajobrazem doświadczanym przez ludzi; jest systemem indywidualnych wartości, sądów, odczuć, znaczeń nadawanych przestrzeni i jej komponentom. Krajobraz ma również wymiar percepcyjny, estetyczny, artystyczny i egzystencjalny. Taki krajobraz można badać jedynie przy uwzględnieniu osoby obserwatora. Sam krajobraz zaś odbieramy przez nasze zmysły, dlatego poza rolą obserwatora istotne w ocenie krajobrazu będzie także miejsce, w którym obserwator się znajduje i z którego krajobraz jest kontemplowany. W takim rozumowaniu sama ocena krajobrazu powinna zatem skupić się na percepcyjnym podejściu do przestrzeni i na jej walorach estetycznych.⁶

Wartość ogólna krajobrazu jest zagadnieniem bardzo złożonym, bowiem krajobraz nie ma charakteru statycznego, podlega permanentnie zmianom. Relacje pomiędzy elementami przyrodniczymi i kulturowymi zmieniają się w czasie i przestrzeni, tworząc *tożsamość miejsca*.⁷ Dopiero znając tożsamość miejsca można podjąć próbę oceny oddziaływania nań planowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Subiektywna analiza omawianego terenu wykazała, że krajobraz jest przeciętny i posiada niskie walory krajobrazowe.

II.2.2.1. Audyt krajobrazowy

Audyt jest formą bezpośredniej kontroli wybranego obszaru. Zawarty w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) reguluje właściwą ochronę krajobrazu.

Zakres audytu krajobrazowego w szczególności określa zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazu, rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego oraz rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu

⁴ za: Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa

⁵ tamże

⁶ tamże

⁷ tamże

zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu.

Na terenie gminy Miłosław wyznaczone zostały krajobrazy priorytetowe określone w "Audycie Krajobrazowym Województwa Wielkopolskiego", przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego:

- 1) Krajobraz Priorytetowy „Rejon Miłosławia” – zlokalizowany jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim, na terenie gminy Miłosław. Jest położony około 12 km na południowy zachód od Wrześni, od zachodu graniczy z miastem Miłosław.

Metryczka Krajobrazu priorytetowego „Rejon Miłosławia”:

- ID: 2317;
- KOD: 30-315.56-088;
- NAZWA: REJON MIŁOSŁAWIA;
- GRUPA: B – krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka;
- TYP: 6 – wiejskie;
- PODTYP: 6a – sztuczne zbiorniki wodne;
- LOKALIZACJA: gmina Miłosław;
- POWIERZCHNIA: 307 h.

- 2) Krajobraz Priorytetowy „Dolina Warty: Pызdry – Rogalinek” – zlokalizowany jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatów: poznańskiego, śremskiego, średzkiego, wrzesińskiego i jarocińskiego, na terenie gmin: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pызdry.

Metryczka Krajobrazu priorytetowego „Rejon Miłosławia”:

- ID: 841;
- KOD: 30-315.64-085;
- NAZWA DOLINA WARTY: PYZDRY–ROGALINEK;
- GRUPA: A – krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka;
- TYP: 1 – wód powierzchniowych;
- PODTYP: 1b – systemy wód płynących;
- LOKALIZACJA: gminy: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pызdry;
- POWIERZCHNIA: 5685 ha.

II.2.3. Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu

Biorąc pod uwagę budowę geologiczną teren gminy Miłosław położony jest w granicach dwóch wielkich struktur geologicznych (monokliny przedsudeckiej i synklinorium szczecińsko-mogileńsko-łódzkiego). Na osadach mezozoiku zalegają osady neogenu zbudowane z osadów piaszczystych i burowęglowych, przechodzących ku górze w utwory mułkowo-ilaste i ilaste. Na osadach neogeńskich odłożone zostały gliny morenowe poszczególnych zlodowaceń wraz z przewarstwieniami osadów piaszczystych. Na całym obszarze zalegają natomiast gliny morenowe zlodowacenia środkowopolskiego.

Osuwiska

Na terenie gminy Miłosław nie występują osuwiska.

Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi

Na terenie gminy Miłosław nie występują zagrożenia wynikające z masowych ruchów ziemi.

II.2.4. Stosunki wodne

II.2.4.1. Wody powierzchniowe

Jednolite części wód powierzchniowych

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Miłosław położony jest w całości w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Warty.

Na terenie gminy występuje sześć jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- „Warta od Powy do Proсны” (PLRW60001218399)⁸ (dawniej: „Warta od Powy do Proсны” – PLRW60002118399);
- „Moskawa do Wielkiej” (PLRW600009185441)⁹ (dawniej: „Moskawa do Wielkiej” – PLRW600016185469);
- „Warta od Proсны do Lutyni” (PLRRW60001218519)¹⁰ (dawniej: „Warta od Proсны do Lutyni” – PLRW60002118519);
- „Lutynia od Radowicy do ujścia” (PLRW60001118529)¹¹ (dawniej: „Lutynia od Radowicy do Lubieszki” – PLRW60001918525, „Lutynia od Lubieszki do ujścia” – PLRW60001918529);
- „Warta od Lutyni do Młyniska” (PLRW600012185551)¹² (dawniej: „Warta od Lutyni do Moskawy” – PLRW60002118539, „Warta od Moskawy do Pyszącej” – PLRW600021185539, „Warta od Pyszącej do Kopli” PLRW60002118573);
- „Miłosławka” (PLRW6000101854899)¹³ (dawniej: „Miłosławka do Kanału Połczyńskiego” – PLRW600017185484, „Miłosławka od Kan. Połczyńskiego do ujścia” PLRW600017185489).

⁸ za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW60001218399>

⁹ za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW600009185441>

¹⁰ za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW60001218519>

¹¹ za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW60001118529>

¹² za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW600012185551>

¹³ za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW6000101854899>

Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy są dwie rzeki, Warta i Miłosławka. Miłosławka wraz z dopływami przepływa przez centralną część gminy, z północnego wschodu na południowy zachód. Poza obszarem gminy Miłosławka uchodzi do Maskawy, będącej dopływem Warty. Sieć cieków na wysoczyźnie jest gęsta. Większość z nich jest pogłębiona, ma umocnione faszyną brzegi i stanowi część systemu melioracyjnego. Część cieków na wysoczyźnie ma charakter cieków okresowych. Na obszarze gminy brak jest jezior. Znajdują się tu jednak 42 zbiorniki naturalne o powierzchni 189 ha i 22 zbiorniki sztuczne o powierzchni 7,75 ha i 43 stawy rybne o powierzchni 194 ha.

Obszary zagrożenia powodzią

Na podstawie map zagrożenia powodziowego¹⁴, ustalono, że na terenie gminy Miłosław występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);
- obszar narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

II.2.4.2. Wody podziemne

Jednolite części wód podziemnych

Teren gminy Miłosław położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 61 (PLGW600061)¹⁵.

W piętrze wodonośnym czwartorzędu na obszarze JCWPd 61 wyróżniono dwa główne poziomy:

- Gruntowy poziom wodonośny Q1 o charakterze dolinnym i pradolinym zasilany jest infiltracyjnie w obrębie dolin i pradolin. Na tarasach wysokich na drodze infiltracji opadów oraz drenażu i spływu z sąsiednich wysoczyzn. Na tarasach niskich również przez drenaż z poziomów wgłębnych. Okresowo, przy wysokich stanach rzek, zasilanie może pochodzić z wód powierzchniowych.
- Poziom wód wgłębnych międzyglinowy dolny (wielkopolskiej doliny kopalnej) Q2 zasilany jest na drodze infiltracji opadów i przesączania się wód z poziomu gruntowego głównie przez okna hydrauliczne.

¹⁴ za: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPDF

¹⁵ za: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600061>

Na wodach piętra czwartorzędowego bazują wszystkie ciekłe dorzecza Warty. Wielkość zasilania poziomów czwartorzędowych z infiltracji opadów i przesączania z nadległych poziomów waha się w przedziale 2,0–18,0 m³/h km² w zależności od stopnia izolacji od powierzchni terenu, głębokości występowania i układów krążenia wód oraz wielkości opadów. Główną bazą drenażu czwartorzędowego pietra wodonośnego stanowi Warta. Piętro neogeńsko-paleogeńskie – poziom mioceński i oligoceński zasilane są głównie przez przesączanie się wód z nadległych poziomów czwartorzędowych i przepływy w obrębie okien hydrogeologicznych. Główną strefą zasilania jest wielkopolska dolina kopalna. Przepływ wód odbywa się generalnie do Warty, będącej regionalną bazą drenażu. Naturalny układ hydroizohips lokalnie (np. w rejonie Wrześni i Środy Wlkp.) jest zmieniony przez eksploatację większych ujęć. Piętro kredowe zasilane jest przez przesączanie przez warstwy pól i słabo przepuszczalne z wodonośnych poziomów nadległych oraz przez dyslokacje w obrębie górotworu. Wody tego piętra pod względem hydrodynamicznym są włączone w układ krążenia wód formacji kenozoicznej.

Gmina Miłosław położona jest w granicach dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 143) „Subzbiornik Inowrocław – Gniezno”, znajdującego się na głębokościach od 90 do 140 m p.p.t., jest to zbiornik typu porowego, neogeńsko-mioceński. W piaskach drobnych, zalegających od powierzchni terenu na głębokości od 1,0 do 5,0 m, występuje I poziom wody gruntowej o swobodnym zwierciadle, niezbyt zasobny. Woda gruntowa na głębokości 0–1,0 m p.p.t. występuje w dolinach wszystkich głównych cieków przepływających przez teren gminy. Poziom trzeciorzędowy stanowi główną użytkową warstwę wodonośną gminy. Jest to poziom mioceński, którego warstwę wodonośną budują piaski pylaste i drobne zalegające pod znacznej miąższości warstwą ilów poznańskich. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi średnio 42–53 m i wyraźnie wzrasta w kierunku północnym. Wodonośność jest jednorodna i charakteryzuje się regularnością zalegania;

Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 150) „Pradolina Warszawa – Berlin” – porowy, czwartorzędowy – plejstoceni. Średnia głębokość ujęć w tym GZWP wynosi 25–35 m, zaś szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 456 tys. m na dobę. Odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, z przepływającą przez nią Wartą zaliczony został do obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony (OWO – obszar wysokiej ochrony).

Ujęcia wód podziemnych ze strefami ochronnymi

Tabela 1. Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Miłosław, które mają ustanowione strefy ochronne

Lp.	SUW	Miejscowość, adres	Ilość studni	Lokalizacja	Strefa ochronna
1.	Białe Piątkowo	Białe Piątkowo 20 A	2	dz. nr ew. 147/3 dz. nr ew. 147/3	bezpośrednia

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOSŁAW*

Lp.	SUW	Miejscowość, adres	Ilość studni	Lokalizacja	Strefa ochronna
2.	Skotniki	Skotniki 20 A	1	dz. nr ew. 135/1	bezpośrednia
3.	Pałczyn	Pałczyn 50 A	2	dz. nr ew. 73/1	bezpośrednia
				dz. nr ew. 73/1	
4.	Bugaj	Bugaj, dz. 73/19	2	dz. nr ew. 73/19	bezpośrednia
				dz. nr ew. 73/19	
5.	Czeszewo	Czeszewo, ul. Miłosławska 1	3	dz. nr ew. 655	bezpośrednia
				dz. nr ew. 655	
				Budy dz.495/2	
6.	Miłosław	Miłosław, ul. Wiewiórowskiego 10	3	dz. nr ew. 808/2	bezpośrednia
				dz. nr ew. 808/3	
				dz. nr ew. 808/1	

Źródło: *Urząd Miasta i Gminy Miłosław*

II.2.5. Warunki glebowe

Gleby powiatu wrzesińskiego charakteryzują się dużą zmiennością przestrzenną, z uwagi na zróżnicowanie składu granulometrycznego. W gruntach ornych przeważają gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane, przy małym udziale czarnych ziem. Gmina Miłosław posiada największy udział gleb zwięźlejszych oraz mocniejszych gleb lekkich, wykazujących w wierzchnich warstwach skład mechaniczny piasków gliniastych mocnych (przewaga dobrych gleb klasy bonitacyjnej II-IV).

Pod względem użytkowania gruntów gmina Miłosław charakteryzuje się dużym udziałem gruntów rolnych (ok. 60%). Jest to region rolniczy. Decydują o tym uwarunkowania wynikające z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przewaga dobrych gleb kl. II-IV).

II.2.6. Surowce naturalne

Na terenie gminy Miłosław występują złoża, tereny i obszary górnicze. Według Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż w gminie znajduje się obecnie siedem złóż, z czego w jednym eksploatacja została zaniechana.

Tabela 2. Złoża występujące na terenie gminy Miłosław

Lp.	Nazwa złoża	Numer złoża	Rodzaj Złoża/ Stan zagospodarowania	Położenie
1.	Czeszewo IG-1	16552	Wody lecznicze Wody mineralne A	Miłosław

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOSŁAW*

Lp.	Nazwa złoża	Numer złoża	Rodzaj Złoża/ Stan zagospodarowania	Położenie
2.	Miłosław	19299	Gazy ziemne Złoże zagospodarowane	Dominowo, Miłosław, Środa Wlkp.
3.	Miłosław E	18606	Gazy ziemne Złoże zagospodarowane	Miłosław, Środa Wlkp.
4.	Orzechowo	1594	Piaski i żwiry Złoże rozpoznane wstępnie	Miłosław
5.	Rudki	18564	Piaski i żwiry Eksploatacja złoża zaniechana	Miłosław
6.	Szczodrzejewo	20921	Piaski i żwiry Złoże rozpoznane szczegółowo	Miłosław
7.	Winna Góra	14324	Gazy ziemne Złoże zagospodarowane	Krzykosy, Miłosław

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

Tabela 3. Obszary i tereny górnicze występujące na terenie gminy Miłosław

Lp.	Nazwa obszaru i terenu górniczego	Nr w rejestrze	Data wyznaczenia	Położenie
1.	Winna Góra	2/2/286	2021-05-08	gm. Krzykosy, gm. Miłosław
2.	Miłosław E	2/2/326	2021-03-05	gm. Miłosław
3.	Miłosław	2/2/328	2021-10-26	gm. Dominowo, gm. Miłosław, gm. Środa Wlkp.

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

Na terenie gminy Miłosław znajdują się:

1. część udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Miłosław”, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Miłosław” (koncesja nr 2/2021 z dnia 26 października 2021 r.);
2. udokumentowane złożo gazu ziemnego „Miłosław E”, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Miłosław E” (koncesja nr 1/2021 z dnia 05 marca 2021 r.). Dla złoża gazu ziemnego „Miłosław E” został zatwierdzony dodatek nr 1 do dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej sporządzony w celu aktualizacji granic złoża, obszaru i terenu górniczego, jak również aktualizacji zasobów gazu ziemnego w związku z odwierceniem otworu Miłosław-7H. (Decyzja Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20.11.2023 r. znak: DGK-

WD-II.735.10.2023.IR zatwierdzająca dodatek nr 1 do dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża gazu ziemnego „Miłosław E”);

3. część udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Winna Góra”, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Winna Góra” (koncesja nr 1/2012 z dnia 08 maja 2012 r.).

Ponadto na terenie gminy znajdują się następujące obiekty budowlane i obiekty liniowe:

1. odwierty produkcyjne gazowe (czynne eksploatacyjne):
 - Miłosław-4K wraz ze strefą przyodwiertowa,
 - Winna Góra-1 wraz ze strefą przyodwiertową;
2. odwiert produkcyjny gazowy niezagospodarowany: Miłosław-7H (czynny);
3. odwierty zlikwidowane:
 - Miłosław-6H,
 - Miłosław-3;
4. gazociąg w/c DN 150 relacji SP Miłosław-4K + OP Winna Góra, MOP 8,4 MPa, rok budowy 2017, I klasa lokalizacji wraz z linią światłowodową;
5. rurociąg wody złożowej SP Miłosław-4K + SP Miłosław 5K/H;
6. Ośrodek Produkcyjny Winna Góra;
7. gazociąg w/c DN 150 relacji OP Winna Góra + OG Radlin II, MOP 8,4 MPa, rok budowy 2012, II klasa lokalizacji wraz z linią światłowodową.

Obszar gminy Miłosław obejmują następujące koncesje:

1. koncesja nr 18/99/p z dnia 07.07.1999 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Pyzdry” ważna do dnia 07.07.2026 r., udzielona przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie (obecnie ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku);
2. koncesja nr 32/96/p z dnia 19.07.1996 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Kórnik – Środa”, ważna do dnia 19.07.2028 r. udzielona przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie (obecnie ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku).

II.2.7. Szata roślinna

Według podziału Polski na regiony geobotaniczne (J. Matuszkiewicz), dokonanej na podstawie regionalnego zróżnicowania potencjalnej roślinności, gmina Miłosław położona jest w Prowincji Morza Bałtyckiego, w Prowincji Środkowoeuropejskiej (Działy A-F), w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej (działy B-F), w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), w Krainie Środkowowielkopolskiej (B.2.), w Okręgu Kórnicko-Miłosławskim (B.2.2.), w Podokręgu Czeszewskim (B.2.2.d).

Dział Brandenbursko-Wielkopolski na tle innych regionów w Polsce charakteryzuje się specyfiką zbiorowisk grądowych, które należą do zespołu *Galio-Carpinetum*. Zbiorowiskiem charakterystycznym dla tego działu jest zespół acydofilnego lasu dębowego *Calamagrostio-Quercetum*. Na obszarze Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego dominują dwa typy krajobrazów roślinnych: krajobraz grądowy, który związany jest głównie z obszarami wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem, oraz krajobraz borów i borów mieszanych, zajmujący równiny sandrowe oraz tarasy akumulacji rzecznej, szczególnie w pradolinach, z podłożem piaszczystym.

Dominującym typem krajobrazu roślinnego, charakterystycznego dla ww. krain, są łąki, z dużym udziałem łąk jesionowo-wiązowych i borów mieszanych. Mniej liczny jest krajobraz borów mieszanych i łąk odmiany wielkopolsko-kujawskiej.

Biorąc pod uwagę rzeczywiste fitokompleksy krajobrazowe, analizowany obszar należy do krajobrazu rolniczego.

Powierzchnia lasów na terenie gminy Miłosław wynosi 3 944,23 ha, a wskaźnik lesistości jest równy 29,9%.

Lasy na terenie gminy Miłosław występują w trzech kompleksach:

- na terasie zalewowej i nadzalewowej Warty, po jej południowej stronie;
- na terasach wyższych pradoliny po północnej stronie Warty;
- wzdłuż doliny Miłosławki i na pagórkach ozowych.

Gospodarkę leśną na terenie gminy prowadzi nadleśnictwo Jarocin (obręb Czeszewo). Lasy znajdujące się w dolinie Warty na terasie zalewowej i nadzalewowej zakwalifikowane są do lasów wodochronnych. Ponadto lasy te oraz lasy w rejonie Miłosławia i Czeszewa uznano za lasy masowego wypoczynku.

Lasy nadleśnictwa Czeszewo należą do najpiękniejszych i najbardziej interesujących obszarów leśnych Wielkopolski. Rozległe kompleksy lasów liściastych porastające terasy zalewowe i środkową dolinę Warty i dolnej Lutyni mają bardzo często charakter zbliżony do naturalnego. Stanowią one z tego względu cenny obiekt dla badań geobotanicznych oraz atrakcyjny do penetracji turystycznej. Do najcenniejszych gatunków budujących tu drzewostany w zbiorowiskach leśnych są jesion, dąb szypułkowy i lipa drobnolistna.

Ważną rolę w otwartym krajobrazie odgrywają zadrzewienia śródpolne, przydrożne, zieleń przywodna, sady i ogrody przydomowe, które spełniają nie tylko funkcję krajobrazową ale także ochronną. Zadrzewienia występują też wzdłuż dróg głównych i polnych, przy nadbrzeżach wód otwartych, wzdłuż dolin rzecznych. Wpływają one na kształtowanie lokalnego klimatu obszarów na których występują, podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe, spełniają rolę wiatro- i glebochronną.

Uprawom rolnym towarzyszą liczne gatunki segetalne, takie jak np. mak polny (*Papaver rhoeas* L.), chaber bławatek (*Centaurea cyanus* L.), rumianek polny (*Anthemis arvensis* L.), owies głuchy (*Avena fatua* L.), rumianek pospolity (*Chamomilla recutita* L.) Rauschert, komosa biała (*Chenopodium album* L.), szczaw kędzierzawy (*Rumex crispus* L.), szczaw polny (*Rumex acetosella* L.), ostrożeń polny (*Cirsium arvense* (L.) Scop.), rdest ptasi (*Polygonum aviculare* L.), wyka drobnokwiatowa (*Vicia hirsuta* (L.) S.F. Gray), tobołki polne (*Thlaspi arvense* L.) i inne.

Szlakom komunikacyjnym, obszarom wydeptywanym oraz placom i obszarom zabudowy towarzyszą z kolei liczne gatunki ruderalne takie, jak m.in.: wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare* L.), perz właściwy (*Elymus repens* (L.) Gould), babka zwyczajna (*Plantago major* L.), babka lancetowata (*Plantago lanceolata* L.), sałata kompasowa (*Lactuca serriola* L.), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium* L.), tasznik pospolity (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.), wiechlina roczna (*Poa annua* L.), cykoria podróżnik (*Cichorium intybus* L.), bniec biały (*Melandrium album* (Mill.) Garcke), wiesiołek dwuletni (*Oenothera biennis* L.), pasternak zwyczajny (*Pastinaca sativa* L.), stulicha psia (*Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl), pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica* L.), nawłóć pospolita (*Solidago virgaurea* L.) i inne.

W obrębie zabudowań wiejskich spotyka się liczne drzewa owocowe (śliwy (*Prunus* L.), jabłonie (*Malus* Mill.), wiśnie (*Cerasus* Mill.)). Ponadto w krajobrazie gminy dominują: topole (*Populus* L.) (topola czarna), robinie (*Robinia* L.), lipy (*Tilia* L.) (m.in. drobnolistna), grusza pospolita (*Pyrus communis* L.), wierzby (*Salix* L.), brzozy (*Betula* L.), klony (*Acer* L.) (zwyczajny, polny i in.) i dęby (*Quercus* L.).

II.2.8. Świat zwierzęcy

Dla obszaru gminy brak specjalistycznego opracowania faunistycznego. W wyniku gospodarki rolnej wiele z gatunków rodzimych ograniczyło tu swój zakres występowania, a w ich miejsce pojawiły się nowe wprowadzone bądź przypadkowo przywleczone przez człowieka.

Jednakże duże powierzchnie leśne wiążą się z występowaniem wielu gatunków zwierząt łownych. W lasach na terenie gminy występują sarny (*Capreolus*), jelenie (*Cervus*), daniela (*Dama*). Spośród większych ssaków spotyka się dziki (*Sus*), a gromadę mniejszych reprezentują: zając szarak (*Lepus europaeus*), królik (*Oryctolagus*), kuna (*Martes*), ryjówka (*Soricini*), jeż (*Erinaceus*), wiewiórka (*Sciurus*), lis (*Vulpes*).

Na otwartych przestrzeniach pól żyją kuropatwy zwyczajne (*Perdix perdix*) i bażanty zwyczajne (*Phasianus colchicus*).

Na terenie gminy występują też populacje gadów i płazów. Można wymienić tu m.in. gatunki gadów np. żółwia błotnego (*Emys orbicularis*), jaszczurkę zwinkę (*Lacerta agilis*), padalce (*Anguis*), zaskrońce (*Natrix*) oraz płazów, które reprezentowane są przez żaby (*Pelophylax*), ropuchy (*Bufo*), traszki grzebieniastą (*Triturus cristatus*) i zwyczajną (*Lissotriton vulgaris*), rzekotki (*Hyla*) i kumaki (*Bombina*).

Na terenie gminy stwierdzono występowanie innych dość powszechnych gatunków jak: krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), derkacz (*Crex crex*), czajka (*Vanellus vanellus*), łyska (*Fulica atra*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), dymówka (*Hirundo rustica*), oknówka (*Falco subbuteo*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*), rudzik (*Erithacus rubecula*), muchołówka szara (*Muscicapa striata*), sikora uboga (*Poecile palustris*), sikorka bogatka (*Parus major*), raniuszek (*Aegithalos caudatus*), wrona siwa (*Corvus corone*), szpak (*Sturnus vulgaris*), sroka (*Pica pica*), remiz (*Remiz pendulinus*), trznadel (*Emberiza citrinella*), czyż (*Carduelis spinus*), makolągwa (*Carduelis cannabina*), sójka (*Garrulus glandarius*), zięba (*Fringilla coelebs*), wróbel (*Passer domesticus*), kowalik (*Sitta europaea*), kos (*Turdus merula*), kwiczoł (*Turdus pilaris*), kurka wodna (*Gallinula chloropus*), dzierlatka (*Galerida cristata*), jerzyk (*meta description*), kukułka (*Cuculus canorus*) czy skowronek (*Alauda arvensis*).

Gatunki ptaków objęte ochroną ścisłą występujące na terenie gminy to: perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), gągoł krzykliwy (*Bucephala clangula*), siewka rzeczna (*Charadrius dubius*), żuraw zwyczajny (*Grus grus*), sierpówka zwyczajna (*Streptopelia decaocto*), kukułka zwyczajna (*Cuculus canorus*), dudek (*Upupa epops*), dzięcioły (*Picidae*), jastrząb zwyczajny (*Astur gentilis*), krogulec zwyczajny (*Accipiter nisus*), przepiórka zwyczajna (*Coturnix coturnix*), siniak (*Columba oenas*), turkawka (*Streptopelia turtur*), sowy (*Strigiformes*), lelek zwyczajny (*Caprimulgus europaeus*), jerzyk zwyczajny (*Apus apus*), zimorodek zwyczajny (*Alcedo atthis*), puchacz zwyczajny (*Bubo bubo*), bocian

czarny (*Ciconia nigra*), kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*) i rybołów (*Pandion haliaetus*).

II.3. Dziedzictwo kulturowe

W gminie Miłosław występują:

- 1) tereny objęte obszarowymi wpisami do rejestru zabytków tj. historyczny układ urbanistyczny miasta Miłosław wpisany do rejestru zabytków pod nr 2278/A decyzją z dnia 30.09.1993 r.;
- 2) zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków;
- 3) obiekty ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków;
- 4) stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

III. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

III.2.1. Ustawowe formy ochrony przyrody na terenie objętym projektem planu ogólnego oraz w jego sąsiedztwie

Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały w gminie formą ochrony przyrody w postaci obszarów Natura 2000. Są to: Specjalny Obszar Ochrony „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie”, Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Nadwarciańska”, Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Warty”. Na terenie gminy znajdują się również: Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy”, Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las”, Rezerwat Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną, Użytek Ekologiczny „Pasięka”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska” oraz Pomniki Przyrody.

Obszar Natura 2000 „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie” PLH300053 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk. Został wyznaczony na podstawie Decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (data wyznaczenia przez KE: 08.02.2011 r., data wyznaczenia w Polsce: 02.03.2022 r.). Zajmuje powierzchnię 7 158,23 ha. Ostoja obejmuje fragment doliny zalewowej Warty i dolnego odcinka Lutyni, płynących w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej oraz sąsiadujące z nim od północy obszary moreny dennej. Tereny zalewowe Warty i Lutyni ograniczone są obecnie do strefy położonej pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi. System hydrologiczny ostoi znajduje się pod wpływem dużego zbiornika zaporowego na Warcie „Jeziorsko”. Krajobraz zdominowany jest przez rozległe połacie lasów łęgowych oraz łąk. Typowe dla dużych dolin rzecznych łągi wierzbowe (*Salicetum albo-fragilis*) należą do bardzo rzadkich; stosunkowo częste są natomiast płaty wiklin nadrzecznych (*Salicetum triandro-viminalis*). W dolinach mniejszych cieków wodnych dość często spotyka się płaty olsów porzeczkowych (*Ribo nigri-Alnetum*) oraz dobrze wykształcone fitocenozy łąk jesionowo-olszowych (*Fraxino-Alnetum*). Najcenniejsze płaty łąk jesionowo-wiązowych oraz łąk chronione są w rezerwacie „Czeszewski Las”. Tereny leśne poprzeplatane są licznymi płatami łąk i pastwisk różnych typów. Uwagę zwracają też liczne i stosunkowo rozległe starorzecza

z dobrze zachowaną roślinnością z klas *Lemnetea minoris* i *Potametea*. Cały obszar cechuje się harmonijnie zachowanym kompleksem ekosystemów typowych dla ekstensywnie użytkowanej doliny rzecznej. Łącznie na terenie ostoi zidentyfikowano 11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pokrywających 38% powierzchni ostoi. Są to:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*;
- zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri p.p.* i *Bidention p.p.*;
- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- łąki selernicowe (*Cnidion dubii*);
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*);
- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe);
- łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*).

Występuje tu też 12 gatunków zwierząt z załącznika II tej dyrektywy: bóbr europejski, mopek, wydra, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, boleń, koza, piskorz, kozioróg dębosz, pachnica dębowa, poczwarówka zwężona, trzepla zielona. Wśród owadów na szczególną uwagę zasługują populacje tak rzadkich gatunków jak: *Stenocorus meridianus*, *Saperda punctata* (jedyne znane stanowisko w Wielkopolsce) czy *Anoplodera sexguttata* oraz gatunku chronionego *Dorcus parallelipedus*. Ważna ostoja *Osmoderma eremita* i *Cerambyx cerdo*. Populacja trzepli zielonej (*Ophiogomphus cecilia*), stanowiąca fragment ciągłej populacji warciańskiej, zasiedla licznie cały odcinek Warty w obrębie obszaru. Towarzyszy jej również rozpowszechniona, choć nieco mniej liczna, wielkorzeczna gadziogłówka żółtonoga (*Gomphus flavipes*) (z IV Załącznika Dyrektywy Siedliskowej). Obiekt stanowi cenna ostoję florystyczną. Stwierdzono tu występowanie 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Listy roślin oraz 34 gatunki uznawane za rzadkie i zagrożone w Wielkopolsce. Bogate populacje tworzą także liczne gatunki chronione na mocy polskiego prawa. Najpoważniejszym zagrożeniem występującym na omawianym obszarze jest postępujące odwodnienie, związane m.in. z funkcjonowaniem zbiornika Jeziorsko. Proces ten jest szczególnie nasilony na obszarach położonych poza zasięgiem wylewów Warty i Lutyni, choć wyraźnie zaznacza się także w lepiej nawodnionej strefie pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi. Obserwuje się m.in. przesuszanie starorzeczy, a także wyraźnie zmiany w łęgach jesionowo-wiązowych, które na wielu powierzchniach już upodobniły się do grądów. Wdrożony w 2004 roku profesjonalny program retencji wód powierzchniowych w starorzeczach Uroczyska Warta powinien powstrzymać lub złagodzić przebieg tych negatywnych zjawisk. Zakłada się istotną poprawę stosunków wodnych nie tylko w obrębie starorzeczy, ale także w sąsiednich ekosystemach leśnych. Struktura florystyczna ekosystemów leśnych, a zwłaszcza grądów i łęgów jesionowo-wiązowych jest w wielu płatach zniekształcona w wyniku masowej obecności inwazyjnych gatunków roślin – czeremchy amerykańskiej (*Padus serotina*) oraz niecierpka drobnokwiatowego (*Impatiens parviflora*). Do częstych zaliczyć należy także grądy

znieskształcone udziałem sosny w drzewostanie. Dla ekosystemów łąkowych i pastwiskowych dużym zagrożeniem jest zmiana sposobu użytkowania – zaorywanie i podsiewanie mieszanek traw, lub zaniechanie użytkowania, a także zalesianie. Z tej grupy ekosystemów szczególnie zagrożone są łąki trzęślicowe i selernicowe, których dobrze wykształcone płaty zajmują obecnie bardzo niewielkie powierzchnie. Wody rzeki Warty pod względem zanieczyszczeń należą do pozaklasowych, choć w ostatnich latach stwierdza się niewielką, stałą poprawę tego parametru. Lokalnie zanieczyszczenie powietrza spowodowane jest przez zakłady przetwórstwa drzewnego w Orzechowie.

Obszar Natura 2000 „Ostoja Nadwarciańska” PLH300009 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk. Został wyznaczony na podstawie Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) (data wyznaczenia przez KE: 15.01.2008 r., data wyznaczenia w Polsce: 30.03.2022 r.). Zajmuje powierzchnię 26 653,07 ha. Usytuowanych jest w dwóch mezoregionach (Dolina Konińska i Kotlina Śremska). Należy do niej fragment doliny Środkowej Warty – jeden z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia. Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej. Współczesne dno doliny powstało przede wszystkim na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności wód rzecznych (Warty, a w mniejszym stopniu Prosnę i Czarnej Strugi). Rzeźba terenu obfituje w formy fluwialne takie jak: wały przykorytowe, terasę zalewową z różnego typu starorzeczami, terasę wydmową oraz pagórki wydmore. Ważny dla obszaru jest stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia wynikająca z niekorzystnych warunków dla rozwoju intensywnych form gospodarowania (w tym masowej rekreacji). Szata roślinna jest głównie półnaturalna i naturalna. W zagłębieniach bezodpływowych w obrębie terasy wydmorej występują torfowiska przejściowe. Na terenie obszaru dominuje ekstensywna gospodarka łąkowo-pastwiskowa (m.in. tradycyjny na tych terenach wypas gęsi) z udziałem leśnictwa. Pola uprawne koncentrują się w miejscach wyniesionych oraz na krawędzi doliny. Niektóre fragmenty terenu, zwłaszcza w pasie przy korytowym Warty, podlegają praktycznie jedynie procesom fluwialnym kształtującym roślinność naturalną. Na terenie ostoi znajdują się także śródlądowe łąki halofilne, cechujące się bardzo dobrym stanem zachowania, z bogatymi populacjami ginących gatunków słonorośli np. świbka morska (*Triglochin maritimum*) oraz krytycznie zagrożonego w Polsce storczyka błotnego (*Orchis palustris* Jacq.). Obszar obejmuje co najmniej 25 rodzaje siedlisk wymienionych z w Załączniku I dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są one bardzo zróżnicowane od bagiennych do suchych, wydmorewych. Stwierdzono tu także występowanie 12 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata jest fauna płazów jak i roślin naczyniowych liczącą ponad 1000 gatunków, spośród których około 100 znajduje się na krajowej i/lub regionalnej czerwonej liście taksonów zagrożonych. Siedliska przyrodnicze priorytetowe:

- 1) śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (*Glauco-Puccinietalia* część – zbiorowiska śródlądowe) – tworzą się na terenach naturalnie zasolonych pod wpływem słonych źródeł

i słonych wód wglębnych, towarzyszących pokładom soli kamiennej. Od innych typów siedlisk wyróżniają się obecnością halofilnych gatunków roślin. Warunkiem istnienia siedliska jest stały dopływ wód słonych oraz tradycyjny sposób użytkowania jako łąki kośne i pastwiska. W zależności od warunków zasolenia i wilgotności podłoża słone łąki różnią się składem gatunkowym roślin. W związku z tym wyróżniono następujące podtypy siedliska:

- 1340-1 Murawy z mannica odstając i muchotrzewem solniskowym *Puccinellio-Spergularietum salinae*,
- 1340-2 Śródlądowe słone łąki ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim *Triglochino-Glaucetum maritima*,
- 1340-3 Halofilny szuwar z sitowcem nadmorskim *Scirpetum maritimi*,
- 1340-4 Śródlądowe słone łąki z kostrzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim *Potentillo-Festucetum arundinaceae*,
- 1340-5 Halofilne murawy z ostrzewem rudym zbiorowisko z *Blysmus Rufus*.

Słone łąki tworzą się w miejscach oddziaływania słonych wód na dużych powierzchniach w obrębie tzw. łąk Pyzdrowskich;

- 2) murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*);
- 3) górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie) – zbiorowiska roślinne reprezentujące siedlisko mają charakter półnaturalny i antropogeniczny, rozprzestrzeniły się dzięki określonym formom działalności człowieka, są więc wrażliwe na zmiany w użytkowaniu gospodarczym. Siedlisko należy uznać za zagrożone na terenie całego kraju. Jego zachowanie wymaga ochrony czynnej, polegającej na prowadzeniu wypasu lub innych zabiegów ograniczających sukcesję a jednocześnie nie powodujących wzrostu trofii. Perspektywy zachowania siedliska w dłuższym okresie czasu są raczej nikłe. Pewną szansę daje prowadzenie ekstensywnego wypasu i okresowego koszenia, które miałyby w pewnym zakresie naśladować tradycyjne, historyczne już, formy gospodarowania;
- 4) torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*) – zajmuje brzegi jezior w strefie litoralu, gytioiska oraz torfowiska niskie na podłożu zasobnym w węglan wapnia (kreda, margiel), porośnięte przez wapieniolubne rośliny szuwarowe głównie kłoc wiechowatą (*Cladium mariscus*), a także turzycę (*Buxbauma Carex buxbaumii*) i marzycę czarniawą (*Schoenus nigricans*). W Polsce siedlisko bardzo rzadkie, w rozproszonych stanowiskach wyłącznie na niżu (region kontynentalny). Siedlisko z reguły mezotroficzne o odczynie obojętnym do lekko zasadowego, zasilane wodami bogatymi w wapń. Na siedliskach w strefie litoralu jezior źródłem wapnia jest gytia lub kreda jeziorna; w obrębie torfowisk niskich źródłem wapnia może być zarówno gytia, jak i skała wapienna (kreda lub margiel), na której zalegają pokłady torfowe. Siedlisko stale uwilgotnione z wahaniami poziomu wody w różnych porach roku;
- 5) łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez

rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszyny z olszą szarą, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami;

- 6) bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne);
- 7) ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*).

Zagrożenia dla opisanego obszaru można podzielić na dwie grupy: wewnętrzne i zewnętrzne, powstające poza ostoją.

Do drugiej kategorii należy zaliczyć zanieczyszczenia powietrza oraz zanieczyszczenia wody w rzekach. Zmodyfikowane działaniem zbiornika Jeziorsko warunki hydrologiczne rzeki mogą stanowić kolejne zagrożenie dla ostoi.

Zagrożenia wewnętrzne są mniej dotkliwe i odczuwalne. Można do nich zaliczyć:

- nielegalną wycinkę drzew i krzewów,
- „dzikie” wysypiska śmieci,
- nielegalne żwirownie,
- zrzuty ścieków,
- postępująca zabudowa mieszkaniowa,
- kłusownictwo,
- niewłaściwą gospodarkę leśną,
- zmiana sposobu użytkowania gruntu, (zwłaszcza zaniechanie koszenia uruchamia proces sukcesji, niekorzystne dla zachowania istniejącej bioróżnorodności).

Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Warty” PLB300002 jest to obszar specjalnej ochrony ptaków. Został wyznaczony na podstawie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (data wyznaczenia w Polsce: 05.11.2004 r.). Obszar wyznaczony w 2004 r. (zmiana granic w 2007 r.). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie z 2011 r. (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków). Zajmuje powierzchnię 57 104,36 ha. Obejmujący środkowy bieg rzeki Warty uznawany jest za ostoję ptaków o randze ogólnoswiatowej. Dolina na tym odcinku ma zmienną szerokość od 500 m do ok. 5 km, wyróżnić można jej kilka fragmentów. Między Uniejowem a Kołem rzeka płynie w kierunku północnym i z obu stron ograniczona jest wałem przeciwpowodziowym. Na wysokości Koła rzeka zmienia swój bieg na równoleżnikowy. Dolina wyraźnie się rozszerza, przyjmując bardziej naturalny charakter, co umożliwia okresowe zalewy. Zmienność biegu Warty ma również odbicie w różnorodnej roślinności obszaru. Wyróżniono tu kilkanaście cennych siedlisk, w tym przede wszystkim górskie i niżowe murawy bliźniczkowe, naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne i starorzecza, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe i lasy łęgowe oraz nadrzeczne zarośla wierzbowe, murawy

kserotermiczne i wydmy śródładowe z murawami szczotlichowymi. Dno doliny zajmują ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, a także grunty orne o znacznej powierzchni. Tereny między wałami porastają wikliny nadrzeczne, jak również niewielkie zadrzewienia olchowe. Ornitologicznym „punktem ciężkości” jest Nadwarciański Park Krajobrazowy, zajmujący ok. 40% powierzchni ostoi. Występuje tu ponad 230 gatunków ptaków, z czego ponad połowa to gatunki lęgowe, a 42 wymienione są w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Największa koncentracja ptactwa przypada na czas wędrówek – liczba gęgaw i gęsi zbożowych oraz białoczelnych wynosi wówczas na terenie ostoi kilkanaście tysięcy osobników, a kaczek do 20 tysięcy. Spośród notowanych tu ssaków na uwagę zasługują coraz częściej pojawiające się bobry i wydry. Świat płazów reprezentują kumak nizinny i traszka grzebieniasta, z ryb występują koza, różanka i piskorz, a z owadów kozioróg dobosz.

Siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (*Glauco-Puccinietalia* część – zbiorowiska śródładowe);
- Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi;
- Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*;
- Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*);
- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*) – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków;
- górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie);
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- ziołorośla górskie (*Adenostylien alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- łąki selemicowe (*Cnidion dubii*);
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*);
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*);
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe);
- lęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska” został wyznaczony na podstawie Uchwały Nr 74/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kaliszu z dnia 28 września 1989 r. w sprawie ustalenia obszaru krajobrazu chronionego „Szwajcaria Żerkowska” na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (data wyznaczenia: 27.12.1989 r.). Zajmuje powierzchnię 14 750 ha. Znajduje się w północnej części woj. kaliskiego. Graniczy od

północy z Żerkowsko-Czeszewskim Parkiem Krajobrazowym, a od wschodu z Nadwarciańskim PK i Pyzdrskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Wynosi się wysoko ponad przyległą do niego od północy dolinę Warty, a od wschodu i południa dolinę Lutyni. Kilkudziesięciometrowe wysokości względne, silne nachylenie krawędzi, rozcięcia erozyjne i parowy stwarzają krajobrazowa wydatną rzeźbę. Z najwyższych punktów Wzgórz Żerkowskich rozciąga się wspaniały widok na daleką okolicę, aż na drugą północną krawędź doliny Warty. Piękno okolic Żerkowa uzupełniają liczne lasy rozrzucone na wzgórzach i ich stokach. O niezwykłych walorach terenu decydują: unikalna rzeźba terenu, której elementem najbardziej charakterystycznym jest wyniosły pagór morenowy z kulminacjami Łysej Góry i Góry Żerkowskiej o stromych stokach i wysokościach względnych powyżej 50 m, szczególnie bogate i ciekawe zbiorowiska roślinne, których część objęta jest ochroną rezerwatową („Lutynia” i „Czeszewo”), występowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin, występowanie rzadkich gatunków fauny (rezerwat „Dębno nad Wartą”) oraz wartości kulturowe związane z bogatą historią tego rejonu.

Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy” został utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Kaliskiego i Wojewody Poznańskiego Nr 1/94 z dnia 17 października 1994 r. w sprawie utworzenia Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego. Zajmuje powierzchnię 15 794,84 ha. Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy: 1) zachowanie krajobrazu polodowcowego, ze szczególnym uwzględnieniem fragmentu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej oraz kulminacji Wału Żerkowskiego; 2) zachowanie cennych ekosystemów, w szczególności zespołów lasów łąkowych i łągowych na terenie doliny Warty; 3) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk; 4) utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu; 5) utrzymanie cennych walorów kulturowych.

Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las” został uznany na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (data uznania: 09.06.1959 r.). Zajmuje powierzchnię 534,12 ha. Celem uznania za rezerwat przyrody jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu naturalnego lasów i starorzeczy na terenie zlewowym Warty wraz z ich typową dla lasów łągowych florą i fauną.

Rezerwat Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną został uznany na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (data uznania: 02.06.1959 r.). Zajmuje powierzchnię 9,2 ha. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fitocenoz łągi *Galio sylvatici – Carpinetum* i łągi jesionowo – olszowego *Fraxino – Alnetum* oraz zapewnienie swobodnego przebiegu procesom ekologicznym zachodzącym w ekosystemie leśnym.

Użytek Ekologiczny „Pasięka” jest to siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Został ustanowiony na podstawie Uchwały Nr XXIV/168/09 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 2 czerwca 2009 r. (data ustanowienia: 07.08.2009 r.). Zajmuje powierzchnię 20,1 ha. Wartością przyrodniczą są łąki selernicowe, łąki trzęślicowe i niżowe łąki użytkowane ekstensywnie ze stanowiskiem czarcikęsika Kluka, fiołka mokradłowego i goryczki wąskolistnej. Do celów ochrony należy zachowanie siedlisk przyrodniczych: łąk

selernicowych, łąk trzęślicowych i niżowych łąk użytkowanych ekstensywnie ze stanowiskiem czarcikęsika Kluka, fiołka mokradłowego i goryczki wąskolistnej.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska” został ustanowiony na podstawie Uchwały Nr XXIII/145/16 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Pradolina Miłosławska” (data ustanowienia: 28.12.2016 r.). Zajmuje powierzchnię 161,5370 ha. Utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ma na celu zachowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu. Stawy hodowlane usytuowane wokół Miłosławia oraz tereny bezpośrednio przyległe stanowią ważne miejsca lęgowe, żerowisko we i odpoczynkowe dla wielu cennych gatunków ptaków. Zgodnie z ekspertyzą „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” przygotowaną na zlecenie Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego stwierdzono występowanie lęgów rzadkich ptaków wodno-błotnych tj. perkoza rdzawo szyjne go w liczbie 8 par. Obszar zespołu zakwalifikowany został także do kryteriów typu: K3, K5, K6 oraz K7. Oznacza to, że na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego występują ostoje ptaków o znaczeniu regionalnym, występują skupiska par lęgowych błotniaka stawowego w liczbie minimum 5 par, zbiorniki wodne są ważnymi noclegowiskami oraz żerowiskami gęsi skupiającymi regularnie powyżej 1000 osobników oraz żurawi, powyżej 100 osobników. Tereny objęte ochroną nieprzerwanie utrzymują walory przyrodnicze i kulturowe, które stanowią o atrakcyjności tego obszaru. Znajdujące się na nim siedliska, wartości faunistyczne, jak również wyjątkowe walory przyrodnicze i estetyczne bez wątpienia przemawiają za tym, aby nadać temu obszarowi status zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Celem ustanowienia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Pradolina Miłosławska” jest ochrona obszaru o dużych walorach przyrodniczych, w tym zachowanie cennych ekosystemów, w szczególności zespołów lasów łąkowych i lęgowych, zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie obiektów o cennych walorach kulturowych i historycznych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Miłosław znajduje się 25 Pomników Przyrody.

Tabela 4. Pomniki Przyrody na terenie gminy Miłosław

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
1.	1957-02-28	Orzeczenie nr 265/65 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 15.12.1956 r.	Nazwa: Dąb Słowackiego Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w parku w Miłosławiu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOSŁAW

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
2.	1957-02-28	Orzeczenie nr 266/66 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 15.12.1956 r.	Nazwa: Dąb August Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w oddz. 45a I-ctwa Sarnice
3.	1957-02-28	Orzeczenie nr 268/68 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 15.12.1956 r.	Nazwa: – Wieloobiektowy 3 drzewa: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rosną przy osadzie leśniczego I-ctwa Warta
4.	1956-12-15	Orzeczenie Prez. WRN w Poznaniu z dn. 15.12.1956 r.	Nazwa: – Wieloobiektowy 2 drzewa: Dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraea</i>)	Rosną w oddz. 43 c I-ctwa Sarnice
5.	1986-05-20	Orzeczenie Wojewody Poznańskiego z 19.12.1985 r.	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i>)	Rośnie po lewej stronie drogi Biechowo - Gorzyce
6.	1986-05-20	Orzeczenie Wojewody Poznańskiego z 19.12.1985 r.	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i>)	Rośnie po lewej stronie drogi Biechowo - Gorzyce
7.	1986-05-20	Orzeczenie Wojewody Poznańskiego z 19.12.1985 r.	Nazwa: – Wieloobiektowy 12 drzew: Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Rosną po obu stronach drogi Lipie - Miłosław
8.	1986-05-20	Orzeczenie Wojewody Poznańskiego z 19.12.1985 r.	Nazwa: – Wieloobiektowy 82 drzewa: Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	Rosną po obu stronach drogi Lipie - Miłosław
9.	1997-02-17	Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego nr 1/97 z 6 lutego 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	Rośnie w parku w Miłosławiu obok miłorzęba
10.	1997-02-17	Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego nr 1/97 z 6 lutego 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w parku w Miłosławiu przy drodze w pobliżu pomnika J. Słowackiego

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOSŁAW

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
11.	1997-02-17	Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego nr 1/97 z 6 lutego 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Jesion wyniosły – (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Rośnie w parku w Miłosławiu w pobliżu torów kolejowych
12.	1997-02-17	Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego nr 1/97 z 6 lutego 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Sofora chińska (<i>Sofora japońska</i>) - Sophora japońska (<i>Stryphnolobium japonicum</i>)	Rośnie w parku w Miłosławiu
13.	1997-02-17	Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego nr 1/97 z 6 lutego 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Sosna czarna – (<i>Pinus nigra</i>)	Rośnie w parku w Miłosławiu obok domu ogrodnika przy wejściu do parku
14.	2000-10-11	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylecia ochrony nad niektórymi tworam przyrody	Nazwa: – Wieloobiektowy 50 drzew: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rosną w oddz. 178d L-ctwa Warta
15.	2000-10-11	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylecia ochrony nad niektórymi tworam przyrody	Nazwa: – Wieloobiektowy 2 drzewa: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rosną w oddz. 178f L-ctwa Warta
16.	2000-10-11	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylecia ochrony nad niektórymi tworam przyrody	Nazwa: – Wieloobiektowy 5 drzew: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rosną w oddz. 178a L-ctwa Warta
17.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Wieloobiektowy 9 drzew: Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	Rosną w lesie w oddz. 120f leśnictwo Czeszewo
18.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w lesie w oddz. 116l leśnictwo Czeszewo

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
19.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w lesie w oddz. 116l leśnictwo Czeszewo
20.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w lesie w oddz. 80rn leśnictwo Czeszewo
21.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w lesie w oddz. 106a leśnictwo Sławik
22.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w lesie w oddz. 107b leśnictwo Samice
23.	2006-12-27	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Martwe gałęzie	Rośnie w lesie w oddz. 107c leśnictwo Samice
24.	1965-11-30	Decyzja nr 202 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 30.11.1965 r.	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie w lesie w oddz. 21 b I-ctwo Sarnice, w pobliżu osady leśniczego
25.	1965-11-30	Decyzja nr 203 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 30.11.1965 r.	Nazwa: – Jednoobiektowy Drzewo: Miłorząb dwukłapowy (<i>Ginkgo biloba</i>)	Park miejski w Miłosławiu

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt oraz ochrona ich siedlisk

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Na obszarze gminy występuje wiele gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną. Ochronę gatunkową regulują Rozporządzenia Ministra Środowiska:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380).

Oprócz aktów prawa krajowego, Polska, jako sygnatariusz wielu międzynarodowych i światowych konwencji i umów, zobowiązana jest do ochrony gatunkowej wynikającej bezpośrednio z pozakrajowych przepisów. Konstytutywny jest fakt członkostwa Polski w Unii Europejskiej i związane z nim ratyfikowanie dyrektyw w zakresie ochrony gatunkowej: Dyrektywa Rady z dnia 2. kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (79/409/EWG) (zmieniona Dyrektywą z dnia 30. listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (2009/147/WE)) oraz Dyrektywa Rady z dnia 21. maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG). Do kolejnych, najważniejszych umów międzynarodowych i globalnych należy zaliczyć m.in.:

- Konwencję Ramsarską o obszarach wodno-błotnych z 1971 r.;
- Konwencję Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.;
- Konwencję o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.;
- Konwencję Bońską o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, 1979 r.;
- Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie EUROBATS, 1991 r.¹⁶

III.2.2. Inne cenne obszary i elementy chronione

Korytarze ekologiczne

Na terenie gminy znajdują się:

- Korytarz Ekologiczny „Dolina Warty” – KPnC–22A;
- Korytarz Ekologiczny „Lasy Poznańskie – Dolina Warty” – KPnC–24A.

Krajobraz

Zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową, przyjętą we Florencji 20 października 2000 r., a ratyfikowaną przez Polskę 27 września 2004 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98) oraz z ustawą o ochronie przyrody¹⁷ podlegają także cenne walory krajobrazowe gminy. Do obowiązków państw-stron EKK należą:¹⁸

- 1) prawne uznanie krajobrazów za podstawowy składnik otoczenia człowieka, dziedzictwo kulturalne i naturalne oraz fundament tożsamości mieszkańców;
- 2) ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, zmierzającej do realizacji celów konwencji w wyniku przyjęcia „konkretnych środków”;
- 3) ustanowienie procedur uczestnictwa społeczeństwa oraz władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki krajobrazowej;
- 4) uwzględnienie krajobrazu w polityce planowania przestrzennego, kulturalnej, środowiskowej, rolnej, społecznej i gospodarczej.

W ostatnich czasach nastąpił wzrost świadomości ekologicznej, związany z ograniczeniem dobra, jakim jest przestrzeń. W wyniku tego krajobraz wiejski coraz częściej

¹⁶ za: 1) Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa; 2) Wiśniewski J., Gwiazdowicz D. J. 2004. Ochrona przyrody. Wydawnictwo Akademii Rolniczej, Poznań.

¹⁷ ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.)

¹⁸ za: Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

uznawany jest za dobro publiczne także w znaczeniu ekonomicznym; jest przykładem produktu wytworzonego przez działalność rolniczą w ramach pozaprodukcyjnych funkcji rolnictwa (non-commodity output). Nie można zapominać także, że krajobraz jest funkcją relacji społecznych.¹⁹ W konsekwencji krajobraz postrzega się jako zasób, który należy chronić, aby realizować cele rozwoju trwałego. Należy w tym miejscu podkreślić, że ochrona krajobrazu powinna odbywać się na wszystkich płaszczyznach, należy go zatem traktować jako element:

- (1) rzeczywistości fizycznej (matterscape),
- (2) przestrzeni społeczno-prawnej (powerscape),
- (3) mentalny (mindscape).²⁰

Grunty rolne

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Na obszarze objętym opracowaniem występują grunty rolne podlegające ochronie.

Grunty leśne

Ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżaniu ich produktywności;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Na obszarze objętym opracowaniem występują grunty leśne.

IV. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

IV.1. Jakość i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Badania jakości powietrza dla gminy Miłosław, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza GIOŚ RWMS w Poznaniu. Zgodnie z podziałem na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gmina Miłosław leży w strefie wielkopolskiej (kod strefy: PL3003). Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak

¹⁹ za: Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa.

²⁰ tamże.

i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza *pod kątem ochrony zdrowia* za rok 2024²¹ strefa wielkopolska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań przedstawia tabela nr 5. Dla większości substancji mierzonych wyniki były w normie – stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych. Jedynie w przypadku poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 zostały przekroczone poziomy dopuszczalne.

Tabela 5. Klasyfikacja za rok 2024 strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Rodzaj substancji badanej											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy wielkopolskiej											
A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A

Źródło: GIOŚ RWMS Poznań. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza *pod kątem ochrony roślin* za rok 2024²² strefa wielkopolska cechuje się dobrą jakością powietrza. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Podsumowanie badań GIOŚ RWMS w Poznaniu przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Klasyfikacja za rok 2024 strefy wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

²¹ za: GIOŚ RWMS Poznań. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024

²² za: GIOŚ RWMS Poznań. 2025. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOSŁAW*

Rodzaj substancji badanej		
NO _x	SO ₂	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy wielkopolskiej		
A	A	A

Źródło: GIOŚ RWMS Poznań. 2025 Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2024.

Do potencjalnych źródeł zanieczyszczenia atmosfery w rejonie obszaru opracowania należą:

- 1) środki transportu;
- 2) lokalne kotłownie;
- 3) paleniska domowe;
- 4) emisja substancji ze szlaków komunikacyjnych;
- 5) emisja niezorganizowana pyłów z terenów pozbawionych roślinności (np. grunty rolne, place, drogi gruntowe).

Obowiązującymi obecnie na terenie gminy Miłosław uchwałami Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w zakresie programów ochrony powietrza są: (1) uchwała nr IX/168/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie „Programu ochrony powietrza w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r., poz. 6240); (2) uchwała nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r., poz. 5954); (3) uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 8807), zmieniona uchwałą nr XXXVI/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2021 r., poz. 9640).

Do działań naprawczych, dotyczących obszaru gminy Miłosław, należą w szczególności te dotyczące ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gminy, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obniżenia emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic, edukacji ekologicznej oraz zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego.

Ogólnie, dla omawianego obszaru głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego). Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły – emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych, a także w wyniku prac polowych na użytkach rolnych. Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim.

Ponadto w związku z inwestycjami budowlanymi (m.in. drogi, budownictwo) występuje trend czasowego i lokalnego podwyższenia zanieczyszczenia powietrza, głównie pyłami,

związanymi ze wspomnianym procesem inwestycyjnym. Nie są to jednak zanieczyszczenia permanentne i kumulujące się w czasie, dlatego zagrożenie to należy traktować jako tymczasowe i o niewielkiej sile.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż na jakość powietrza na omawianym terenie ma wpływ sposób zabudowy terenu i pora roku. W gęściej zabudowanych miejscach dochodzi do słabszej wymiany mas powietrza i kumulowania się zanieczyszczeń. Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, w sezonie grzewczym, gdzie oprócz niewielkiej emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł spalania paliw, szczególnie stałych. Na obszarze gminy panują dobre warunki dla cyrkulacji powietrza (otwarte przestrzenie, brak znaczących barier); brak jest również dużych zakładów przemysłowych powodujących znaczną emisję zorganizowaną, stąd jakość powietrza jest dość dobra.

IV.2. Komfort akustyczny i zagrożenie hałasem

Od 19 lipca 2007 r. dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu LDWN, LN (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz LAeq D i LAeq N (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby).

Na obszarze gminy Miłosław głównymi źródłami emisji hałasu są:

- szlaki komunikacyjne (droga krajowa nr 15, droga wojewódzka nr 441, drogi powiatowe, drogi gminne, linia kolejowa nr 281);
- obiekty produkcyjne, usługowe stanowiące zagrożenie o charakterze lokalnym;
- wolnostojące, nie posiadające zabezpieczeń akustycznych maszyny i urządzenia, w przypadku, których emisja hałasu ma znaczenie lokalne;
- maszyny rolnicze, szczególnie podczas prac polowych na otwartych przestrzeniach;
- źródła hałasu związane z turystyką i rekreacją.

W przypadku omawianego terenu największe zagrożenie hałasem wynika z przebiegu, przez teren opracowania drogi krajowej nr 15, drogi wojewódzkiej nr 441. Istotna jest utrzymująca się tendencja wzrostu zarejestrowanych w województwie pojazdów, zarówno samochodów osobowych jak i ciężarowych. Istnieje zatem tendencja wzrostowa, jeżeli chodzi o źródła (ilość pojazdów mechanicznych) emisji hałasu. Z drugiej strony na obszarach gęściej zaludnionych wprowadzone są administracyjne ograniczenia prędkości pojazdów, obniżające górny próg emisji dźwięku z silników pojazdów mechanicznych.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w roku 2020/21²³ przeprowadziła pomiar ruchu drogowego na terenie gminy Miłosław:

- na drodze krajowej nr 15 według przeprowadzonych badań, na odcinkach:
 - MIĄSKOWO /DK11/ – MIŁOSŁAW /UL. ZAMKOWA (DW441)/, w ciągu doby przejeżdża 5 122 pojazdów silnikowych, w tym 1 878 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe,

²³ za: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

- MIŁOSŁAW /UL. ZAMKOWA (DW441)/ – OBLACZKOWO /DK92/ w ciągu doby przejeżdża 6 146 pojazdów silnikowych, w tym 1 465 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe;
- na drodze wojewódzkiej nr 441 według przeprowadzonych badań, na odcinku MIŁOSŁAW /DK15/ – BORZYKOWO /DW442/, w ciągu doby przejeżdża 2 239 pojazdów silnikowych, w tym 582 poj./dobę stanowią samochody ciężarowe.

Ruch odbywający się na drogach powiatowych i gminnych ma charakter lokalny. Wzdłuż tych dróg nie mierzono emisji hałasu, brak również danych na temat poruszających się strumieni samochodów. Jednakże stwierdza się, iż ze względu na mały ruch na ww. drogach, na omawianym terenie nie powinno dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu.

Niestety na obszarze gminy Miłosław w ostatnich latach GIOŚ RWMS w Poznaniu nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego (drogowego i kolejowego).

W granicach gminy Miłosław przebiega linia kolejowa nr 281 Oleśnica – Chojnice, odcinek Jarocin – Września, o średniodobowym natężeniu ruchu wynoszącym 23 pociągi, z czego 10 to pociągi towarowe. Przebiegająca przez obszar gminy linia kolejowa, zakwalifikowana została do grupy odcinków linii kolejowych, po których nie przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, wobec czego dla powyższej linii kolejowej nie zostały sporządzone mapy akustyczne.

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia. Pracy napowietrznych linii elektroenergetycznej w określonych warunkach atmosferycznych towarzyszy specyficzny rodzaj dźwięku zwany szumem akustycznym. Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie Prawo ochrony środowiska określany on jest jako hałas, czyli zespół dźwięków słyszalnych przez człowieka. Na obszarach, gdzie hałas wytwarzany przez różne źródła (maszyny i urządzenia, samochody – hałas komunikacyjny) może niekorzystnie wpływać na zdrowie ludzi, obowiązujące w kraju przepisy nakazują, by nie przekraczać określonych poziomów dźwięku, ustalonych w zależności od funkcji terenu. W zależności od rodzaju zabudowy otaczającej linię dopuszczalne w środowisku wartości poziomów hałasu, którego źródłem jest napowietrzna linia elektroenergetyczna, wynoszą: od 40 dB w porze nocnej do 50 dB w dzień. Określono je w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*.

Źródłem hałasu wytwarzanego przez linie elektroenergetyczne są:

- ulot (wyładowania elektryczne) z elementów przewodzących linii znajdujących się pod napięciem (głównie z przewodów roboczych);
- wyładowania powierzchniowe na elementach układu elektroizolacyjnego (izolatorach i osprzęcie).

W przyszłym projekcie planu należy wyznaczyć pasy technologiczne dla linii elektroenergetycznych, co przyczyni się do ograniczenia oddziaływania ponadnormatywnego hałasu na tereny, dla których ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Podobnie jak w przypadku pól elektromagnetycznych, obowiązujące przepisy nakładają na właściciela obiektu obowiązek przeprowadzenia pomiarów kontrolnych hałasu jeszcze przed przekazaniem inwestycji do użytkowania.

Kolejnym źródłem hałasu jest użytkowanie maszyn rolniczych podczas wykonywanych prac, w tym szczególnie prac polowych. Klimat akustyczny pogarszany jest lokalnie przede wszystkim przez takie maszyny, jak: kombajny zbożowe, ciągniki rolnicze, kosiarki rolnicze, śrutowniki, dmuchawy do zboża i inne. Wysoka emisja dźwięków ma tutaj dwojakie źródło. Po pierwsze są to maszyny o dużej mocy nominalnej. Po wtóre większościowy odsetek używanych maszyn rolniczych przez przeciętnego rolnika w Polsce jest zaawansowana wiekowo, a przez to przestarzała technologicznie.

Zagrożenie hałasem z ww. wymienionych źródeł ma charakter lokalny i obejmuje swym zasięgiem jedynie obszary sąsiadujące z obiektem będącym źródłem emisji hałasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, głównymi obszarami zagrożonymi nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego są tereny w pobliżu drogi krajowej nr 15. Jednakże nie wykazano dla niej ponadprzeciętnej liczby poruszających się pojazdów.

IV.3. Stan gleb oraz degradacja powierzchni gruntu

Gleby, stanowiąc wierzchnią warstwę skorupy ziemskiej są integralną częścią środowiska przyrodniczego ulegającą wraz z nim nieustannym przemianom i przeobrażeniom. Gleby narażone są na degradację w związku z rozwojem sieci osadniczej. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej.

Zjawisko zanieczyszczenia gleb na terenie gminy Miłosław może odnosić się głównie do obecności metali ciężkich takich jak: kadm, ołów, nikiel, miedź, cynk i ropopochodnych. Zanieczyszczenia te występują przede wszystkim w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów. Na terenach rolniczych mogą występować zanieczyszczenia chemicznymi środkami do produkcji rolnej w wyniku ich niewłaściwego stosowania.

Zagrożenie dla rzeźby terenu oraz powierzchni ziemi stanowią przede wszystkim zmiany stosunków wodnych w wyniku:

- zabiegów melioracyjnych bądź poboru wód podziemnych;
- nadmiernego stosowania nawozów mineralnych i organicznych;
- zanieczyszczenie przez metale ciężkie;
- pozostałości pestycydów;
- produkty ropopochodne;
- zmiana stosunków fizycznych gleby w wyniku błędów uprawowych i transportu płodów rolnych;
- budowa i funkcjonowanie obiektów liniowych (dróg).

Niezależnie od naturalnej odporności własnej, gleby podlegają degradacji fizycznej, głównie erozji wodnej (powierzchniowej i wąwozowej), która zależy od nachylenia zboczy, obecności i stanu pokrywy roślinnej, litologii, stosunków wodnych, użytkowania rolniczego gruntu i sposobu jego uprawy. Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielicowe.

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu wrzesińskiego badania gleb rolniczych prowadzi Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Poznaniu m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH

czy potrzeb wapnowania. W 2016 r. na terenie powiatu OSChR przebadano 3 948,84 ha gleb rolnych (ilość pobranych próbek: 1 298; ilość przebadanych gospodarstw: 98). Według badań przeprowadzonych przez OSChR w 2016 r. na terenie powiatu wrzeńskiego największy udział przebadanych gleb pod kątem kategorii agronomicznej stanowią gleby lekkie (55%) oraz średnie (36%). Największy udział przebadanych gleb posiada odczyn lekko kwaśny (41%). Zdecydowanie największy odsetek przebadanych gleb (45%) nie wymaga przeprowadzenia wapnowania. Makroelementem, którego przebadane gleby posiadają najwyższą zawartość jest fosfor (41% pobranych próbek charakteryzuje się bardzo wysoką zawartością), a następnie potas (26% pobranych próbek charakteryzuje się bardzo wysoką zawartością) i magnez (14% pobranych próbek charakteryzuje się bardzo wysoką zawartością).

IV.4. Degradacja i degeneracja szaty roślinnej

Na obszarze gminy Miłosław poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym szata roślinna, ulegały w przeszłości licznym przemianom. Zmiany te miały charakter zarówno naturalny, jak i były wywołane różnymi formami antropopresji. Szczególnie ta druga grupa czynników przyczyniła się do degradacji szaty roślinnej, oraz jej degeneracji. Pod pojęciem degradacji szaty roślinnej należy rozumieć zubożenie jej składu w wyniku antropopresji powodującej pogorszenie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, takich jak: powietrze, woda, gleby, a także fizyczne niszczenie szaty roślinnej (np. w wyniku zmiany przeznaczenia terenu). Intensywne wycinanie lasów celem pozyskania arealu pod uprawę ziemi, a w późniejszych czasach procesy urbanizacyjne, szczególnie mocno przyczyniły się w przeszłości do degradacji szaty roślinnej. Z kolei pod pojęciem degeneracji należy rozumieć ogół reakcji fitocenozy na antropopresję.²⁴ Spotykana jest degeneracja zespołów roślinnych oraz degeneracja roślinności. W wyniku tej pierwszej dokonane są przekształcenia struktury wewnętrznej i składu florystycznego fitocenozy konkretnych zespołów leśnych. W wyniku degeneracji roślinności z kolei zmiany struktury i składu florystycznego są tak dalece posunięte, że pierwotny zespół roślinny może być zaliczony do innej jednostki syntaksonomicznej. Do form degeneracji zespołów leśnych na obszarze gminy należą: fruticetyzacja, neofityzacja oraz pinetyzacja.

Biorąc pod uwagę rzeczywiste fitokompleksy krajobrazowe, analizowany obszar należy do krajobrazu rolniczego.

Powierzchnia lasów na terenie gminy Miłosław wynosi 3 944,23 ha, a wskaźnik lesistości jest równy 29,9%.

Lasy na terenie gminy Miłosław występują w trzech kompleksach:

- na terasie zalewowej i nadzalewowej Warty, po jej południowej stronie;
- na terasach wyższych pradoliny po północnej stronie Warty;
- wzdłuż doliny Miłosławki i na pagórkach ozowych.

Roślinność nieleśna pełni ważną funkcję przyrodniczą. Szczególną rolę odgrywają zbiorowiska łąkowe, torfowe i szuwarowe w dolinach rzek. Najbogatsza florystycznie i najbardziej zróżnicowana roślinność występuje nad brzegami zworników wodnych i rzek.

²⁴ za: Olaczek R. 1974. Kierunki degeneracji fitocenozy leśnych i metody ich badania. *Phytocoenosis*. 3.3/4:179-187, Warszawa – Białołęka.

Terenom zurbanizowanym i przemysłowym towarzyszą gatunki synantropijne, w tym głównie ruderalne.

Głównymi przyczynami degradacji szaty roślinnej na terenie gminy Miłosław mogą być:

- czynniki abiotyczne: wiatry, susze, przymrozki oraz szkody od śniegu (okiść);
- czynniki biotyczne: szkodniki owadzie, grzyby patogeniczne, nadmierne stany zwierzyny głównie jeleniowatych;
- czynniki antropogeniczne: (zanieczyszczenia pyłowe ze źródeł niskiej emisji i emitorów przemysłowych, zanieczyszczenia związane z ruchem komunikacyjnym, zanieczyszczenia odpadami komunalnymi (dzikie wysypiska śmieci), zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, pożary);
- zabudowa terenu.

IV.5. Jakość wód oraz zagrożenia dla nich

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Miłosław położony jest w całości w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Warty.

Na terenie gminy występuje sześć jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- 1) „Warta od Powy do Proсны” (PLRW60001218399) (dawniej: „Warta od Powy do Proсны” – PLRW60002118399);
- 2) „Moskawa do Wielkiej” (PLRW600009185441) (dawniej: „Moskawa do Wielkiej” – PLRW600016185469);
- 3) „Warta od Proсны do Lutyni” (PLRRW60001218519) (dawniej: „Warta od Proсны do Lutyni” – PLRW60002118519);
- 4) „Lutynia od Radowicy do ujścia” (PLRW60001118529) (dawniej: „Lutynia od Radowicy do Lubieszki” – PLRW60001918525, „Lutynia od Lubieszki do ujścia” – PLRW60001918529);
- 5) „Warta od Lutyni do Młyniska” (PLRW600012185551) (dawniej: „Warta od Lutyni do Moskawy” – PLRW60002118539, „Warta od Moskawy do Pyszącej” – PLRW600021185539, „Warta od Pyszącej do Kopli” PLRW60002118573);
- 6) „Miłosławka” (PLRW6000101854899) (dawniej: „Miłosławka do Kanału Połczyńskiego” – PLRW600017185484, „Miłosławka od Kan. Połczyńskiego do ujścia” PLRW600017185489).

Zgodnie z informacjami podanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska:²⁵

- 1) JCWP „Warta od Powy do Proсны” (PLRW60001218399) była badana w 2020 r., 2021 r. (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Warta – Pyzdry”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 3 – wody umiarkowanej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako dobrą (2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się umiarkowany potencjał ekologiczny (3). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód;
- 2) JCWP „Moskawa do Wielkiej” (PLRW600009185441) była badana w 2018 r., 2021 r. (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Moskawa – Nietranowo”). Na podstawie badań

²⁵ za: <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/api/publications/media/694>

określono klasę elementów biologicznych jako 5 – wody złej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się zły stan ekologiczny (5). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód;

- 3) JCWP „Warta od Proсны do Lutyni” (PLRRW60001218519) była badana w 2018 r., 2020 r., 2021 r. (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Warta – Nowa Wieś Podgórna”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 3 – wody umiarkowanej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się umiarkowany potencjał ekologiczny (3). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód;
- 4) JCWP „Lutynia od Radowicy do ujścia” (PLRW60001118529) była badana w 2019 r., 2021 r.:
 - (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Lutynia – Wilkowyja”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 3 – wody umiarkowanej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Wykazuje się umiarkowany potencjał ekologiczny (3). Wykazuje się zły stan wód,
 - (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Lutynia – Śmiełów”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 4 – wody słabej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się słaby stan ekologiczny (4). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód;
- 5) JCWP „Warta od Lutyni do Młyniska” (PLRW600012185551) była badana w 2020 r., 2021 r.:
 - (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Warta – Rogusko”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 4 – wody słabej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się słaby potencjał ekologiczny (5). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód,
 - (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Warta – Kawcze”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 4 – wody słabej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako poniżej dobrego (>2). Wykazuje się słaby potencjał

ekologiczny (5). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód,

- (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Warta – Wiórek”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 3 – wody umiarkowanej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się umiarkowany potencjał ekologiczny (3). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód;
- 6) JCWP „Miłosławka” (PLRW6000101854899) była badana w 2018 r., 2021 r.:
- (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Miłosławka – Czarne Piątkowo”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 5 – wody złej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się zły stan ekologiczny (5). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód;
 - (w punkcie pomiarowo-kontrolnym „Miłosławka – Garby”). Na podstawie badań określono klasę elementów biologicznych jako 4 – wody słabej jakości. Klasę wskaźnika jakości wód pod kątem elementów fizykochemicznych określono jako poniżej dobrego (>2). Klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne określano jako 2 – wody dobrej jakości. Wykazuje się słaby potencjał ekologiczny (4). Klasę elementów chemicznych określono jako stan poniżej dobrego. Wykazuje się zły stan wód.

Zgodnie z informacjami podanymi w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”²⁶:

- 1) stan JCWP „Warta od Powy do Prosną” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Przedłużenie terminu osiągnięcia celu: odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy, azot ogólny; IFPL, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; bromowane difenyletery(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne). W odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono do 2027 r.;
- 2) stan JCWP „Moskawa do Wielkiej” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Przedłużenie terminu osiągnięcia celu: odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są

²⁶ za: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/335>

- osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: OWO, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; IO, MMI; bromowane difenyletery(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne, zanieczyszczenia z przeszłości). W odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono do 2027 r. (substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE – do 2039 r.);
- 3) stan JCWP „Warta od Prosnicy do Lutyni” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Przedłużenie terminu osiągnięcia celu: odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy, azot ogólny; IFPL, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; bromowane difenyletery(b), rtęć(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne). W odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono do 2027 r. (substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE – do 2039 r.);
- 4) stan JCWP „Lutynia od Radowicy do ujścia” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Przedłużenie terminu osiągnięcia celu: odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, OWO, BZT5, azot ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; rtęć(w), bromowane difenyletery(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne). W odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono do 2027 r.;
- 5) stan JCWP „Warta od Lutyni do Młyniska” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Przedłużenie terminu osiągnięcia celu: odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, azot azotanowy, BZT5; IFPL. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne). W odniesieniu do substancji

priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono do 2027 r. (substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE – do 2039 r.);

- 6) stan JCWP „Miłosławka” jest zły. JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Przedłużenie terminu osiągnięcia celu: odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy, OWO, azot ogólny, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; bromowane difenylotetry(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (dopływ z innej JCWP, procesy biochemiczne, procesy ekologiczne, procesy fizykochemiczne, procesy hydromorfologiczne, zanieczyszczenia z przeszłości). W odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań. Termin osiągnięcia celu środowiskowego wyznaczono do 2027 r. (substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE – do 2039 r.).

Na obszarze objętym opracowaniem występują wody powierzchniowe w postaci: zbiorników wodnych naturalnych i sztucznych, rzek, rowów melioracyjnych, oczek wodnych i stawów.

Teren gminy Miłosław położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 61 (PLGW600061). Na terenie gminy nie wyznaczono żadnego punktu pomiarowego. W 2022 r. oceniano wody JCWPd nr 61 na terenie gminy Środa Wielkopolska w miejscowości Nietrzebowo (lasy). Wyniki opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska²⁷. Według tych badań głębokość do stropu warstwy wodonośnej w punkcie o swobodnym zwierciadle wynosi 2,13 m p.p.t., natomiast przedział ujętej warstwy wodonośnej wynosi 5,50–10,00 m p.p.t. Na podstawie badań określono końcową klasę jakości określono również jako II – wody dobrej jakości.

Zgodnie z informacjami podanymi w ”Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”²⁸ stan chemiczny, stan ilościowy oraz stan JCWPd nr 61 oceniany jest jako dobry. Nie wykazuje się zagrożenia dla nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Zgodnie z informacjami podanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska z 2019 r. stan chemiczny oraz stan ilościowy JCWPd nr 61 oceniany jest jako dobry.²⁹

Na terenie gminy Miłosław, znajdują się ujęcia wód podziemnych, które mają ustanowione strefy ochronne.

Gmina Miłosław położona jest w granicach dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

²⁷ za: <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.htm>

²⁸ za: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/335>

²⁹ za: <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 143) „Subzbiornik Inowrocław – Gniezno”, znajdującego się na głębokościach od 90 do 140 m p.p.t., jest to zbiornik typu porowego, neogeńsko-mioceni. W piaskach drobnych, zalegających od powierzchni terenu na głębokości od 1,0 do 5,0 m, występuje I poziom wody gruntowej o swobodnym zwierciadle, niezbyt zasobny. Woda gruntowa na głębokości 0–1,0 m p.p.t. występuje w dolinach wszystkich głównych cieków przepływających przez teren gminy. Poziom trzeciorzędowy stanowi główną użytkową warstwę wodonośną gminy. Jest to poziom mioceni, którego warstwę wodonośną budują piaski pylaste i drobne zalegające pod znacznej miąższości warstwą iłów poznańskich. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi średnio 42–53 m i wyraźnie wzrasta w kierunku północnym. Wodonośnik jest jednorodny i charakteryzuje się regularnością zalegania;
- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 150) „Pradolina Warszawa – Berlin” – porowy, czwartorzędowy – plejstoceni. Średnia głębokość ujęć w tym GZWP wynosi 25-35 m, zaś szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 456 tys. m na dobę. Odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, z przepływającą przez nią Wartą zaliczony został do obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony (OWO – obszar wysokiej ochrony).

Cele środowiskowe dla jednolitej części wód (JCW) zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1475) oraz wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2148).

Tym samym nadrzędnym celem środowiskowym będzie osiągnięcie i utrzymanie jakości JCW o parametrach nieprzekraczających granicznych wartości zawartości poszczególnych substancji w wodzie, zgodnie z ww. Rozporządzeniem. Poza tym celami środowiskowymi dla ochrony JCW w gminie Miłosław są:

Wody powierzchniowe:

- 1) dla JCWP „Warta od Powy do Prosnę”:
 - dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego);
 - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- 2) dla JCWP „Moskawa do Wielkiej”:

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
 - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- 3) dla JCWP „Warta od Proсны do Lutyni”:
- dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekłu istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekłu według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekłu głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego);
 - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- 4) dla JCWP „Lutynia od Radowicy do ujścia”:
- dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności ciekłu według wymagań gatunków chronionych;
 - dobry stan chemiczny;
- 5) dla JCWP „Warta od Lutyni do Młyniska”:
- dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekłu istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekłu według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekłu głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego);
 - dobry stan chemiczny;
- 6) dla JCWP „Miłosławka”:
- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
 - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry.

Działania:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka;
- uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami;
- realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;

- kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność;
- analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami;
- ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami;
- działania renaturyzacyjne;
- realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych;
- rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50);
- analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych;
- ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP;
- rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta;
- rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń;
- aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.

Wody podziemne:

- osiągnięcie dobrego stanu chemicznego;
- osiągnięcie dobrego stanu ilościowego.

Działania:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych;
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Powyższe cele środowiskowe są zgodne z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 335).

IV.6. Zagrożenie powodzią

Na podstawie map zagrożenia powodziowego³⁰, ustalono, że na terenie gminy Miłosław występuje:

³⁰ za: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPDF

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);
- obszar narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

IV.7. Pola elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są głównie stacje telefonii komórkowej, urządzenia przemysłowe gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej.

Z punktu widzenia ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym, istotne znaczenie dla środowiska przyrodniczego mają stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej. Urządzenia te emitują do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości, od 0,1–300 MHz oraz mikrofałe od 300–3000.000 MHz.

Na obszarze gminy Miłosław występują:

- linie napowietrzne wysokiego napięcia;
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia;
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Obecnie obowiązujący minimalny poziom dopuszczalny, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynosi dla częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 80 MHz – 40 GHz) – 28 V/m.

W 2020 r. GIOŚ przeprowadził pomiary wartości pól elektromagnetycznych na terenie gminy Miłosław (Ostrówki). Otrzymano wartość równą $<0,3$ V/m. Tym samym nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego.³¹

Konieczna jest ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm lub co najmniej na tych poziomach. Ochrona musi opierać się na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie

³¹ za: https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_pol_elektromagnetycznych/Raport_z_pomiarow_okresowych_2020_1.xlsx

dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

IV.8. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2023 r., długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie gminy Miłosław wynosiła 112,6 km, natomiast liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 2 155 sztuk. Z sieci wodociągowej korzysta 9 825 osób. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca wynosi 38,2 m³. Za pomocą sieci wodociągowej dostarczono 509,1 dam³ wody.

Sieć kanalizacyjna i oczyszczanie ścieków

Na terenie gminy Miłosław, według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2023 r., funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 35,4 km z całkowitą liczbą przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynoszącą 1 249 szt. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta 5 686 osób. Udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych to 88,5%.

Ścieki komunalne z gminy Miłosław są wywożone i odprowadzane do dwóch oczyszczalni ścieków: w Miłosławiu i Orzechowie.

Sieć elektroenergetyczna

Systemem elektroenergetycznym na terenie gminy Miłosław zarządza ENEA Operator Sp. z o.o. Łączna moc zainstalowanych transformatorów SN/nn: 11,186 MVA.

Odbiorcy zlokalizowani na terenie gminy Miłosław zasilani są z następujących GPZ (stacje WN/SN):

- GPZ Miłosław,
- Środa Wielkopolska – stacja poza terenem gminy Miłosław.

Linie 110 kV:

- Miłosław – Środa,
- Chocicza – Miłosław.

Odnawialne źródła energii

Tabela 7. Mikroinstalacje

Mikroinstalacje przyłączone na terenie gminy Miłosław (PV – elektrownia wykorzystująca promieniowanie słoneczne HYB – elektrownia wykorzystująca energię z więcej niż jednego rodzaju OZE lub posiadające magazyn energii.)			
Rodzaj instalacji	Napięcie zasilania	Łączna moc instalacji [kW]	Ilość [szt.]
Instalacje PV	SN	198	4
Instalacje PV	nn	3211	345
Instalacje HYB	nn	48	4

Źródło: Projekt Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miłosław

Tabela 8. Funkcjonujące oraz planowane do przyłączenia odnawialne źródła energii na terenie gminy Miłosław

Duże odnawialne źródła energii na terenie Gminy Miłosław			
Źródła przyłączone do sieci			
Kębłowo	wiatrowe	Kębłowo	4,000
Lipie	wiatrowe	Lipie	1,000
Miłosław I	fotowoltaika	Gorzyce	0,99992
Miłosław II	fotowoltaika	Kozubiec	0,99372
Pałczyn 1	wiatrowe	Pałczyn	4,800
Pałczyn 2	wiatrowe	Pałczyn	4,800
EF Skotniki	fotowoltaika	Skotniki	0,99937
EF Kębłowo II	fotowoltaika	Kębłowo	0,98968
EF Kębłowo I	fotowoltaika	Kębłowo	0,98968
Źródła posiadające warunki przyłączenia			
EF Mikuszewo A	fotowoltaika	Mikuszewo	0,9999
EF Pałczyn	fotowoltaika	Pałczyn	0,99990
EF Książno III	fotowoltaika	Książno	0,99978
EF Książno IV	fotowoltaika	Książno	0,99944
EF Miłosław I	fotowoltaika	Książno	0,99996
EF Książno II	fotowoltaika	Książno	0,99960
EF Książno V	fotowoltaika	Książno	1,00000
EF Książno VI	fotowoltaika	Książno	1,00000
EF Książno VII	fotowoltaika	Książno	1,00000
EF Książno VIII	fotowoltaika	Książno	1,00000

Duże odnawialne źródła energii na terenie Gminy Miłosław			
EF Miłosław Fortuna	fotowoltaika	Miłosław	0,19970
EF Rudki 2 (zalicznikowo)	fotowoltaika	Rudki	0,19890

Źródło: Projekt Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miłosław

Sieć gazowa

Na terenie gminy Miłosław gaz ziemny wysokometanowy (Gz-50) dystrybuje PSG Sp. z o.o. do miejscowości: Miłosław, Bagatelka, Bugaj, Książno, Pałczyn, Rudki. Łączna długość sieci średniego ciśnienia wynosi 30,701 km. 286 odbiorców na terenie gminy korzysta z sieci gazowej – stanowi to 7,43%. Przez teren gminy nie przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia należące do GAZ- SYSTEM.

Na terenie gminy ORLEN S.A. – Oddział PGNiG w Zielonej Górze posiada następującą sieć gazową:

- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Strefa Przyodwiertowa (SP) Miłosław-4K – Ośrodek Produkcyjny (OP) Winna Góra, DN 150, MOP 8,4 MPa;
- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji OP Winna Góra – Ośrodek Grupowy (OG) Radlin II, DN 150, MOP 8,4 MPa.

Gazociągi należące do ORLEN S.A. – Oddział PGNiG w Zielonej Górze należą do sieci gazociągów kopalnianych.

Na terenie gminy Miłosław ORLEN S.A. – Oddział PGNiG w Zielonej Górze nie prowadzi dystrybucji gazu ziemnego i nie planuje budowy sieci dystrybucyjnej.

Dystrybucja ciepła, sieć ciepła

W gminie Miłosław domy jednorodzinne i pozostałe mieszkania w budownictwie wielorodzinnym ogrzewane są indywidualnymi systemami grzewczymi. Według danych dominują systemy centralnego ogrzewania węglowego, ogrzewanie indywidualnymi piecami węglowymi. Pozostałe systemy ogrzewania: pompy ciepła, propan-butan i elektryczne.

Zaopatrzenie w węgiel realizowane jest ze składów opału na terenie gminy i bezpośrednim sąsiedztwie gminy. Składy opałowe zaopatrują głównie odbiorców indywidualnych. Rodzaje użytkowanych źródeł ciepła:

- kocioł Gazowy/ bojler gazowy;
- kocioł na paliwo stałe podajnik automatyczny;
- kocioł na paliwo stałe z ręcznym podawaniem paliwa;
- kocioł olejowy;
- kolektory słoneczne;
- kominiek/ koza;
- ciepło systemowe;
- ogrzewanie elektryczne/bojler;

- piec kaflowy na paliwo stałe;
- pompa ciepła;
- trzon Kuchenny.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, plany gospodarki odpadami są opracowywane wyłącznie na poziomach: krajowym i wojewódzkim. Zniesiony został obowiązek tworzenia powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami.

Cele wskazane w wojewódzkim Programie gospodarki odpadami są realizowane przy pomocy regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, sporządzanym na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, będącym aktem prawa miejscowego.

Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z Uchwałą Nr XXXV/220/17 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie: przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miłosław. Koordynacją zadań związanych z gospodarką odpadami zajmuje się Urząd Miejski w Miłosławiu. Prowadzi on ewidencję podmiotów realizujących zadania z zakresu usuwania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, wydaje pozwolenia podmiotom ubiegającym się o prawo wywozu odpadów, prowadzi ewidencję ilości odpadów powstających na tym terenie.

Odpady z terenu gminy Miłosław przewożone są do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Lulkowo w gminie Gniezno. Odpady zielone trafiają do kompostowni Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Śremie. Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych znajduje się w dwóch miejscach: na terenie oczyszczalni ścieków w Miłosławiu i w Orzechowie.

IV.9. Infrastruktura transportowa

Na terenie gminy Miłosław infrastrukturę transportową tworzą:

- sieć drogowo-uliczna o strukturze mieszanej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne), po której odbywa się indywidualny transport osób, zbiorowy transport osób (autobusowy) oraz transport towarów (ciężarowy);
- parkingi;
- linia kolejowa.

Sieć dróg publicznych

Gmina Miłosław posiada rozbudowaną sieć dróg, którą tworzą droga krajowa i wojewódzka oraz liczne drogi powiatowe i gminne. Przez gminę przebiegają następujące drogi, będące w administracji:

- 1) Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o/Środa Wlkp.:
 - Droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica – Ostróda, długość odcinka przebiegającego przez teren gminy Miłosław wynosi 12 550 m.
- 2) Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu:

- Droga wojewódzka nr 441 relacji Miłosław – Borzykowo, długość odcinka przebiegającego przez teren gminy Miłosław wynosi 6 079 m.
- 3) Powiatowego Zarządu Dróg we Wrześni:
- droga nr 2927P relacji Książno – Skotniki;
 - droga nr 3666P relacji Zberki – gr. Powiatu – Miłosław; m. Miłosław ul. Pałczyńska;
 - droga nr 2928P relacji Bardo – Książno;
 - droga nr 3733P relacji Szlachcin – gr. Powiatu – Pałczyn;
 - droga nr 2924P relacji Osowo – Skotniki;
 - droga nr 2923P relacji Biechowo – Gorzyce;
 - droga nr 2918P relacji Kębłowo – Krzywa Góra;
 - droga nr 3667P relacji Środa Wlkp. – gr. Powiatu – Miłosław; m. Miłosław ul. Dworcowa;
 - droga nr 2913P relacji Baugaj – Chrustowo – Gorzyce – Kołaczkowo;
 - droga nr 2911P relacji Chrustowo – Wszembórz;
 - droga nr 2907P relacji Kozubiec – gr. Powiatu – Dębno;
 - droga nr 2908P relacji Sarnice – Mikuszewo;
 - droga nr 2906P relacji Mikuszewo – gr. Powiatu – Pogorzelica;
 - droga nr 2904P relacji Pyzdry – Nowa Wieś Podgórna;
 - droga nr 2905P relacji Czeszewo – Szczodrzejewo;
 - droga nr 2909P relacji Wszembórz – Spławie;
 - droga nr 3677P relacji Pięczkowo – gr. Powiatu – Orzechowo.

Komunikacja kolejowa

Przez gminę Miłosław przebiega również linia kolejowa nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, w ciągu której na terenie gminy zlokalizowane są dwa dworce kolejowe: w Miłosławiu oraz Książnie.

Komunikacja autobusowa

Zbiorcza komunikacja autobusowa na terenie gminy zapewniona jest w relacjach Nowa Wieś Podgórna – Września oraz Miłosław – Środa Wielkopolska. Dzięki porozumieniu zawartym pomiędzy Firmą Kombus a Gminą Miłosław umożliwiony jest darmowy transport mieszkańców gminy na trasie relacji Miłosław – Środa Wielkopolska. W przypadku pozostałych miejscowości na terenie gminy przewozy oferują prywatni przedsiębiorcy.

IV.10. Infrastruktura społeczna

Placówki oświaty i wychowania

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miłosławiu, Bugaj 7, 62-320 Miłosław, W skład Zespołu wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów z siedzibą w Miłosławiu,
 - Przedszkole „Kosałek Opałek” z siedzibą w Miłosławiu;

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Orzechowie, ul. Szkolna 18, 62-322 Orzechowo,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Bogumiła Sokołowskiego w Czeszewie, ul. Szkolna 27, 62-322 Orzechowo,
- Przedszkole „Bajkowy Świat” w Orzechowie, ul. Miłosławska 48, 63-322 Orzechowo,
- Publiczne Przedszkole „Bonifacy” w Miłosławiu, Bagatelka 4, 62-320 Miłosław,
- Niepubliczne Przedszkole „Smerfy” w Miłosławiu, ul. Poznańska 1a, 62-320 Miłosław,
- Żłobek „Słoneczna polana”, ul. Łąkowa 31, 62-320 Miłosław,
- Żłobek „Radosna Kraina” w Orzechowie, ul. Klubowa 1, 62-322 Orzechowo.

Urzędy, placówki i obiekty użyteczności publicznej

- Urząd Gminy Miłosław, ul. Wrzesińska 19;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu, ul. Wrzesińska 19;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Czeszewie ul. Szkolna 24;
- Urząd Stanu Cywilnego w Miłosławiu;
- Posterunek Policji w Miłosławiu;
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłosławiu, ul. Mostowa 18.

Placówki kulturalne

- Miłosławskie Centrum Kultury w Miłosławiu, ul. Różowa 6;
- Biblioteka Publiczna Miłosław, filie biblioteczne: Orzechowo, Czeszewo, Skotniki, Pałczyn.

Ośrodki ochrony zdrowia

- Przychodnia Lekarza Rodzinnego „Hikomed” s.c., Miłosław ul. Wrzesińska 27;
- Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Orzechowie;
- LAB-DIAGNOSTYKA” Agnieszka Pałczyńska.

Obiekty sportu i rekreacji

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „ORLIK”
- Klub Sportowy „Sparta-Sklejka” Orzechowo.

Świetlice wiejskie

- Świetlica wiejska Białe Piątkowo;
- Świetlica wiejska Biechowo;
- Świetlica wiejska Bugaj;
- Świetlica wiejska Chlebowo;
- Świetlica wiejska Czeszewo;
- Świetlica wiejska Gorzyce;
- Świetlica wiejska Kębłowo;
- Świetlica wiejska Książno;

- Świetlica wiejska Lipie;
- Świetlica wiejska Mikuszewo;
- Świetlica wiejska Nowa Wieś Podgórna;
- Świetlica wiejska Orzechowo;
- Świetlica wiejska Pałczyn;
- Świetlica wiejska Rudki;
- Świetlica wiejska Skotniki.

IV.11. Tereny zamknięte

W granicach administracyjnych gminy Miłosław znajdują się obszary zamknięte ustanowione przepisami odrębnymi, do których należą tereny kolei (linia kolejowa nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, dwa dworce kolejowe: w Miłosławiu oraz Orzechowie).

IV.12. Obszary ograniczonego użytkowania

W obszarze gminy zweryfikowano ograniczenia, wynikające z przepisów odrębnych dla strefy oddziaływania elektrowni wiatrowych – Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, (t.j. Dz.U. 2024 poz. 317 ze zm.).

V. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

V.1. Cele i zawartość projektu planu ogólnego

Plan ogólny to dokument planistyczny, który ma ułatwić realizację skutecznej polityki przestrzennej. Stanowić ma akt prawa miejscowego zastępujący studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia zawarte w Planie ogólnym mają stanowić podstawę dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z ustaleniami nowego dokumentu będą musiały być zgodne także tzw. decyzje o warunkach zabudowy, czy decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny zawiera ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te muszą zachowywać zgodność. Dodatkowo w planie ogólnym możliwe jest wyznaczenie obszarów zabudowy śródmiejskiej, dla których mogą być formułowane szczególne zasady zagospodarowania dotyczące m.in. minimalnej powierzchni biologicznie czynnej czy odległości między budynkami określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy prawo budowlane. Plan ogólny może także zawierać regulacje dotyczące standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Zgodnie z art. 13b *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*³², ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności:

³² ustawa z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.)

- 1) politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego;
- 2) ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 3) znajdujące się na obszarze gminy:
 - a) formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,
 - b) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,
 - c) obszary gruntów zmeliorowanych,
 - d) tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,
 - e) strefy ochronne ujęć wody,
 - f) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
 - g) tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,
 - h) udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,
 - i) obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,
 - j) zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
 - k) obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne,
 - l) tereny zamknięte i ich strefy ochronne,
 - m) obszary ograniczonego użytkowania,
 - n) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
 - o) obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,
 - p) obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
 - q) grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne,
 - r) zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
 - s) obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;
- 4) rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;
- 5) rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;
- 6) opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 7) zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Rada Miejska w Miłosławiu dnia 22 marca 2024 r. podjęła uchwałę Nr LXVII/604/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Miłosław.

Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz.1688) w sposób istotny zmieniono dotychczasowy stan prawny w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Rolę obecnie obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław ma przejąć plan ogólny gminy, który (w przeciwieństwie do studium) będzie aktem prawa miejscowego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOSŁAW

Na terenie gminy Miłosław obowiązuje studium z dnia 7 grudnia 1999 r. (Uchwała Nr XI/60/99 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 7 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław, zmieniona Uchwałą Nr X/56/11 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 12 lipca 2011 r., Uchwałą Nr XII/54/15 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 28 września 2015 r., Uchwałą Nr XLII/258/18 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 17 kwietnia 2018 r., Uchwałą XXXIV/278/21 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 31 maja 2021 r. oraz Uchwałą Nr LXI/525/23 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław).

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

- 1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 4) SU – strefa usługowa;
- 5) SP – strefa gospodarcza;
- 6) SR – strefa produkcji rolniczej;
- 7) SI – strefa infrastrukturalna;
- 8) SN – strefa zieleni i rekreacji;
- 9) SC – strefa cmentarzy;
- 10) SG – strefa górnictwa;
- 11) SO – strefa otwarta;
- 12) SK – strefa komunikacyjna.

Profile funkcjonalne stref planistycznych oraz wskaźniki zagospodarowania terenu dla poszczególnych stref opisane zostały poniżej.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – SW

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 2 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2,1	70	15	30
3 - 34 SW	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,6	40	15	30

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – SJ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,2	60	9	30
2 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30
3-5 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,9	30	10	50
6-7 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,8	40	12	30
8-10 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	9	40
11 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	9	50
12-14 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5	25	12	55
15-17 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,4	20	9	60
18 - 225 SJ	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,7	35	10	30

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – SZ

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 11 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	12	30
12 SZ	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	12	30
13-15 SZ	Teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	35	12	45
16-202 SZ	Teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,6	30	12	30

Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy zagrodowej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa usługowa – SU

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 – 35 SU, 37 – 46 SU, 48 SU	Teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	12	30
36 SU	Teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	50	12	30
47 SU	Teren zieleni naturalnej	1,5	50	12	30

Strefy usługowe zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy usługowej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały

wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa gospodarcza – SP

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 9 SP	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,6	80	60	20
10 - 13 SP	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,6	80	20	20
14 SP	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,6	80	15	20
15 – 20 SP	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,6	80	12	20

Strefy gospodarcze zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa produkcji rolniczej – SR

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 11 SR,	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,8	40	25	30
12 - 67 SR	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni	0,8	40	12	30

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
	naturalnej, teren lasu, teren wód				

Strefy produkcji rolniczej zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej zabudowy produkcji rolniczej oraz w ramach uzupełnienia jej luk. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa infrastrukturalna – SI

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 8 SI	Teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20

Strefy infrastrukturalne zostały wyznaczone na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącej infrastruktury technicznej oraz w ramach jej uzupełnienia. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa zieleni i rekreacji – SN

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 6 SN, 8 - 16 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy	-	-	-	50

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
	społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu				
7 SN	Teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	-	-	-	50
17 - 18 SN	Teren zieleni naturalnej, teren lasu	-	-	-	50

Strefy zieleni i rekreacji zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz zapisami obowiązujących aktów planistycznych. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa cmentarzy – SC

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 5 SC	Teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej, teren lasu	-	-	-	30

Strefy cmentarzy zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz zapisami obowiązujących aktów planistycznych. Parametry wskazane w gminnym katalogu stref planistycznych zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz zapisów w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Strefa górnictwa – SG

Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 3 SG	Teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren	-	-	-	-

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
	zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód				

Strefy górnictwa zostały wyznaczone zgodnie z istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz zapisami obowiązujących aktów planistycznych.

Strefa otwarta – SO

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 6 SO	Teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	-	-	-	-
7 - 10 SO	Teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej	-	-	-	-
11 - 25 SO	-	-	-	-	-

Strefy otwarte wyznaczono na terenach cennych przyrodniczo, niepredysponowanych do zabudowy tj. lasy, obszary chronione, tereny wód czy ciągi ekologiczne.

Strefa komunikacyjna – SK

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacyjnej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Oznaczenia terenów	Profil dodatkowy	Maks. nadziemna intensywność zabudowy	Maks. udział powierzchni zabudowy [%]	Max. wysokość zabudowy [m]	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
1 - 2 SK, 5 SK	Teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-
3 - 4 SK	Teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-

Strefy komunikacyjne zostały wyznaczone na terenie dróg klasy głównej, a także w granicach kolejowego terenu zamkniętego.

V.2. Powiązania planu ogólnego z innymi dokumentami

Szczególne znaczenie przy podziale gminy Miłosław na strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku i w Strategii Rozwoju Gminy Miłosław na lata od 2016 do 2022.

Głównymi celami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku są m.in.:

- 1) **CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW;**
 - CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu,
 - CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
 - CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- 2) **CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU;**
 - CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
 - CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,
 - CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu,
- 3) **CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI;**
 - CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
 - CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
 - CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej,
- 4) **CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH; INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM;**
 - CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,
 - CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Projekt planu ogólnego jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy Miłosław na lata od 2016 do 2022. Cele strategiczne wg tego dokumentu to:

Cel strategiczny 1. AKTYWNE, ROZWIJAJĄCE SIĘ SPOŁECZEŃSTWO

1.1. Cel operacyjny

Pobudzenie aktywności lokalnej społeczności

Kierunki działań:

- Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;

- Wsparcie działalności organizacji sportowych i kulturalnych;
- Dopuszczenie placówek publicznych;
- Dostosowanie obiektów służących integracji społecznej do potrzeb niepełnosprawnych;
- Wsparcie działań integrujących społeczność lokalną podejmowanych przez Miłosławskie Centrum Kultury i organizacje pozarządowe.

1.2.Cel operacyjny

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań:

- Rozszerzenie pakietu usług edukacyjnych i kulturalnych;
- Wzbogacenie oferty sportowo-rekreacyjnej;
- Działania integrujące społecznie seniorów;
- Aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- Zastosowanie mechanizmu kontroli społecznej wobec osób dotkniętych patologiami społecznymi (alkoholizm, narkomania).

1.3.Cel operacyjny

Aktywizacja osób bezrobotnych

Kierunki działań:

- Wsparcie w zakładaniu działalności gospodarczej;
- Współpraca międzysamorządowa w regionie w zakresie wymiany informacji nt. rynku pracy;
- Wspieranie równości szans na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów ekonomii społecznej.

1.4.Cel operacyjny

Poprawa warunków bytowych rodzin objętych pomocą społeczną

Kierunki działań:

- Wsparcie dla rodzin opiekujących się osobami przewlekle chorymi i starszymi;
- Zwiększenie ilości mieszkań socjalnych i komunalnych na terenie gminy.

1.5.Cel operacyjny

Swobodny dostęp do wysokiej jakości opieki medycznej

Kierunki działań:

- Działania na rzecz ułatwienia dostępu do lekarzy specjalistów;
- Zainicjowanie wielodziedzinowych programów profilaktycznych.

1.6.Cel operacyjny

Rozwój dostępności i promowanie e-usług na terenie Gminy Miłosław

Kierunki działań:

- Zwiększenie powszechnej dostępności e-administracji dla mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów;
- Zwiększenie dostępności usług publicznych przy wykorzystaniu Internetu i innych nowoczesnych technologii;
- Wspieranie firm prywatnych w zakresie budowy nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej.

Cel strategiczny 2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ CZYNNIKIEM POBUDZAJĄCYM GOSPODARKĘ GMINY

2.1. Cel operacyjny

Wykorzystanie atrakcyjności przyrodniczej gminy

Kierunki działań:

- Zagospodarowanie terenów nadwarciańskich;
- Promocja gminy w zakresie turystyki ze szczególnym uwzględnieniem parku miejskiego i licznych zabytków;
- Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć lub rozwijać działalność gospodarczą związaną z sektorem turystyki.

2.2. Cel operacyjny

Promocja gospodarcza gminy

Kierunki działań:

- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych;
- Działania na rzecz aktywizacji lokalnej przedsiębiorczości;
- Wykorzystanie atutu lokalizacji przy autostradzie.

2.3. Cel operacyjny

Rozwój lokalnego rynku pracy

Kierunki działań:

- Promowanie i zachęcanie do tworzenia działalności gospodarczej;
- Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji lokalnej społeczności inicjatywami edukacyjnymi;
- Zainicjowanie działalności podmiotów ekonomii społecznej.

2.4. Cel operacyjny

Turystyka impulsem rozwojowym gminy

Kierunki działań:

- Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych promujących gminę;
- Działania zmierzające do rozbudowy bazy gastronomiczno-noclegowej;
- Promocja obiektów zabytkowych i walorów przyrodniczych;
- Zagospodarowanie turystyczne terenów przyjeziornych;
- Promocja turystyczna, w tym propagowanie historii gminy oraz atrakcyjnych walorów przyrodniczych;
- Działania na rzecz rozwoju agroturystyki;
- Włączenie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w działania mające na celu rozwój branży turystycznej w gminie.

2.5. Cel operacyjny

Promocja rolnictwa ekologicznego

Kierunki działań:

- Podnoszenie wiedzy i umiejętności rolników z zakresu rolnictwa ekologicznego;
- Promocja produkcji zdrowej żywności.

Cel strategiczny 3. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA I FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

3.1. Cel operacyjny

Poprawa jakości szlaków komunikacyjnych

Kierunki działań:

- Budowa i modernizacja chodników;
- Budowa i modernizacja dróg;
- Utwardzenie dróg gruntowych;
- Rozbudowa istniejących parkingów oraz budowa nowych, w szczególności przy obiektach użyteczności publicznej.

3.2. Cel operacyjny

Sprawna i efektywna infrastruktura techniczna

Kierunki działań:

- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej na terenie gminy;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Rozbudowa sieci oświetlenia;
- Eliminacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej.

3.3. Cel operacyjny

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświatowej i sportowo- rekreacyjnej

Kierunki działań:

- Modernizacja i budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- Modernizacja i budowa placówek oświatowych;
- Budowa placów zabaw oraz siłowni zewnętrznych;
- Budowa boisk sportowych;
- Budowa i modernizacja innych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- Wspieranie rozwoju wodnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Cel strategiczny 4. ŚWIADOME KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA

4.1. Cel operacyjny

Mieszkańcy świadomi odpowiedzialności ekologicznej

Kierunki działań:

- Edukacja ekologiczna mieszkańców poprzez kampanie społeczne;
- Ochrona miejsc o szczególnych walorach przyrodniczych;
- Organizacja zajęć dla uczniów na temat ekologii;
- Monitoring porządku na terenie gminy.

4.2. Cel operacyjny

Wdrożenie rozwiązań gospodarki niskoemisyjnej

Kierunki działań:

- Promowanie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne;
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej;
- Budowa sieci ścieżek rowerowych;

- Działania na rzecz uruchomienia komunikacji publicznej na terenie gminy;
- Promowanie efektywności energetycznej wśród mieszkańców;
- Promowanie odnawialnych źródeł energii (OZE).

4.3. Cel operacyjny

Zapobieganie emisji szkodliwych zanieczyszczeń

Kierunki działań:

- Edukacja w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin;
- Informowanie i kontrolowanie przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie;
- gminy w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu środowiska.

4.4. Cel operacyjny

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz o wysokich walorach przyrodniczych

Kierunki działań:

- Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
- Podejmowanie działań ukierunkowanych na niwelowanie i ograniczanie natężenia negatywnych zjawisk społecznych;
- Rewaloryzacja terenów zieleni urządzonej, w szczególności parków.

Projekt Planu ogólnego gminy Miłosław jest zgodny z Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Wielkopolska 2020+ wraz z ZPPPOM. Plan określa cele polityki przestrzennej, wśród których jest ochrona walorów przyrodniczych, kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji.

Praktycznie każdy z powyższych celów w mniejszym lub większym stopniu realizowany jest w projekcie Planu ogólnego gminy Miłosław.

Zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.) podstawę do sporządzania planu ogólnego stanowią zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, który należy rozumieć jako taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Uznaje się, iż projekt Planu ogólnego gminy Miłosław, dla którego sporządzona została niniejsza Prognoza zapewnia w pełni warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i ochrony krajobrazu oraz propaguje racjonalną gospodarkę zasobami środowiska oraz ochronę warunków klimatycznych.

Analizowany dokument uwzględnia wymienione w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, główne cele ochrony przyrody, do których należą m.in.: utrzymanie procesów ekologicznych i ich stabilności, zachowanie różnorodności biologicznej,

zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w mieście oraz zadrzewień, utrzymywanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych.

Projekt Planu ogólnego gminy Miłosław zawiera cele dotyczące ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. W związku z powyższym zgodne jest z *Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne*.

Zachowuje i chroni kompleksy leśne, przez co wypełnia wymogi *Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*³³ oraz *ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach*³⁴.

Gleby chronione I-III klasy zakwalifikowane zostały do terenów z ograniczeniami dla zabudowy, na których podstawę stanowią tereny użytkowane rolniczo, co zgodne jest z *ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

Również w zakresie ochrony przed hałasem ustalenia projektu Planu ogólnego gminy Miłosław gwarantują zabezpieczenie przed przekraczaniem norm emisji hałasu. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) i tym samym ustalenia omawianego projektu w zakresie ochrony przed hałasem są zgodne z w/w Rozporządzeniem.

Spełniając powyższe warunki, projekt Planu ogólnego gminy Miłosław jest zgodny z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. W pełni realizuje założenia krajowych przepisów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

VI. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Przedstawiona poniżej ocena skutków wpływu ustaleń analizowanego projektu na poszczególne komponenty środowiska jest dość ogólna, z uwagi na ograniczoną szczegółowość dokumentu, jakim jest projekt planu ogólnego. W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii, a co za tym idzie na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

³³ ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.)

³⁴ ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 530 ze zm.)

VI.1. Wpływ na warunki klimatyczne i stan higieny atmosfery

Topoklimat oraz stan higieny gminy Miłosław są wypadkową szeregu czynników zarówno o charakterze naturalnym, jak i antropogenicznymi działaniami dokonywanymi w przeszłości i obecnie. Ocenia się, że zapisy projektu planu ogólnego mogą przyczynić się do pewnych zmian składu powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze oraz w okolicy. Ponadto należy pamiętać, że pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym, a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności. Klimat zagrożony jest szczególnie: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu.

Projekt planu ogólnego nie zawiera szczegółowych ustaleń m.in. w zakresie zaopatrzenia w ciepło, zaopatrzenia w energię elektryczną, jak również zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, które wiązałyby się z oddziaływaniem na powietrze.

Plan ogólny dopuszcza, w obrębie stref planistycznych, tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Każde zwiększenie terenów zabudowy kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych, przyczynia się do przekształcenia warunków klimatycznych i może wpływać na pogorszenie jakości powietrza. Ponadto planowane zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych w znacznej mierze z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza będzie miała również zastosowana technologia.

Z uwagi na charakter terenów objętych projektem planu ogólnego należy spodziewać się rozszerzenia istniejącego w gminie Miłosław systemu komunikacji. Ogólnie, dla przedsięwzięć drogowych oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego można podzielić na dwa etapy: I – etap budowy oraz II – etap eksploatacji. Niezależnie od etapu, w wyniku ingerencji w teren nastąpią emisje substancji gazowych powodujące pogorszenie składu powietrza atmosferycznego. Wśród nich znajdują się tzw. gazy cieplarniane (przede wszystkim CO₂) oraz spaliny. Skład jakościowy i ilościowy spalin jest zależny od rodzaju silnika i paliwa. Generalnie, najistotniejszymi substancjami powszechnie występującymi w spalinach są: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, aldehydy, węglowodory, ozon, pył zawieszony i inne. Na etapie budowy oddziaływanie będzie ograniczone do stosunkowo małej powierzchni terenu. Także ilość pojazdów zaangażowana w prace wykonawcze, w stosunku do liczby docelowej

ruchu drogowego, będzie niewielka. W związku z tym, nie przewiduje się znaczących, trwałych negatywnych skutków dla jakości powietrza gminy Miłosław, wynikających z etapu budowy. Wielkość niepożądanego emisji dwutlenku węgla podczas kładzenia mas asfaltowych w znacznej mierze będzie zależała od zastosowanych technologii i metod. Prognozuje się, że na etapie eksploatacji emisje spalin będą większe niż podczas fazy budowy, jednocześnie jednak rozłożone w czasie i w przestrzeni. Prognozowany wzrost ruchu pojazdów w regionie będzie niewielki, ale pozwala sądzić, że tendencja emisji spalin do atmosfery będzie delikatnie wzrastała. Z drugiej jednak strony, zastosowanie środków łagodzących oraz wdrażanie nowych technologii (zarówno konstrukcyjnych – silników, jak i materiałów pędnych – paliw) pozwoli na ograniczenie potencjalnego negatywnego wpływu na omawiany obszar. Reasumując – nie będzie to wpływ znaczący. Emisje substancji do powietrza z ww. działań nie wpłyną także znacząco na klimat (w tym mikroklimat). Emisje z budowy i eksploatacji dróg nie będą na tyle duże by znacząco zmieniały kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych oraz wilgotnościowych. Utworzenie/rozbudowa lokalnych dróg nieznacznie zmienią tylko istniejące powierzchnie, nie powstaną znaczące bariery dla wiatru, nie zostaną utworzone wielkie zadane powierzchnie, pod którymi zmianie ulegają warunki mikroklimatyczne.

Wprowadzenie nowej zabudowy może teoretycznie przyczynić się do pewnych zmian w kształtowaniu się warunków termiczno-wilgotnościowych analizowanego terenu. Wolne od zabudowy obszary być może ulegną dalszemu zabudowaniu. Przejawem takich przemian może być, teoretycznie, zwiększenie deficytu wilgoci i tlenu w powietrzu, a także, poprzez wprowadzenie nowych barier w postaci budynków, pogorszenie warunków nawietrzania i przewietrzania omawianego obszaru. Wprowadzając nową zabudowę należy liczyć się również ze zwiększeniem ilości stacjonarnych źródeł emisji zanieczyszczeń. Na obecnym etapie oceny oddziaływania należy zaznaczyć, że istnieje potencjalne negatywne oddziaływanie na stan atmosfery i klimat.

Zachowanie i wprowadzanie terenów zieleni, w tym szczególnie zieleni wysokiej, oraz nasadzenia roślinności pozytywnie wpływają na jakość powietrza atmosferycznego. Natomiast wpływ na topoklimat uwarunkowany jest kilkoma czynnikami – przede wszystkim zależy od: (1) lokacji nasadzeń, szczególnie względem istniejących powierzchni leśnych i zabudowań; (2) sposobu nasadzeń (gęstość siewu/sadzenia); (3) składu gatunkowego wybranych roślin. Z reguły zwiększenie lesistości czy nasadzeń roślinności poprawia także topoklimat, jednakże wspomniane czynniki mogą stanowić barierę dla właściwej cyrkulacji powietrza. Dlatego ważne jest dobranie odpowiedniej lokalizacji by nie tworzyć barier fizycznych dla swobodnych ruchów powietrza i unikać tworzenia warunków dla formowania się zastoisk powietrza. Celem kształtowania wymuszonego obiegu powietrza należy zastosować odpowiednią ilość nasadzeń dobranych nieprzypadkowo gatunków drzew i krzewów. Należy bowiem pamiętać o takich choćby aspektach jak: różne powierzchnie „bryły” tworzone przez poszczególne gatunki drzew; odporność na warunki atmosferyczne; swoiste reakcje fizjologiczne roślin (np. gatunki iglaste rosnące w zacienieniu wykazują tendencję do utraty igieł – osłabienie funkcji wiatrochronnej czy estetycznej) i inne. Zachowanie istniejących terenów zieleni oraz ich wzbogacanie będzie niezwykle korzystnym rozwiązaniem dla jakości powietrza atmosferycznego w gminie Miłosław. Zieleń wysoka i niska korzystnie wpłyną na warunki wilgotnościowe na omawianym terenie. Lokalizowanie zieleni powinno uwzględniać zasady stosowania gatunków rodzimych w krajobrazie otwartym, zasad ich doboru zgodnie

z charakterystyką gatunku (szybki wzrost, gęstość korony) oraz ze wskazaniem dostosowywania nasadzeń do potrzeb bytowych ptaków, z udziałem drzew wysokich: buk zwyczajny, grab zwyczajny, klon (zwyczajny), jesion wyniosły, wiąz (polny lub szypułkowy), lipa drobnolistna, dąb (szypułkowy, bezszypułkowy), sosna czarna, modrzew europejski; drzew średniowysokich: olsza czarna, grab zwyczajny, wierzba iwa, jarząb pospolitych oraz krzewów: głóg, śnieguliczka biała, ligustr pospolity, suchodrzew tatarski, dereń biały lub lilak.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (tereny elektrowni słonecznych, tereny elektrowni wiatrowych) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SO. Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

Za istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy uznać przewagę strefy otwartej (SO) oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, w znacznej mierze do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych. Pojedyncze przypadki nowych terenów budowlanych dotyczą terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy bądź terenów przeznaczonych do zabudowy zgodnie z dotychczas uchwalonymi dokumentami planistycznymi.

Reasumując, realizacja zapisów projektu planu ogólnego nie powinna przyczynić się do pogorszenia stanu higieny atmosfery, zwieszenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powyżej poziomów dopuszczalnych oraz niekorzystnych zmian topoklimatu gminy Miłosław w wyniku realizacji założeń.

VI.2. Wpływ na klimat akustyczny

Od 19 lipca 2007 r. dopuszczalne poziomy hałas w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałas, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu LDWN, LN (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz LAeq D i LAeq N (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby). W poniższej tabeli przedstawiono dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowana przez poszczególne grupy źródeł hałasu.

Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu	
		LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1.	Strefa ochronna „A” uzdrowiska.	50	45	45	40

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY MIŁOŚLAW*

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
	Tereny szpitali poza miastem.				
2.	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży. Tereny domów opieki społecznej. Tereny szpitali w miastach.	61	56	50	40
3.	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego. Tereny zabudowy zagrodowej. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Tereny mieszkaniowo-usługowe.	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców.	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska. Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak

również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego.

Rozwój systemu komunikacji w gminie Miłosław będzie wpływać na klimat akustyczny. Należy zatem dążyć do ograniczeń natężenia hałasu związanych z komunikacją poprzez lokalizację ekranów akustycznych oraz stosowanie „cichych nawierzchni” drogowych lub jeszcze innych środków technicznych, technologicznych i organizacyjnych niwelujących to negatywne oddziaływanie. Mogą to być m.in. ograniczenie ruchu i parkowania pojazdów ciężkich na terenach wymagających utrzymania odpowiedniego komfortu akustycznego, poprzez odpowiednie zakazy ruchu i organizowanie wydzielonych parkingów czy w końcu poprzez stosowanie administracyjnych ograniczeń prędkości obniżających poziom hałasu generowany przez ruch uliczny. Postulowane jest, aby tereny podlegające ochronie przed hałasem (określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112) przebiegały w maksymalnej możliwej odległości od terenów intensywnej uciążliwości komunikacyjnej (w tym tereny kolejowe).

Wyznaczone w planie ogólnym gminy Miłosław strefy usługowe oraz gospodarcze pokrywają się z istniejącą lokalizacją zakładów usługowych i produkcyjnych, uwzględniając jednocześnie ich możliwy obszarowy rozwój. Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji.. Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

W planie ogólnym dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.: elektrowni słonecznych, elektrowni wiatrowych w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SO. W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu.

Źródłem hałasu emitowanego z elektrowni wiatrowej do środowiska jest praca rotora i śmigieł wiatraka powodująca oddziaływanie akustyczne do otoczenia. Umiejscowienie elektrowni wiatrowej w znacznej odległości od zabudowań mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317 ze zm.), powinno zapewnić wystarczającą ochronę akustyczną oraz dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317 ze zm.) lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego.

VI.3. Oddziaływanie na warunki wodne

Zagrożenie wód podziemnych wynikające z działalności człowieka w kontekście gospodarowania wodami należy rozumieć jako potencjalną możliwość pogorszenia jakości lub zmniejszenia ilości wód, prowadząca do ograniczenia dostępnych do wykorzystania zasobów wód podziemnych dobrej jakości. Z przyrodniczego punktu widzenia zagrożenie wód podziemnych to możliwość zmiany ilości bądź cech fizyczno-chemicznych wody w stosunku do warunków naturalnych, na ogół spowodowanej bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka.³⁵

Projekt Planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych.

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Warunki modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W trakcie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji ustalających warunki zabudowy, dla poszczególnych terenów, powinien być określony sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne powinny być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej z ograniczeniem lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków. Ścieki przemysłowe natomiast odprowadzane powinny być wyłącznie do kanalizacji sanitarnej, a w przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych należy na terenie działki inwestora pobudować podczyszczalnię ścieków przemysłowych.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych jak i powierzchniowych.

Stwierdza się zatem brak merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń Planu ogólnego.

VI.4. Wpływ na degradację powierzchni gruntu i gleb

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długo-terminowych.

W planie ogólnym, dla poszczególnych stref planistycznych, dopuszczono rozwój zabudowy. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego

³⁵ za: Macioszyk A. (red.). 2006. Podstawy hydrogeologii stosowanej. PWN, Warszawa.

z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

W miejscach wprowadzenia nowej zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Istotną ingerencją w warunki gruntowe może być ewentualna realizacja kondygnacji podziemnych, dlatego należy rozważyć zastrzeżenie na etapie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy, że ich budowa nie może doprowadzać do destabilizacji stosunków wodnych lub niekorzystnego oddziaływania na stateczność gruntów.

Przekształcenia powierzchni ziemi zależą będą w dużej mierze od rozwiązań technicznych. Dla optymalnego zabezpieczenia powierzchni ziemi i gleby przed degradacją, prace budowlane należy prowadzić tak, aby zapobiec ewentualnym zjawiskom geomechanicznym. Prace ziemne tj. niwelacje i wykopy należy wykonywać w okresach o niskich opadach, a odsłonięte powierzchnie trzeba zabezpieczać przed możliwością niekontrolowanych przepływów wód opadowych lub spływowych. Rowy odwodnieniowe należy zabezpieczyć technicznie lub biologicznie przed erozyjnym działaniem wody. Ponadto ze względu na trwały charakter zmian powierzchni ziemi w wyniku realizacji ustaleń projektu, równie ważne są zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy oraz minimalny procent powierzchni biologicznie czynne, jaki musi być zachowany w powierzchni działki budowlanej. W ramach powierzchni biologicznie czynnych możliwe jest założenie zieleni. Należy podkreślić, że okrycie gruntu szatą roślinną pozytywnie oddziałuje na powierzchnię ziemi i właściwości gruntu bowiem umożliwia między innymi zachodzenie procesów glebotwórczych, umożliwia wsiąkanie wód opadowych i roztopowych do gruntu oraz ochronę powierzchni ziemi np.: przed erozją.

Wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r., poz. 463). Należy również uwzględnić występowanie na terenie opracowania obszarów zagrożenia powodzią.

Strefy górnictwa (SG) zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Oddziaływania eksploatacji są niezależne od ustaleń planu ogólnego. W granicach strefy górnictwa zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną zrehabilitowane w oparciu o ustalone w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Na poziomie niniejszego opracowania nie przewiduje się znaczących negatywnych skutków dla jakości i zasobów glebowych.

VI.5. Oddziaływanie na szatę roślinną i formy ochrony przyrody, w tym na różnorodność biologiczną

Projekt planu ogólnego gminy Miłosław nie wprowadza nowych, szczegółowych zapisów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego. Ochrona cennych przyrodniczo komponentów będzie odbywała się na dotychczasowych zasadach. Ochrona zwierząt i roślin polega na zachowaniu cennych ekosystemów i różnorodności biologicznej oraz utrzymaniu równowagi przyrodniczej, obejmowanie ochroną obszarów i obiektów cennych przyrodniczo.

W projekcie planu ogólnego zostały wyznaczone strefy planistyczne, które zapobiegają niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony fauny jest korzystne. W tych strefach, terenach dopuszczających powstanie nowej zabudowy, w celu zniwelowania negatywnego wpływu powierzchni zabudowanych, w większości projekt określa maksymalny procent powierzchni zabudowy działki oraz minimalny procent zachowania powierzchni biologicznie czynnych. W ten sposób zachowane zostaną powierzchnie o podłożu zbliżonym do naturalnego, umożliwiające wprowadzanie nowej roślinności. Ponadto wszystkie grunty leśne w gminie projekt planu ogólnego zachowuje poprzez wprowadzenie do strefy otwartej, dla której profil podstawowy to m.in: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód. Zachowując istniejące skupiska leśne oraz tereny wód, plan ogólny pozwoli na utrzymanie ciągłości biologicznej w gminie (w tym zachowanie korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadregionalnym i terenów objętych ochroną przyrody).

Istotnym zagadnieniem, aby chronić szatę roślinną jest uwzględnienie, przy lokalizowaniu zieleni, zasady stosowania gatunków rodzimych w krajobrazie otwartym, zasad ich doboru zgodnie z charakterystyką gatunku (szybki wzrost, gęstość korony) oraz ze wskazaniem dostosowywania nasadzeń do potrzeb bytowych ptaków, z udziałem drzew wysokich: buk zwyczajny, grab zwyczajny, klon (zwyczajny), jesion wyniosły, wiąz (polny lub szypułkowy), lipa drobnolistna, dąb (szypułkowy, bezszypułkowy), sosna czarna, modrzew europejski; drzew średniowysokich: olsza czarna, grab zwyczajny, wierzba iwa, jarząb pospolitych oraz krzewów: głóg, śnieguliczka biała, ligustr pospolity, suchodrzew tatarski, dereń biały lub lilak. Należy zatem wystrzegać się wprowadzania nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych (wśród nich to m.in. bożodrzew gruczołowaty, ambrozja bylicolistna, słonecznik bulwiasty, barszcz Mantegazziego, rdestowiec japoński lub sachaliński, orzech włoski). Takie zapisy winny znaleźć się na etapie sporządzania dokumentacji planistycznej niższego szczebla (planów miejscowych czy decyzji ustalających warunki zabudowy).

W fazie budowy i przebudowy szlaków komunikacyjnych oraz realizacji innych inwestycji liniowych (wodociągi, kanalizacja) nastąpi negatywne oddziaływanie na szatę roślinną na obszarze realizacji powyższych zadań. Główne zagrożenie spowodowane jest fizycznym usuwaniem roślinności w pasie technicznym robót oraz możliwością zmiany warunków siedliskowych poprzez naruszenie stosunków wodnych i przekształcenie gleb. Ponadto nastąpi okresowe zwiększenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku użycia ciężkiego sprzętu. Oddziaływanie to będzie miało jednak charakter czasowy. Nie mniej jednak mogą wystąpić ograniczone w czasie skutki uboczne podwyższonych emisji gazów i pyłów. Wśród nich można wymienić m.in. ogólne czasowe pogorszenie kondycji flory wskutek emisji: dwutlenku siarki (SO₂ – powoduje osłabienie procesu fotosyntezy, degradacja chlorofilu,

zakłócenia w transpiracji i oddychaniu, chloroza i in.), tlenków azotu (N₂O, NO, NO₂ – upośledzenie wzrostu i fizjologii roślin), ozonu (O₃ – uszkodzenia liści), pyłów (utrudniają oddychanie, transpirację i asymilację roślinom).³⁶

Realizacja nowej zabudowy nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną regionu. Zmniejszenie areału potencjalnego żerowiska czy też miejsca odpoczynku dla ptaków i innych zwierząt nie wpłynie znacząco negatywnie na ww. faunę. Terenów stanowiących potencjalne i alternatywne żerowiska dla zwierząt jest w okolicy bardzo dużo.

Przeznaczenie terenów pod budownictwo może spowodować dwojakiego rodzaju skutki. Z jednej strony nastąpi trwałe wyłączenie terenów ze *stricte* przyrodniczego użytkowania. Z drugiej zaś strony dla omawianego terenu istnieje uzasadnione ryzyko, że nowopowstająca bez prawa lokalnego zabudowa będzie odbiegała od norma prawnych zagwarantowanych w ocenianym projekcie. Należy mieć na uwadze, że funkcjonowanie budynków, z uwagi na możliwe emisje hałasu do otoczenia, ograniczą bytowanie zwierząt (szczególnie płochliwych) nie tylko na swoim terenie, ale także w sąsiedztwie (od kilkudziesięciu do kilkuset metrów). Nie mniej jednak z uwagi na mnogość podobnych miejsc do przebywania dla zwierząt w okolicy, nie stwierdza się, by z powodu emisji hałasu zachwiana zostałaaby liczebność populacji któregośkolwiek z gatunków stwierdzonych na omawianym obszarze i w okolicy.

Likwidacja gruntów ornych na rzecz terenów zabudowy mieszkaniowej spowoduje odsunięcie się stref bytowania niektórych zwierząt. Inne gatunki, np. wróbel (*Passer domesticus*) z kolei chętnie przebywają w obecności ludzi i taka zmiana użytkowania terenu może stworzyć nowe biotopy dla nich. Przewiduje się, że oddziaływanie całościowe nie będzie miało dużego znaczenia. Tym bardziej, że gatunki zwierząt tu występujące są silnie synantropijne i eurytypowe. W Gminie znajduje się dużo obszarów, których użytkowanie rolnicze będzie kontynuowane. Należy założyć, że zwierzęta przeniosą się na te tereny. Zapewne baza żerowiskowa dla gatunków związanych z polami nie zmaleje na tyle, ażeby wpłynąć znacząco na lokalne populacje zwierząt.

Zachowanie oraz wprowadzanie nowych nasadzeń roślinności z kolei może spowodować utworzenie nowych miejsc żerowania, a nawet rozrodu dla różnych gatunków zwierząt, np. dla ptaków. Jeżeli w ramach powierzchni biologicznie czynnych (czy też ogólnie nasadzeń zieleni), przewidzianych w projekcie, zostaną posadzone drzewa, wówczas będą miały szansę stać się one cennym elementem krajobrazu dla ptactwa. Wiele będzie zależało nie tylko od tego czy zostaną posadzone drzewa (a nie np. roślinność niska), ale także skład gatunkowy potencjalnych roślin. Roślinność niska i średnia, np. krzewy, które mogą powstać, staną się zapewne ważną bazą pokarmową dla ptaków i nie tylko.

Na etapie realizacji ustaleń projektu planu ogólnego należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze zakazu: niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380 ze zm.), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów

³⁶ za: Łukasiewicz A., Łukasiewicz Sz. 2009. „Rola i kształtowanie zieleni miejskiej”. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.

(Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), a także określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.).

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt okres od 16 października do końca lutego, jest to jedynie okres, kiedy pod pewnymi warunkami wolno usuwać bez zezwolenia gniazda ptaków z budek, obiektów budowlanych i terenów zieleni.

Pozostały przedział czasu (od 1 marca do 15 października) często jest interpretowany jako okres lęgowy ptaków. Jednak okres lęgowy jest przedziałem czasu indywidualnym dla każdego gatunku ptaka i wynika z jego biologii.

Okres ten w cyklu rocznym wielu gatunków ptaków związanych z siedliskami wodno-błotnymi (w tym porośniętych trzcinami) jest krytycznym z uwagi na kilka elementów:

- przyjmuje się, że okres lęgowy ptaków trwa od 1 marca do 15 października, a mając na uwadze, że z siedliskami wodno-błotnymi związane są różne gatunki ptaków, które w różnych okresach wyprowadzają lęgi, należy uwzględnić konieczność ich ochrony w planowanych pracach;
- jednocześnie wiele gatunków kaczek w tym okresie nadal przechodzi pierzenie, które w tej grupie ptaków wiąże się z całkowitą utratą zdolności do lotu, co rodzi konieczność znalezienia schronienia;
- drobne ptaki zamieszkujące trzcinowiska (rodzaj *Acrocephalus* – trzcinniczki, rokitniczki, wodniczki) w sierpniu odbywają wędrówkę (w zależności od gatunku oraz od pogody w danym sezonie może ona się kończyć w sierpniu, ale może też się zaczynać i trwać nawet do września, skrajnie – do października), co wiąże się zarówno z potrzebą znalezienia bezpiecznych miejsc przystankowych (w trzcinowiskach na noclegi w trakcie migracji zalatują też inne drobne ptaki - jaskółki, pliszki), jak i pokarmu;
- dla wielu gatunków młodocianych osobników ptaków należących do gatunków wodno-błotnych sierpień to okres usamodzielniania się, krytyczny jeśli chodzi o rozwój umiejętności umożliwiających przeżycie (znalezienie pokarmu, kryjówki, rozpoznanie zagrożenia i ucieczka przed drapieżnikiem) – szczególnie dotyczy to ptaków odbywających dwa lęgi w sezonie, czy to naturalnie, czy w wyniku lęgów powtarzanych. Dodatkowo wiele z nich czeka długodystansowa migracja, stąd nabranie sił przed wędrówką i możliwość zakończenia pełnego rozwoju, jeśli chodzi o rozwój upierzenia i mięśni wymaga dostępu do odpowiednich, bezpiecznych i zasobnych w pokarm siedlisk;
- większość gatunków ryb odbywa tarło w okresie od marca do końca lipca.

Utrzymanie (przynajmniej częściowe) roślinności na obszarach wodno-błotnych oraz w obrębie cieków naturalnych w okresie od kwietnia do końca sierpnia może mieć duże znaczenie dla utrzymania lokalnych populacji ptaków wodno-błotnych, zapewnienia odpowiedniego miejsca przystankowego dla ptaków migrujących, jak również dla zapewnienia możliwości odbycia tarła przez ryby. Konieczne jest zatem prowadzenie analiz działań pod kątem środowiskowym.

Ochrona gatunkowa obowiązuje cały rok, niezależnie od okresu lęgowego ptaków. W stosunku do wszystkich gatunków chronionych (nie tylko ptaków, również innych gatunków zwierząt, np. dobrze znanych i pospolitych wiewiórek, jeży, ropuch czy jaszczurek) obowiązują zakazy dotyczące m.in.:

- niszczenia siedlisk lub ostoi będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd,
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

Odnosnie płazów do potencjalnie niebezpiecznych inwestycji należy zaliczyć inwestycje związane z lokalizacją budowli wodnych. Wszystkie te inwestycje powinny być wykonane dopiero po rzetelnym zbadaniu terenu i rozmieszczeniu w nim płazów. Prace inwestycyjne koniecznie powinny odbywać się poza sezonem godowym żab. Same płazy na czas realizacji inwestycji należałoby odgradzić od obszaru prac, a następnie przenosić w bezpieczne miejsca w okolicy

Ogólnie należy pamiętać by wszelkie prace na siedliskach zasiedlonych przez gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową wykonywać poza sezonem rozrodczym, przy minimalizacji używania ciężkiego sprzętu, po przeprowadzeniu szczegółowego rozpoznania terenu. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego (w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym) i wobec braku rozwiązań alternatywnych realizacja tych przedsięwzięć może być warunkowo wykonana, ale jednocześnie z zapewnieniem realizacji starannej kompensacji przyrodniczej. Szczegóły kompensacji powinny zostać ustalone na etapie osobnej procedury OOS i umieszczone w decyzjach środowiskowych dla poszczególnych inwestycji.

Podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego szczególną uwagę należy zwrócić na istniejące na obszarze opracowania zadrzewienia. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) – wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Ochronę Obszaru Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska” określa Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.). Obszar chronionego krajobrazu, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar chronionego krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska” został wyznaczony na podstawie Uchwały Nr 74/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kaliszu z dnia 28 września 1989 r. w sprawie ustalenia obszaru krajobrazu chronionego „Szwajcaria Żerkowska” na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (data wyznaczenia: 27.12.1989 r.) oraz ujęty w obwieszczeniu Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 marca 1999 r. w sprawie wykazu aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa wielkopolskiego (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego z 1999 r. Nr 14, poz. 246).

Zakazy wymienione w ww. akcie prawnym utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21), zgodnie z którym przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492), zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień ustawowych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Obszar ten jednak, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz na podstawie art. 153 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zachował byt prawny, lecz z braku wydania nowej uchwały pozbawiony jest ram prawnych. Obszar chronionego krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska” nadal funkcjonuje jako forma ochrony przyrody, jednak nie obowiązują w stosunku do niej żadne zakazy z katalogu określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Został on wyznaczony w celu ochrony obszaru o cechach środowiska zbliżonego do stanu naturalnego oraz konieczności zapewnienia społeczeństwu warunków niezbędnych dla regeneracji sił w środowisku reprezentującym korzystne właściwości dla rozwoju turystyki i wypoczynku.

Ochronę Parku Krajobrazowego „Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego” określa Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.). Park krajobrazowy, zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy” został utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Kaliskiego i Wojewody Poznańskiego Nr 1/94 z dnia 17 października 1994 r. w sprawie utworzenia Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego.

Na podstawie Uchwały Nr XXXVII/730/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 września 2013 r. w sprawie utworzenia Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, zmienionej Uchwałą Nr XXIX/754/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 122, poz. 695, Nr 132, poz. 766, Nr 135, poz. 789, Nr 170, poz. 1015, Nr 178, poz. 1060, Nr 152, poz. 897 i Nr 163, poz. 981, z 2012 r. poz. 460, poz. 472, poz. 908, poz. 951 i poz. 1529, z 2013 r. poz. 21 i poz. 165);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, poz. 1590, poz. 1642, poz. 2295 i z 2016 r. poz. 352, poz. 1250, poz. 2260, poz. 1948),
 - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;

Zakazy nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Zakaz, o którym mowa w pkt 3 nie dotyczy działań związanych z ochroną przyrody, realizowanych pod nadzorem służb ochrony przyrody.

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 nie dotyczy:

- obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.

Zakaz, o którym mowa w pkt. 9, nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne.

Zakazy o których mowa w pkt. 1, pkt. 4-7 nie dotyczą części Parku oznaczonej jako „obszar nr 1A”, „obszar nr 1B” oraz „obszar nr 1C”. Przebieg granic „obszaru nr 1A”, „obszaru nr 1B” oraz „obszaru nr 1C” określa mapa stanowiąca załącznik nr 3 do uchwały oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granicy „obszaru nr 1A” stanowiący załącznik nr 4 do uchwały, „obszaru nr 1B” stanowiący załącznik nr 5 do uchwały oraz „obszaru 1C” stanowiący załącznik nr 6 do uchwały.

Ochronę Rezerwatu Przyrody „Czeszewski Las” oraz Rezerwatu Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną określa Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.). Rezerwat przyrody, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las” został uznany na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (data uznania: 09.06.1959 r.).

Na podstawie Rozporządzenia Nr 35/2004 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26 marca 2004 r. w sprawie rezerwatu przyrody, na obszarze rezerwatu przyrody zabrania się:

- 1) polowania, wędkowania, rybołówstwa, chwytania dziko żyjących zwierząt, płoszenia ich i zabijania, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych oraz gniazd ptasich i wybierania z nich jaj;
- 2) pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew i innych roślin;
- 3) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód, gleby oraz powietrza;
- 4) dokonywania zmian przedmiotów ochrony i obszaru objętego ochroną;
- 5) używania, użytkowania, uszkodzenia oraz zanieczyszczania przedmiotów oraz obszaru objętego ochroną;
- 6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzeki, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody;
- 7) niszczenia gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania;
- 8) palenia ognisk, wyrobów tytoniowych, używania źródeł światła o otwartym płomieniu poza miejscami wyznaczonymi;
- 9) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej, a także rolniczej, hodowlanej lub chowu zwierząt;
- 10) zbioru poza miejscami wyznaczonymi dziko rosnących roślin, grzybów oraz ich części,

- 11) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego, jazdy konnej wierzchem poza szlakami do tego wyznaczonymi;
- 12) wprowadzanie psów bez smyczy i kagańca;
- 13) ruchu pojazdów poza drogami i innymi drogami do tego wyznaczonymi;
- 14) umieszczenie tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody, z wyjątkiem znaków drogowych i innych związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego na przedmiotach lub obszarze objętym ochroną;
- 15) zakłócania ciszy;
- 16) używania łodzi motorowych, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania, żeglowania poza akwenami lub szlakami do tego wyznaczonymi;
- 17) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 18) biwakowania poza miejscami wyznaczonymi;
- 19) prowadzenia badań naukowych bez zgody wojewody;
- 20) wprowadzania gatunków roślin lub zwierząt poza ich naturalne miejsce wytypowania;
- 21) wprowadzania organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

Rezerwat Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną został uznany na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (data uznania: 02.06.1959 r.).

Na podstawie ww. Rozporządzenia, na obszarze rezerwatu zabronione są:

- 1) wycinanie drzew i pobór użytków drzewnych, z wyjątkiem usuwania drzew martwych, wywrotów i złomów w sposób nie narażający na zniszczenie otoczenia, a w szczególności podrostów i nalotów, z pozostawieniem w ziemi karpiny;
- 2) zbiór owoców oraz nasion drzew i krzewów z wyjątkiem zbioru nasion na potrzeby odnowienia lasu, dokonywanego za zgodą i pod nadzorem konserwatora przyrody;
- 3) zbiór ziół leczniczych oraz innych roślin lub ich części;
- 4) zbiór ściółki leśnej i pasanie zwierząt gospodarskich oraz wykonywanie wszelkich innych czynności gospodarczych z wyjątkiem stosowania koniecznych zabiegów odnowieniowych gatunkami rodzimymi rezerwatu;
- 5) niszczenie lub uszkodzanie drzew i innych roślin;
- 6) niszczenie gleby;
- 7) polowanie, chwytanie, płoszenie i zabijanie dziko żyjących zwierząt;
- 8) zanieczyszczanie terenu, wzniecanie ognia i zakłócanie ciszy;
- 9) umieszczanie tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną terenu;
- 10) wznoszenie budowli oraz zakładanie lub budowa urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych;
- 11) przebywanie na terenie rezerwatu poza miejscami specjalnie w tym celu wyznaczonymi przez konserwatora przyrody.

Na terenie gminy występują: Użytek Ekologiczny „Pasieka”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska” oraz Pomniki Przyrody. Ich ochronę określa Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.).

Ustalenia projektu nie naruszają zakazów obowiązujących w stosunku do ww. form ochrony przyrody.

Zgodnie z Art.45. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.):

1. W stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:
 - 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
 - 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
 - 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
 - 11) umieszczania tablic reklamowych.
2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:
 - 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
 - 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
 - 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
 - 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Podsumowując, realizacja ustaleń analizowanego projektu planu ogólnego nie powinna w sposób znaczący wpływać negatywnie na stan populacji przedstawicieli lokalnej fauny ani na różnorodność biotyczną regionu.

VI.5.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz ich integralność

Na terenie gminy Miłosław występują: Specjalny Obszar Ochrony „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie” (PLH300053), Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Nadwarciańska” (PLH300009, Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Warty” (PLB300002).

Projekt planu ogólnego gminy Miłosław nie wprowadza nowych, szczegółowych zapisów dotyczących ochrony obszarów Natura 2000. Proponowane funkcje terenów, w strefach planistycznych, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, w pełni respektują obostrzenia prawne ustanowione dla poszczególnych form ochrony przyrody oraz nie powinny negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000.

Projekt planu ogólnego w większości przypadków uwzględnia siedliska oraz miejsca bytowania gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000, jak również zasięgi działań ochronnych wskazane w planach zadań ochronnych. Niemniej przy analizie zasięgu wyznaczonych stref planistycznych stwierdzono prawdopodobne występowanie konfliktów:

- lokalizację stref planistycznych, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, w obrębie stanowisk oraz siedlisk gatunków chronionych;
- lokalizację stref planistycznych, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, w obrębie wskazanych działań ochronnych.

Fundamentalną jednak zasadą obowiązującą dla tych obszarów jest niepodjęcie działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska, dla których ochrony obszar Natura 2000 został wyznaczony. Plan ogólny w sposób zrównoważony respektuje te zasady.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Istotny jest sposób, w jaki użytkowany będzie omawiany obszar. Pewnego doprecyzowania należało będzie dokonać na poziomie miejscowych planów. Jeżeli okaże się, że w wyniku realizacji inwestycji wystąpi wysokie prawdopodobieństwo negatywnego oddziaływania na jakikolwiek przedmiot i cel ochrony (siedlisko przyrodnicze lub gatunek) któregośkolwiek Obszaru Natura 2000 należało będzie zaniechać wykonania tychże inwestycji. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego (w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym) i wobec braku rozwiązań alternatywnych realizacja tych przedsięwzięć może być warunkowo wykonana, ale jednocześnie z zapewnieniem realizacji starannej kompensacji przyrodniczej. Szczegóły kompensacji powinny zostać ustalone na etapie osobnej procedury OOS i umieszczone w decyzjach środowiskowych dla poszczególnych inwestycji.

Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszarów analizowanych poprzez potencjalne zwiększenie udziału zabudowy (w nowo wyznaczonych strefach zabudowy). Należy jednak zauważyć, że planowana zabudowa uwzględnia zasadę zrównoważonego rozwoju, gdyż zachowuje część terenów biologicznie czynnych. Natomiast zachowanie w większości jako stref otwartych korytarzy ekologicznych oraz kompleksów leśnych powinno zapewnić migrację

i ochronę zwierząt lądowych w tym gatunków chronionych. Nie przewiduje się zatem oddziaływań realnych i znaczących na cele ochrony, dla których powołano te formy ochrony przyrody oraz na spójność i integralność sieci Natura 2000.

VI.6. Oddziaływanie na krajobraz

Oceniając oddziaływanie projektu planu ogólnego na krajobraz należy zaznaczyć, że krajobraz ma wiele znaczeń i płaszczyzn ujęcia.

„Krajobraz materialny” (matterscape) jest rzeczywistością fizyczną, opisaną, jako system podległy prawom natury. W tym ujęciu można wyróżnić: (1) strukturę krajobrazu, czyli przestrzenne relacje między jednostkami krajobrazowymi; (2) funkcjonowanie krajobrazu, czyli interakcje między przestrzennymi jednostkami krajobrazowymi; (3) *zmiennosc*, czyli przekształcenia struktury i funkcji układu jednostek ekologicznych w czasie.³⁷

„Krajobraz jako pojęcie społeczno-prawne” (powerscape) jest stworzony przez społeczność jako system norm i celów. Normy te są sformalizowane (akty prawne) oraz niesformalizowane (wywodzące się z tradycji, zwyczajów). Krajobraz w tym ujęciu to system norm, które regulują zasady postępowania danej społeczności w odniesieniu do otaczającego krajobrazu. Nie mają one charakteru uniwersalnego – są indywidualne dla różnych społeczności.³⁸

„Krajobraz mentalny” (mindscape) istnieje w „wewnętrznym świecie” każdej jednostki. Rzeczywistość wewnętrzna jest wytworem świadomości. Krajobraz mentalny jest krajobrazem doświadczanym przez ludzi; jest systemem indywidualnych wartości, sądów, odczuć, znaczeń nadawanych przestrzeni i jej komponentom. Krajobraz ma również wymiar percepcyjny, estetyczny, artystyczny i egzystencjalny. Taki krajobraz można badać jedynie przy uwzględnieniu osoby obserwatora. Sam krajobraz zaś odbieramy przez nasze zmysły, dlatego poza rolą obserwatora istotne w ocenie krajobrazu będzie także miejsce, w którym obserwator się znajduje i z którego krajobraz jest kontemplowany. W takim rozumowaniu sama ocena krajobrazu powinna zatem skupić się na percepcyjnym podejściu do przestrzeni i na jej walorach estetycznych.³⁹

Wartość ogólna krajobrazu jest zagadnieniem bardzo złożonym, bowiem krajobraz nie ma charakteru statycznego, podlega permanentnie zmianom. Relacje pomiędzy elementami przyrodniczymi i kulturowymi zmieniają się w czasie i przestrzeni, tworząc *tożsamość miejsca*.⁴⁰ Dopiero znając tożsamość miejsca można podjąć próbę oceny oddziaływania nań planowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Na terenie gminy Miłosław wyznaczone zostały krajobrazy priorytetowe określone w ”Audycie Krajobrazowym Województwa Wielkopolskiego”, przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego:

- 1) Krajobraz Priorytetowy „Rejon Miłosławia” – zlokalizowany jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim, na terenie gminy Miłosław. Jest

³⁷ za: Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa.

³⁸ tamże

³⁹ tamże

⁴⁰ tamże

położony około 12 km na południowy zachód od Wrześni, od zachodu graniczy z miastem Miłosław.

- 2) Krajobraz Priorytetowy „Dolina Warty: Pyzdry – Rogalinek” – zlokalizowany jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatów: poznańskiego, śremskiego, średzkiego, wrzesińskiego i jarocińskiego, na terenie gmin: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pyzdry.

Na terenie gminy znajdują się również: Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska”.

Projekt Planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, dotychczas uchwalone dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, znajdujące się na terenie gminy grunty rolne i leśne, a także w oparciu o rekomendacje i wnioski zawarte w „Audycie Krajobrazowym Województwa Wielkopolskiego”.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Lokalizacja nowych obiektów, w tym budowlanych, będzie negatywnie wpływać na krajobraz terenu do tej pory niezabudowanego. Jednakże wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne regulują i systematyzują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W związku z powyższym, realizacja tych ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie miała znaczącego wpływu na krajobraz oraz będzie zgodna z Europejską Konwencją Krajobrazową, przyjętą we Florencji 20 października 2000 r., a ratyfikowaną przez Polskę 27 września 2004 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98).

VI.7. Emitowanie pola elektromagnetycznego

Na obszarze gminy Miłosław występują:

- linie napowietrzne wysokiego napięcia;
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia;
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Konieczna jest ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm lub co najmniej na tych poziomach. Ochrona musi opierać się na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie

dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Energia oddziaływań naturalnych, statycznych pól: elektrycznego i magnetycznego na cząsteczki żywej materii jest bardzo mała i wszelkie uporządkowania wywołane tymi zewnętrznymi, naturalnymi polami są niszczone przez ruch cieplny cząstek żywego organizmu⁴¹. Dlatego nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań w wyniku promieniowania elektromagnetycznego pochodzącego z linii elektromagnetycznych na omawianym obszarze oraz nie przewiduje się powstania kolizji pomiędzy oddziaływaniem linii elektroenergetycznych z potencjalnym posadowieniem budynków, w których długotrwale przebywali by ludzie.

Projekt Planu ogólnego gminy Miłosław nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

VI.8. Oddziaływanie na ludzi

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „zdrowie to nie tylko całkowity brak choroby, czy kalectwa, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu (dobrego samopoczucia)”. Stan zdrowia ocenia się za pomocą mierników pozytywnych (dobrego rozwoju i sprawnego działania organizmu) i negatywnych (występowania chorób).⁴² O zdrowiu lub chorobie decydują bezpośrednio lub pośrednio sami ludzie wybierając i kształtując warunki, w których żyją, a także poprzez swoje postępowanie, zależne od ich poziomu kultury, zasobu wiedzy oraz zasobności ekonomicznej.

Zasięg zagrożenia zdrowia jest bardzo różnorodny i obejmuje: zagrożenia globalne, zagrożenia regionalne oraz zagrożenia lokalne. Z punktu widzenia oceny projektu planu ogólnego szczególnie istotne są dwa ostatnie z zasięgów zagrożeń. W ramach zasięgu zagrożeń regionalnych należy wymienić tzw. kwaśne opady atmosferyczne. Do zagrożeń o znaczeniu lokalnych istotne są: emisja fal elektromagnetycznych bardzo niskich częstotliwości lub mikrofal, emisja do atmosfery lub zrzut do wód powierzchniowych metali ciężkich, nadmierne stężenie pyłów respirabilnych (\varnothing cząstek $< 7\mu\text{m}$) i ozonu troposferycznego w niskich warstwach atmosfery, związków chlorowcoorganicznych, nadmierny hałas i zanieczyszczenia powietrza w pomieszczeniach zamkniętych.

Do potencjalnych zdrowotnych skutków fizycznych zmian w środowisku wynikających z realizacji projektu planu ogólnego zaliczyć można przede wszystkim hałas i wibracje. Hałas o natężeniu poniżej 35 dB jest nieszkodliwy, ale może denerwować, od 35 do 70 dB jest dokuczliwy i pociąga za sobą zmęczenie, spadek wydajności w pracy i przeszkadza w wypoczynku. Ciągły hałas w zakresie 70–85 dB jest uznawany za dopuszczalny, ale może

⁴¹ za: Koreleski Krzysztof. 2005. Oddziaływanie napowietrznych linii energetycznych na środowisko człowieka. Nr 2/2005, PAN, Oddział w Krakowie, s. 47–59 Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi.

⁴² za: Wolański N. 2008. „Ekologia człowieka. Tom 2.” PWN. Warszawa.

powodować uszkodzenia słuchu. Energia wibracji jest przekazywana przede wszystkim przez układ kostny, ponieważ w tkankach miękkich dochodzi do jej wytłumienia. Długotrwałe utrzymywanie się wibracji mogą doprowadzić do uszkodzenia szkieletu, zwłaszcza stawów i dysków. Innymi potencjalnymi negatywnymi skutkami działania wibracji na ludzki organizm są m.in. bóle i zawroty głowy, rozdrażnienie, zaburzenia pamięci, drętwienie i mrowienie kończyn lub bezsenność.

Grupą czynników mogącą być efektem realizacji postanowień projektu planu ogólnego, a mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi jest grupa zanieczyszczeń chemicznych (np. związane ze ściekami komunalnymi, odpadami). Są one obecnie najgroźniejszym czynnikiem wpływającym negatywnie na zdrowie ludzkie. Wiele ze związków chemicznych jest wprowadzanych do środowiska rozmyślnie, choć nierozważnie, w celach gospodarczych. Większość jednak stanowią odpady, zanieczyszczenia poprodukcyjne i pokonsumpcyjne. Znaczne ilości zanieczyszczeń powstają także na skutek katastrof i awarii. Stosunkowo łatwo określić jest wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka przy ostrych dolegliwościach, spowodowanych oddziaływaniem substancji toksycznej przyjętej w krótkim czasie i w dużej dawce. Znacznie trudniej określić zatrucia chroniczne oraz określić ich przyczynę. Są one bowiem wynikiem długotrwałego wpływu niewielkich ilości substancji toksycznych na organizm ludzki, a ich objawy kliniczne często są niespecyficzne. W przypadku realizacji zapisów projektu planu ogólnego istotniejszą rolę stanowić będą zanieczyszczenia wywołujące drugi typ reakcji organizmów ludzkich, czyli te wywołane zanieczyszczeniami chronicznymi. Do źródeł emisji zanieczyszczeń mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzkie na omawianym obszarze należą przede wszystkim:

- ciągi komunikacyjne;
- emisje substancji ze środków transportu
- lokalne kotłownie;
- emisje substancji z terenów produkcyjnych;
- zanieczyszczenia z terenów rolniczych.

Najwięcej niebezpiecznych związków i pierwiastków chemicznych przenika do organizmu człowieka drogą pokarmową. Zmiany chemizmu wody, gleb i powietrza prowadzą do nadmiernej koncentracji substancji toksycznych w diecie. Szczególnie niebezpieczne są te substancje, które kumulują się w organizmie. Należy zwrócić zatem uwagę na zabezpieczenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie zaś na ochronę ujęć wód pitnych. Ponadto należy unikać kumulacji zanieczyszczeń na terenach rolnej produkcji spożywczej. Analizując projekt planu ogólnego nie przewiduje się trwałego pogorszenia jakości powietrza i wód w stosunku do stanu obecnego, mogącego wpłynąć negatywnie na składniki pokarmowe jak woda i produkty spożywcze wytwórstwa rolniczego. Zanieczyszczenia, bowiem z tras komunikacyjnych z jednej strony są dziś mniej szkodliwe dla zdrowia ludzkiego i komponentów środowiska przyrodniczego niż do niedawna (praktyczny brak ołowiu i innych metali ciężkich w paliwach), a z drugiej zaś ulegają dyspersji na skutek przewietrzenia otwartych obszarów rolnych. Generalnie ocenia się, że poszczególne zapisy projektu planu ogólnego, w tym także odwołania do przepisów odrębnych, zapewniają jednocześnie poprawny stan ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Zanieczyszczenia chemiczne mogą dostać się także do organizmu poprzez układ oddechowy. Ten rodzaj przenikania substancji niepożądanych do ustroju ludzkiego jest zdecydowanie mniej niebezpieczny dla zdrowia i życia człowieka, ale z drugiej strony najpowszechniejszy. Należy założyć, iż ruch drogowy i związana z nim emisja spalin zwiększy się wraz z powstaniem nowej zabudowy na analizowanym obszarze. Największym zasięgiem i największą szkodliwością cechują się tlenki azotu. Z kolei w fazie realizacji nowej zabudowy i tras komunikacyjnych ilość emitowanych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego będzie stosunkowo niewielka, ograniczona do czasu budowy. Powstałe w trakcie prowadzenia prac budowlanych zanieczyszczenia atmosfery nie będą miały większego wpływu na otaczający teren w odległościach większych niż kilkadziesiąt metrów od granic terenu budowy i od osi głównych ciągów transportowych. Ponadto nastąpi emisja składników spalin związana z pracą maszyn budowlanych i środków transportu dostarczających materiały budowlane oraz emisja pyłów z manipulacji materiałami budowlanymi. Zanieczyszczenia te będą jednak niewielkie, odwracalne i czasowe, niekumulujące się w środowisku i nieuniknione w przypadku realizacji obiektów budowlanych. Ich wpływ na zdrowie mieszkańców gminy Miłosław będzie zatem stosunkowo niewielki.

Projekt planu ogólnego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Jednocześnie zapisy projektu planu niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Plan ogólny ograniczy również niekontrolowane rozprzestrzenianie się zabudowy w tym mieszanie funkcji uciążliwej z mieszkaniową. Ustalenia planu ogólnego odnosząc się szeroko (ramowo) do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko. W przypadku nowej lokalizacji funkcji usługowej należy na etapie planu miejscowego rozstrzygnąć charakter działalności, która będzie najmniej kolizyjna z zabudową mieszkaniową oraz zasady takiego zagospodarowania, aby budynki będące miejscem prowadzenia spokojniejszej działalności były lokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, a te o znacznej uciążliwości w oddaleniu.

Reasumując, wzięwszy pod uwagę powyższe zapisy, na poziomie niniejszej oceny stwierdza się, że realizacja projektu planu ogólnego nie powinna powodować istotnych oddziaływań, powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska, wpływających negatywnie na zdrowie i życie ludzi.

VI.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne⁴³

W projekcie planu ogólnego gminy Miłosław strefy planistyczne wyznaczono z uwzględnieniem występujących na terenie gminy obszarów i obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Projekt planu ogólnego nie wprowadza ustaleń z zakresu zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

⁴³ pod pojęciem dóbr materialnych rozumie się każdy przedmiot, który może służyć do zaspokajania ludzkich potrzeb a ich wartość można oszacować w pieniądzu.

Same zapisy projektu planu ogólnego nie zawierają planów, w wyniku których realizacji mogłyby zostać zniszczone zasoby dziedzictwa kulturowego oraz dobra materialne. Ochrona tych elementów opiera się na przepisach odrębnych. Należy uznać, że będą one prowadzić do zapewnienia pełnej ochrony obszarów dziedzictwa kulturowego na omawianym terenie. Dlatego nie wskazuje się na przewidywane oddziaływania negatywne na zabytki. Jeżeli chodzi o dobra materialne nie przewiduje się oddziaływań wynikających z realizacji projektu, a mogących je zniszczyć, albo ograniczyć dostęp do nich. Nie ma bowiem przesłanek, aby którekolwiek z powstałych oddziaływań (emisje hałasu, potencjalne zanieczyszczenia) mogły przyczynić się do dewastacji danego dobra materialnego (domu, samochodu, innych przedmiotów powszechnie uznawanych za dobra materialne).

VI.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na terenie gminy Miłosław występują złoża, tereny i obszary górnicze. Według Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż w gminie znajduje się obecnie siedem złóż, z czego w jednym eksploatacja została zaniechana.

W projekcie planu ogólnego strefy górnictwa zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Zapewniają one możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływają na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkują czy eksploatacja nieeksploatowanych bądź nieudokumentowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

Na terenie opracowania występują gleby wysokich klas bonitacyjnych. W projekcie planu ogólnego tereny inwestycyjne swoim zasięgiem obejmują ww. gleby. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagających ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

VI.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy Miłosław od najbliższej granicy państwowej (ok. 180 km). Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą strefowania obszaru gminy Miłosław oraz warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych. Zapisy projektu planu ogólnego nie przewidują realizacji inwestycji mogących wpłynąć na integralność obszarów objętych ochroną.

VI.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótko-terminowe, średnioterminowe i stałe

Oddziaływania na środowisko można podzielić na te, które związane są z etapem budowy oraz etapem eksploatacji.

Poprzez oddziaływania bezpośrednie rozumie się wszelkie ingerencje powodujące zmianę danego elementu środowiska bez oddziaływań trzecich. Pośrednie oddziaływania z kolei wymagają innych czynników, z którymi w połączeniu, lub pod których wpływem zmieniają znacząco na jakiś element środowiska. Oddziaływania wtórne zaś to ogół czynników, które mogą aktywować oddziaływanie, które ujawni się/wpłynie na badany element środowiska w przyszłości.

Na etapie budowy nowych obiektów może wystąpić szereg potencjalnych oddziaływań wpływających na: wzrost emisji hałasu i wibracji, przekształcenie krajobrazu, zakłócenia bytowania zwierząt, wytwarzanie odpadów, obniżanie zwierciadła wód gruntowych, zmianę warunków gruntowych. Te z kolei mają wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego: jakość powietrza atmosferycznego, gleb, wód podziemnych i powierzchniowych, ukształtowanie terenu, klimat lokalny, faunę i florę a także ludzi. Najistotniejszymi z oddziaływań są oddziaływania bezpośrednie i stałe, gdyż precyzyjnie i permanentnie przyczyniają się do zmiany poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Na etapie utworzenia nowych obiektów praktycznie nie występują oddziaływania o takim charakterze. Po zakończeniu bowiem realizacji etapu budowy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Mogą natomiast na tym etapie wystąpić trwałe skutki pewnych oddziaływań. Do potencjalnych trwałych skutków oddziaływań wynikających z etapu budowy można zaliczyć: zmianę warunków gruntowych czy obniżenie zwierciadła wód gruntowych. Najwięcej natomiast potencjalnych oddziaływań na etapie budowy będą stanowiły te o charakterze bezpośrednim i chwilowym. Wywołane będzie to ingerencją w środowisko abiotyczne i biotyczne oraz ograniczeniem w czasie tej ingerencji. Ogólne przedstawienie potencjalnych oddziaływań na etapie budowy wynikających z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego zaprezentowano w tabeli nr 10.

Tabela 10. Potencjalne skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego na etapie budowy nowych obiektów i powstałych w wyniku jego realizacji. Omówienie w tekście

KOMPONENTY		Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody podziemne i powierzchniowe	Klimat lokalny	Fauna	Flora	Krajobraz	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO											
ETAP BUDOWY NOWYCH OBIEKTÓW	Wzrost emisji hałasu i wibracji	---	---	---	---	b, c	---	---	---	b, c	---
	Przekształcenie krajobrazu	---	---	---	---	---	---	b, k, ś, d	b, et	b, k, ś, d	---
	Zakłócenia bytowania zwierząt	---	---	---	---	b, c, k	w, k	---	b, k, ś, d	---	---
	Wytwarzanie odpadów	b, c, d	b, ts	---	---	---	---	b, c, d	---	---	---
	Obniżenie zwierciadła wód gruntowych	---	---	b, c	---	w, ś	b, c, ś	w, ś	---	---	---
	Prace ziemne	b, c	b, k, ś, d, ts	w, c, ś	---	b, w, c, k, ts	b, c	b, k, ś, d	b, ts	---	---
	Zmiana warunków gruntowych	---	b, ts	p, ts	---	---	p	---	---	---	---

Objaśnienia: *b* – oddziaływanie bezpośrednie, *p* – oddziaływanie pośrednie, *w* – oddziaływanie wtórne, *c* – oddziaływanie chwilowe, *k* – oddziaływanie krótkoterminowe, *ś* – oddziaływanie średnioterminowe, *d* – oddziaływanie długoterminowe, *ts* – trwały skutek

Podobnie jak to miało miejsce przy etapie budowy również podczas etapu eksploatacji nowych obiektów może dojść do potencjalnych negatywnych oddziaływań na komponenty środowiska. Najważniejsze oddziaływania znaczące i potencjalne oraz ich skutki omówiono w poprzednich podrozdziałach. Główną cechą tego etapu jest obecność oddziaływań o charakterze stałym i długoterminowym. Wiążą się one z wykorzystywaniem powierzchni terenu (np. likwidacja powierzchni biologicznie czynnej) jak i również z funkcjonowaniem na nich konkretnych działań. Ogólny zarys potencjalnych oddziaływań na tym etapie przedstawia tabela nr 11. Co istotne, wiele z przytoczonych tu oddziaływań będzie odwracalna w przyszłości.

Tabela 11. Potencjalne skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego na etapie eksploatacji. Omówienie w tekście

KOMPONENTY		Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody podziemne i powierzchniowe	Klimat lokalny	Fauna	Flora	Krajobraz	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO											
ETAP EKSPLOATACJI	Wzrost emisji hałasu i wibracji	---	---	---	---	b, c, d	---	---	---	b, c, d	---
	Przekształcenie krajobrazu	---	---	---	---	---	---	b, st	b, st	b, st	---
	Zakłócenia bytowania zwierząt	---	---	---	---	p, d	p, d	---	---	---	---
	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	p, d	b, st	p, d, st	w, st	w, d	b, d	b, st	b, d	b, d	---
	Wprowadzenie nowej zieleni i zalesień	b, d	p, d	b, d	b, d	b, d	b, d	b, d	---	b, d	---

Objaśnienia: b – oddziaływanie bezpośrednie, p – oddziaływanie pośrednie, w – oddziaływanie wtórne, c – oddziaływanie chwilowe, k – oddziaływanie krótkoterminowe, ś – oddziaływanie średnioterminowe, d – oddziaływanie długoterminowe, st – oddziaływanie stałe

VI.13. Oddziaływanie skumulowane i znaczące

Do oddziaływań skumulowanych wynikających z ustaleń zawartych w projekcie Planu ogólnego w zakresie emisji hałasu i wibracji, może dochodzić przede wszystkim w strefach nakładania się uciążliwości pochodzących z terenów tras komunikacyjnych z innymi obecnymi lub planowanymi inwestycjami na sąsiednich obszarach. Oddziaływania takie mogą być w przyszłości związane z istniejącymi, ale przede wszystkim planowanymi obiektami produkcyjno-usługowymi, obiektami infrastruktury technicznej, a także budową i modernizacją dróg w bliższej lub dalszej odległości od obszaru objętego projektem. Nie mniej jednak prace jak i funkcjonowanie w/w obiektów będą ograniczone w przestrzeni.

Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego mogą być spowodowane przede wszystkim poprzez wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, zanieczyszczenia gleby lub ziemi, emitowanie hałasu oraz ryzyko wystąpienia awarii.

Biorąc pod uwagę zasięg i skalę projektowanych stref planistycznych należy zauważyć, że nie przewiduje się istotnych skutków dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów.

VI.14. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk

Realizacja ustaleń projektu Planu ogólnego może wpłynąć w zróżnicowany sposób na poszczególne komponenty środowiska: powierzchnię ziemi, glebę, wody powierzchniowe i podziemne, klimat lokalny, faunę i florę oraz na ich wzajemne powiązania, na ekosystemy i krajobraz.

Zróżnicowanie skutków realizacji ustaleń analizowanego dokumentu można podzielić w zależności od:

- odwracalności zjawisk: odwracalne (O) lub nieodwracalne (NO);
- zasięgu przestrzennego oddziaływania: regionalne (R), ponadlokalne (PL) lub lokalne (L).

Powyższe oddziaływania będą zależeć od planowanego kierunku przeznaczenia terenu. Zestawienie dotyczące zasięgu oddziaływań i ich ocenę przedstawiono w tabelach nr 12 i 13. Jednocześnie należy podkreślić, że prognozowane oddziaływania mają charakter ogólny i same w sobie nie mogą *de facto* wskazywać na ilościowe przedstawienie samych oddziaływań. Tym samym nie dają pełnego obrazu rzeczywistych ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko, a także dokładnej ich skali.

Tabela 12. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk dla działań na terenach zabudowy

TERENY ZABUDOWY					
Lp.	Poszczególne komponenty środowiska		Odwracalność zjawisk	Zasięg przestrzenny oddziaływania	Rodzaj oddziaływania
1	Powierzchnia ziemi i gleby	Degradacja powierzchni glebowej	NO	L	Negatywne
2		Intensyfikacja procesów erozyjnych na powierzchniach odkrytych	O	L	Negatywne
3		Przekształcenia właściwości wilgotnościowych gleb	NO	L	Negatywne
4		Przekształcenie naturalnej rzeźby terenu	NO	L	Negatywne
5		Ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej	O	L	Negatywne
6	Wody podziemne: możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych		O	L	Negatywne
7	Wody powierzchniowe: możliwość zanieczyszczenia cieków i jezior		O	L	Negatywne
8	Powietrze: pogorszenie stanu higieny atmosfery		O	L	Negatywne
9	Fauna i flora	Ograniczenie miejsc bytowania fauny	NO	L	Negatywne
10		Częściowa degradacja istniejącej szaty roślinnej o przeciętnych walorach	NO	L	Obojętne
11		Zmiana warunków siedliskowych szaty roślinnej	NO	L	Negatywne
12		Wprowadzenie nowej zieleni urządzonej i rewitalizacja zieleni	O	L	Pozytywne
13	Krajobraz: wprowadzenie zabudowy kubaturowej na tereny otwarte		NO	L	Negatywne

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Zasięg przestrzenny oddziaływań oraz odwracalność zjawisk dla działań w strefie terenów komunikacji

TERENY KOMUNIKACJI					
Lp.	Poszczególne komponenty środowiska		Odwracalność zjawisk	Zasięg przestrzenny oddziaływania	Rodzaj oddziaływania
1	Powierzchnia ziemi i gleby	Całkowita degradacja gleby	NO	L	Negatywne
2		Przekształcenie naturalnej rzeźby terenu	NO	L	Negatywne
3		Całkowita likwidacja powierzchni biologicznie czynnej	NO	L	Negatywne
4		Sztuczne zagęszczenie gruntów	NO	L	Negatywne
5		Wprowadzenie gruntów nasypowych	NO	L	Negatywne
6	Wody podziemne	Częściowe ograniczenie infiltracji zasilania strefy przypowierzchniowej	NO	L	Negatywne
7		Możliwość zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi	O	L	Negatywne
8	Klimat i powietrze	Pogorszenie klimatu akustycznego	NO	L	Negatywne
9		Pogorszenie stanu higieny atmosfery	NO	L	Negatywne

TERENY KOMUNIKACJI					
Lp.	Poszczególne komponenty środowiska		Odwracalność zjawisk	Zasięg przestrzenny oddziaływania	Rodzaj oddziaływania
10	Fauna i flora	Ograniczenie miejsc bytowania fauny	NO	L	Negatywne
11		Ograniczenie możliwości migracji zwierząt	NO	PL	Negatywne
12		Całkowita degradacja istniejącej szaty roślinnej	NO	L	Negatywne
13		Ograniczenie bioróżnorodności	NO	PL	Negatywne
14	Krajobraz: częściowe zaburzenie ciągłości systemu przyrodniczego Gminy		NO	PL	Negatywne

Źródło: Opracowanie własne

VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBU W JAKI TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Przy sporządzaniu projektu planu ogólnego uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności cele dotyczące utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, ochrony wód, powietrza, jakości gleb oraz dochowania standardów jakości środowiska.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy z zapisami planu ogólnego. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Plan ogólny choć nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych to określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Cele ochrony środowiska formułowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce już w trakcie egzekwowania odpowiednich aktów prawnych. Takim aktem prawnym jest m.in. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Już samo przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. Właściwie wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony

środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.), ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.), ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.), których wymogi są uwzględniane przy opracowaniu planów, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

Podstawowymi dokumentami określającymi cele i zasady trwałego rozwoju kraju dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego, a ważnymi z punktu projektu, są:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Energetyczna Polski do 2040 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;

a na szczeblu regionalnym:

- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Wielkopolska 2020+ wraz z PZPPOM. Poznań,
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku,
- Program ochrony środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Program ochrony powietrza w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;
- Audyt Krajobrazowy Województwa Wielkopolskiego.

Powyższe strategiczne dokumenty uwzględniają wytyczne dla globalnego trwałego rozwoju zawarte w ratyfikowanej przez Polskę Deklaracji z Rio oraz Agendzie 21 (czerwiec 1992 r.). Innymi dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska we wcześniej wymienionych programach krajowych są m.in.:

- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (2008/50/WE), określa działania Państw Członkowskich w zakresie ochrony powietrza, tak aby „unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowiska jako całość”;
- Konwencja Berneńska, ratyfikowana przez Polskę w 1995 roku – jest dokumentem o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz siedlisk przyrodniczych;
- Konwencja Bońska, ratyfikowana przez Polskę w 1996 roku – jest dokumentem o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt;
- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości wraz z II protokołem siarkowym (Oslo) ratyfikowana przez Polskę w 1985 roku;

- Konwencja o Różnorodności Biologicznej, ratyfikowana przez Polskę w 1996 roku;
- Konwencja Wiedeńska w sprawie ochrony warstwy ozonowej z 1985 r., zobowiązywała do zmniejszenia emisji gazów powodujących oraz prowadzenia badań nad skutkami zaniku warstwy ozonowej;
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, ratyfikowana przez Polskę w 1994 roku;
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz z Protokołem;
- Europa 2020: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej, w której zapisano, wzrost gospodarczy poprzez inwestowanie w gospodarkę bardziej innowacyjną, która opierać ma się w dużej mierze na racjonalnym i oszczędnym korzystaniu z zasobów środowiska;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, 2000 r.

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym jest rozwój zrównoważony, który wyraża się poprzez ochronę zasobów środowiska. Dotyczy on przede wszystkim ochrony wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin. Zapisy projektu zawierają ustalenia dotyczące pośrednio lub bezpośrednio ochrony środowiska. Zapisy te uwzględniają nie tylko wymogi ochrony środowiska ustanowione w dokumentach o randze krajowej i międzynarodowej, ale również dokumentach, utworzonych na szczeblu lokalnym i regionalnym. Za istotne cele ochrony środowiska uznano:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych;
- ochrona korytarzy ekologicznych;
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych;
- ochrona walorów krajobrazowych środowiska;
- ustanowienie procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

Projektowane strefy planistyczne zostały wyznaczone według istniejącego przeznaczenia opracowywanego terenu jak i terenów sąsiednich. Wymienione powyżej cele ochrony środowiska w projekcie Planu ogólnego uwzględniono m.in. poprzez:

- wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- w miejscach występowania wód powierzchniowych stojących i płynących wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, wprowadzenie profilu dodatkowego dla poszczególnych stref –

tereny wód, dodatkowo określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej;

- odpowiednia lokalizacja planowanych stref gospodarczych z zachowaniem bufora od terenów zamieszkania.

Jednocześnie wprowadzenie wartości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej terenów pod zabudowę pozostawi możliwość przepuszczalności gleb oraz możliwość odprowadzania wód opadowych do wód gruntowych. Zachowanie w znacznej mierze terenów zielonych, lasów, gruntów rolnych (w tym w szczególności gruntów ornycy klasy III), łąk, wód na obszarze gminy jako strefy otwartej wolnej od zabudowy należy pozytywnie ocenić pod względem przyrodniczym.

Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

VIII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru miejscowo zurbanizowanego, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Do istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w gminie Miłosław należą przede wszystkim:

- 1) presja przestrzeni (oddziaływanie na krajobraz, przekształconych w wyniku działalności człowieka);
- 2) występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych;
- 3) obecność terenów użytkowanych rolniczo. Związane z nimi zagrożenia m.in. niewłaściwa gospodarka nawozowa, zanieczyszczenie pochodzenia rolniczego wód podziemnych i powierzchniowych, zaburzenie profilu glebowego, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, oddziaływanie na krajobraz;
- 4) wzrost emisji substancji (emisje z systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych, wzrost produkcji odpadów w sąsiedztwie terenu opracowania);
- 5) uciążliwości związane z ruchem na ulicach, przede wszystkim klimatu akustycznego, zwiększone zanieczyszczenia powietrza i gleb w bezpośrednim sąsiedztwie dróg (w tym wpływ zanieczyszczeń z nawierzchni z wodami opadowymi i roztopowymi, zwiększone zasolenie gleb w okresie zimowym);
- 6) wzrost emisji hałasu (związanego z bytowaniem ogólnym ludzi oraz pojazdami mechanicznymi i innymi urządzeniami/maszynami);
- 7) niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej (obecność zbiorników bezodpływowych, zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł ogrzewania);

- 8) zagrożeniem dla zwierząt jest zajmowanie ich przestrzeni życiowej przeznaczenie terenów pod uprawę rolną oraz przez zabudowę, natomiast zagrożeniem dla flory są postępujące procesy urbanizacji.

Ponadto na terenie gminy Miłosław występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi. Głównym celem ochrony przeciwpowodziowej jest ograniczenie ryzyka powodziowego. Jest to cel prewencyjny i polega przede wszystkim na unikaniu wzrostu zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, a także określeniu warunków możliwego zagospodarowania pozostałych obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi. Nadmienić należy, że w obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach. Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Wynika z tego, że lokalizacja budynków na tych terenach jest niemożliwa do czasu przyłączenia do kanalizacji sanitarnej.

Według ustaleń projektu planu ogólnego niezagospodarowane na chwilę obecną tereny zielone i rolne, w tym lasy oraz tereny łąk przebiegające wzdłuż głównych cieków wodnych zostaną zachowane poprzez objęcie ich strefami otwartymi. W granicach stref związanych z zabudową i zainwestowaniem, którymi objęte są jednostki osadnicze, najistotniejsze jest ograniczenie zanieczyszczeń przenikających do gleby oraz powietrza, oraz zapewnienie maksymalnej możliwej różnorodności biologicznej. Projekt planu dla terenów wprowadza wymogi i ograniczenia, które zachowują harmonię terenów z otoczeniem oraz nawiązują do obecnie obowiązujących przepisów oraz standardów ochrony środowiska.

IX. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi. Jednakże ze względu na bardzo ogólny charakter projektu planu ogólnego, wyznaczający jedynie strefy planistyczne, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- ograniczenie zajęcia terenu;
- objęcie obszarów szczególnego powodzia przeważającej mierze strefą otwartą oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, jedynie do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych;
- objęcie strefą górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także terenów przeznaczonych pod eksploatację w obowiązujących dokumentach planistycznych;
- uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochronny obszarów Natura 2000 oraz działań ochronnych wyznaczonych w ustanowionych planach zadań ochronnych;
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację siedlisk i stanowisk chronionych gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych oraz działań ochronnych.

Projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszarów Natura 2000, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.). Niemniej jednak realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszarów Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.).

W przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia cennych komponentów przyrody, które z niezależnych od metod badawczych i stanu aktualnej wiedzy wystąpiły by w późniejszym okresie, konieczne byłoby podjęcie działań kompensujących. Na poziomie niniejszej prognozy nie stwierdza się jednak zagrożeń tego typu. Ogólnie do najczęstszych działań tego typu należą:

- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych;
- sztuczne zasilanie osłabionych populacji;
- tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i innych tras migracji zwierząt.

X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwości jego przeprowadzania został określony w art. 51 ust. 2 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.). Zgodnie z art. 55 ust. 5 przytoczonej wyżej ustawy, organ opracowujący projekt, czyli Burmistrz Gminy Miłosław, zobowiązany jest prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu.

Burmistrz Gminy Miłosław jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wód, gleb i in.) w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska⁴⁴, w ramach monitoringu środowiska prowadzonego w oparciu o wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć zlokalizowanych na obszarze objętym projektem lub, w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego projektu.

W celu realizacji zadań wynikających z Państwowego Monitoringu Środowiska zaleca się m.in. wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska, prowadzenie obserwacji elementów przyrodniczych, gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji, pozyskiwanie informacji o presjach na elementy środowiska, ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska, wskazanie obszarów z przekroczeniami standardów jakości środowiska, wykonywanie analiz przyczynowo-skutkowych oraz opracowywanie zestawień i raportów, a także ich udostępnianie.

Oceni na obszarze opracowania powinny podlegać:

- jakość powietrza i stanu sanitarnego;
- jakość wód podziemnych;
- jakość wód powierzchniowych;
- jakość gleb;
- warunki i jakość klimatu akustycznego;
- różnorodność biologiczna;
- gospodarka odpadami.

Corocznie zaleca się analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska obszaru objętego projektem, w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, które umożliwiłyby dostosowanie potrzeb monitoringu do lokalnych uwarunkowań i ewentualnych problemów.

Wszystkie wyżej wymienione działania i instytucje pozwolą na ocenę skutków realizacji planowanego zagospodarowania oraz umożliwią szybką reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym.

⁴⁴ ocena stanu poszczególnych komponentów musi odnosić się do obszaru objętego planem ogólnym.

XI. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego. Plan ogólny ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, zatem jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Decyzje WZ będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Dzięki temu rozwiązaniu gminy będą posiadały większy wpływ na rozwój miejscowy zabudowy i jej charakter. Rozwiązanie to ma na celu ograniczyć niekontrolowane rozlewanie się zabudowy. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

Brak realizacji ustaleń planu nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy, może przyczynić się jedynie do jego nieprawidłowego i ograniczonego rozwoju. Skutkować to może chaosem przestrzennym i prowadzić do braku kompleksowych rozwiązań. Sporządzenie planów na podstawie planu ogólnego jest gwarancją zachowania obszarów predestynowanych dla pełnienia funkcji ekologicznych, klimatycznych i rekreacyjnych oraz ekstensywnych form zagospodarowania.

XII. ANALIZA I OCENA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Wychodzi się z założenia, że analizie rozwiązań alternatywnych poddano przede wszystkim te aspekty, które w sposób znaczący mogą wpłynąć niekorzystnie na dalszy rozwój gminy Miłosław.

Ewentualne kolizje projektowanego zagospodarowania ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym w większości przypadków będą lokalne i nieistotne dla funkcjonowania i stanu środowiska rozpatrywanego w skali gminy Miłosław oraz obszarów przyległych. Istnieją jednak projektowane inwestycje, dla których przeprowadzone osobne oceny oddziaływań na środowisko mogą wskazać ich negatywne oddziaływania na przyrodę. Należy wówczas szukać rozwiązań alternatywnych, godzących interes publiczny wynikający z rozwoju gospodarczego gminy z ochroną środowiska przyrodniczego.

Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy Miłosław, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków władz gminy, instytucji oraz mieszkańców.

Należy uznać, że ze względu na uwarunkowania przyrodnicze oraz aktualne zagospodarowanie analizowanego obszaru gminy Miłosław, zaproponowane w projekcie przeznaczenie i zagospodarowanie terenów jest optymalne. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ORAZ WNIOSKI KOŃCOWE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Projektu Planu ogólnego gminy Miłosław” wraz z załącznikami graficznymi.

Celem Prognozy jest: oszacowanie skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego gminy Miłosław na środowisko przyrodnicze, ocena ich prawidłowości, a także optymalizacji użytkowania zasobów przyrodniczych.

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy o oś przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1. Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3–5 ustawy o oś.

Następnie, organ opracowujący projekt planu ogólnego poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu ogólnego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Główne cele niniejszego opracowania to: (1) scharakteryzowanie obecnego stanu środowiska przyrodniczego i sposobu zagospodarowania terenu gminy; (2) wskazanie negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na: poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego; warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury; (3) prognozowanie zmian omawianego obszaru w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego; (4) analiza projektu planu ogólnego pod kątem spójności z polityką i celami dokumentów strategicznych ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

Z uwagi na liczne powiązania przestrzenno-funkcjonalne prognoza obejmuje obszar całej gminy Miłosław wraz z terenami będącymi w zasięgu potencjalnego oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń ocenianego projektu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt Planu ogólnego gminy Miłosław wraz z załącznikami graficznymi wykonanymi w skali 1:10 000.

Na podstawie zebranych materiałów oraz wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu Planu ogólnego oraz przepisami prawa ochrony środowiska. Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Pierwsza część prognozy (rozdział II i III) przedstawia położenie i charakterystykę fizjograficzną terenu.

Gmina Miłosław to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej części województwa wielkopolskiego, w południowo-zachodniej części powiatu wrzesińskiego. Miasto Miłosław zlokalizowane jest w odległości ok. 44 km od Poznania (ok. 14 km od Wrześni i ok. 15 od Środy Wielkopolskiej).

Gmina Miłosław według podziału fizyczno-geograficznego Polski Jerzego Kondrackiego i A. Richlinga położona jest w obrębie Niziny Środkowoeuropejskiej, Podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, Makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego, Mezoregionu Równiny Wrzesińskiej oraz w obrębie Makroregionu Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej i Mezoregionu Kotliny Śremskiej.

Gmina Miłosław położona jest na południowym skraju Równiny Wrzesińskiej. Jest to region rolniczy. Decydują o tym uwarunkowania wynikające z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przewaga dobrych gleb kl. II-IV), rzeźby terenu (przewaga terenów płaskich i falistych), klimatycznych oraz uwarunkowania historyczno-gospodarcze.

Siedzibą gminy jest miasto Miłosław położone w otoczeniu stawów, nad rzeką Miłosławką (zwaną również Szywrą), lewym dopływem Moskawy, uchodzącej dalej do Warty. Gmina Miłosław zajmuje obszar 132,26 km², i stanowi ok. 19% powierzchni powiatu wrzesińskiego. W gminie użytki rolne zajmują ok. 60%, natomiast leśne ok. 30%. W skład gminy wchodzi łącznie 29 miejscowości oraz 16 sołectw: Bugaj, Lipie, Białe Piątkowo, Biechowo, Chlebowo, Czeszewo, Gorzyce, Kębłowo, Książno, Mikuszewo, Nowa Wieś Podgórna, Orzechowo, Pałczyn, Rudki, Skotniki, Kozubiec. Gmina graniczy:

- od północy z gminami Września (pow. wrzesiński) oraz Dominowo (pow. średzki);
- od wschodu z gminą Kołaczkowo (pow. wrzesiński);
- od południa z gminami Żerków (pow. jarociński) i Nowe Miasto nad Wartą (pow. średzki);
- od zachodu z gminami Krzykosy i Środa Wielkopolska (pow. średzki).

Główną arterią komunikacyjną na terenie gminy Miłosław stanowi droga krajowa nr 15 przebiegająca z południowego zachodu w kierunku północno-wschodnim przez miejscowości: Białe Piątkowo – Miłosław – Kębłowo – Skotniki. Droga krajowa nr 15 umożliwia m.in. dotarcie do Wrześni, Jarocina czy bardziej oddalonych Torunia i Wrocławia. Przebiega

przez ściśle centrum Miłosławia, poprzez Plac Wiosny Ludów. W południowej części miasta droga krajowa nr 15 krzyżuje się z drogą wojewódzką nr 441 relacji Miłosław – Borzykowo. Układ komunikacyjny gminy uzupełniają drogi powiatowe i gminne.

Przez gminę Miłosław przebiega również linia kolejowa nr 281 relacji Chojnice – Oleśnica, w ciągu której na terenie gminy zlokalizowane są trzy przystanki kolejowe: w Książnie oraz Orzechowie. Dworzec w Orzechowie zapewnia również obsługę firmy Sklejka Orzechowo, będącej ważnym pracodawcą na terenie gminy.

Zbiorcza komunikacja autobusowa na terenie gminy zapewniona jest w relacjach Nowa Wieś Podgórna – Września oraz Miłosław – Środa Wielkopolska. Dzięki porozumieniu zawartym pomiędzy Firmą Kombus a Gminą Miłosław umożliwiony jest darmowy transport mieszkańców gminy na trasie relacji Miłosław – Środa Wielkopolska. W przypadku pozostałych miejscowości na terenie gminy przewozy oferują prywatni przedsiębiorcy.

Obszary chronione na terenie gminy Miłosław zlokalizowane są w jej południowej części. Obszary cenne przyrodniczo rozciągają się na linii od Białego Piątkowa, przez południową granicę Miłosławia, Kozubca, Mikuszewa, aż po Nową Wieś Podgórną i całą południową granicę gminy.

Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały w gminie formą ochrony przyrody w postaci obszarów Natura 2000. Są to: Specjalny Obszar Ochrony „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie”, Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Nadwarciańska”, Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Warty” Na terenie gminy znajdują się również: Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy”, Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las”, Rezerwat Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną, Użytek Ekologiczny „Pasieka”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska” oraz Pomniki Przyrody.

Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy są dwie rzeki, Warta i Miłosławka. Miłosławka wraz z dopływami przepływa przez centralną część gminy, z północnego wschodu na południowy zachód. Poza obszarem gminy Miłosławka uchodzi do Maskawy, będącej dopływem Warty. Sieć cieków na wysoczyźnie jest gęsta. Większość z nich jest pogłębiona, ma umocnione faszyną brzegi i stanowi część systemu melioracyjnego. Część cieków na wysoczyźnie ma charakter cieków okresowych.

Na obszarze gminy brak jest jezior. Znajdują się tu jednak 42 zbiorniki naturalne o powierzchni 189 ha i 22 zbiorniki sztuczne o powierzchni 7,75 ha i 43 stawy rybne o powierzchni 194 ha.

Warunki klimatyczne na obszarze gminy kształtują masy powietrza polarno-morskiego, które pojawiają się tu z częstotliwością około 80% jesienią, a latem około 85%. Wiosną i zimą częstość występowania w/w mas powietrza nie przekracza 69%. Znacznie rzadziej w omawianym rejonie pojawiają się masy powietrza polarno-kontynentalnego, którego obecność obserwuje się przeważnie zimą i wiosną. Do napływających mas powietrza najczęściej nawiązują kierunki wiatrów. Wartości średnie roczne częstości występowania poszczególnych kierunków wiatru wskazują, że na omawianym obszarze najczęściej obserwowane są wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Z analizy częstości występowania wiatrów o określonej prędkości wynika, że najczęściej występują wiatry bardzo słabe oraz wiatry słabe. Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego analizowany obszar zalicza się do dzielnicy klimatycznej VII, zwanej Środkową, charakteryzującej się

najmniejszym rocznym opadem - poniżej 550 mm. Klimat gminy Miłosław można scharakteryzować jako przejściowy, kształtowany przez zmienny w swym zasięgu napływ mas powietrza morskiego lub kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z małą pokrywą śnieżną. Średnia temperatura roczna wynosi 9,4°C, a średnie temperatury miesięczne wahają się od 0,0°C (styczeń) do +19,9°C (lipiec).

Tereny zalesione charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi o mniejszych dobowych wahaniami i nieco gorszych warunkach solarnych z uwagi za zacienienie. Są to tereny o powietrzu wzbogaconym w tlen, ozon i olejki eteryczne podnoszące komfort bioklimatyczny.

Gmina Miłosław położona jest w granicach mezoregionu fizycznogeograficznego Równiny Wrzesińskiej. Region ten charakteryzuje się równinną formą ukształtowania terenu, z niewielkimi pofalowaniami. Jest to teren bezzeziorny. Stosunkowo dobre jakościowo gleby tworzące równinę, a także sprzyjające ukształtowanie terenu wpłynęło na intensyfikację i rozwój rolnictwa na tych terenach. W gminie Miłosław na cele rolnicze wykorzystywanych jest 59,5% ogółu gruntów. Poziom lesistości jest zbliżony do średniej krajowej i wynosi 28,7%.

Gmina Miłosław wyróżnia się również wysokimi walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi i naturalnymi, co znajduje odzwierciedlenie w mnogości prawnych form ochrony przyrody występujących na jej terenie. Wśród nich są:

- Rezerwat Przyrody „Dwunastak” – rezerwat leśny o powierzchni 9,12 ha;
- Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las” – rezerwat rozpościera się na powierzchni 222,62 ha, obejmując teren gminy Miłosław oraz gminy Żerków;
- Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy – nieco ponad 37% powierzchni parku zlokalizowanych jest w granicach gminy Miłosław, dla parku został również opracowany plan ochrony;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska” – znajdujący się na terenie gminy Miłosław jedynie w niewielkiej części, do południowego brzegu Warty;
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska”;
- Użytek Ekologiczny „Pasieka” – obejmuje on powierzchnię 20,1 ha;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Środkowej Warty”;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Nadwarciańska”;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie”;
- Pomniki Przyrody wśród których wyróżnić można grupy drzew oraz okazy pojedyncze.

Sieć hydrologiczną na terenie gminy tworzą przede wszystkim Warta oraz Miłosławka. Warta przepływa w południowej części Gminy, z kolei Miłosławka wraz z dopływami odwadniają centralną część gminy wraz z miastem. Na terenie gminy nie ma jezior. Wśród obecnych akwenów zdecydowanie największymi są stawy hodowlane położone na w południowej części miasta Miłosławia, a także częściowo poza jego granicami.

Na terenie gminy Miłosław wyznaczone zostały krajobrazy priorytetowe określone w ”Audycie Krajobrazowym Województwa Wielkopolskiego”, przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego:

- 1) Krajobraz Priorytetowy „Rejon Miłosławia” – zlokalizowany jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim, na terenie gminy Miłosław. Jest położony około 12 km na południowy zachód od Wrześni, od zachodu graniczy z miastem Miłosław.

Metryczka Krajobrazu priorytetowego „Rejon Miłosławia”:

- ID: 2317;
- KOD: 30-315.56-088;
- NAZWA: REJON MIŁOSŁAWIA;
- GRUPA: B – krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka;
- TYP: 6 – wiejskie;
- PODTYP: 6a – sztuczne zbiorniki wodne;
- LOKALIZACJA: gmina Miłosław;
- POWIERZCHNIA: 307 h.

- 2) Krajobraz Priorytetowy „Dolina Warty: Pyzdry – Rogalinek” – zlokalizowany jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatów: poznańskiego, śremskiego, średzkiego, wrzesińskiego i jarocińskiego, na terenie gmin: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pyzdry.

Metryczka Krajobrazu priorytetowego „Rejon Miłosławia”:

- ID: 841;
- KOD: 30-315.64-085;
- NAZWA DOLINA WARTY: PYZDRY–ROGALINEK;
- GRUPA: A – krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka;
- TYP: 1 – wód powierzchniowych;
- PODTYP: 1b – systemy wód płynących;
- LOKALIZACJA: gminy: Puszczykowo, Mosina, Kórnik, Brodnica, Śrem, Zaniemyśl, Książ Wielkopolski, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Miłosław, Żerków, Kołaczkowo, Pyzdry;
- POWIERZCHNIA: 5685 ha.

Biorąc pod uwagę budowę geologiczną teren gminy Miłosław położony jest w granicach dwóch wielkich struktur geologicznych (monokliny przedsudeckiej i synklinorium szczecińsko-mogileńsko-łódzkiego). Na osadach mezozoiku zalegają osady neogenu zbudowane z osadów piaszczystych i burowęglowych, przechodzących ku górze w utwory mułkowo-ilaste i ilaste. Na osadach neogeńskich odłożone zostały gliny morenowe poszczególnych zlodowaceń wraz z przewarstwieniami osadów piaszczystych. Na całym obszarze zalegają natomiast gliny morenowe zlodowacenia środkowopolskiego.

Na terenie gminy Miłosław nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Miłosław położony jest w całości w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Warty.

Na terenie gminy występuje sześć jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- „Warta od Powy do Proсны” (PLRW60001218399) (dawniej: „Warta od Powy do Proсны” – PLRW60002118399);
- „Moskawa do Wielkiej” (PLRW600009185441) (dawniej: „Moskawa do Wielkiej” – PLRW600016185469);
- „Warta od Proсны do Lutyni” (PLRRW60001218519) (dawniej: „Warta od Proсны do Lutyni” – PLRW60002118519);
- „Lutynia od Radowicy do ujścia” (PLRW60001118529) (dawniej: „Lutynia od Radowicy do Lubieszki” – PLRW60001918525, „Lutynia od Lubieszki do ujścia” – PLRW60001918529);
- „Warta od Lutyni do Młyniska” (PLRW600012185551) (dawniej: „Warta od Lutyni do Moskawy” – PLRW60002118539, „Warta od Moskawy do Pyszącej” – PLRW600021185539, „Warta od Pyszącej do Kopli” PLRW60002118573);
- „Miłosławka” (PLRW6000101854899) (dawniej: „Miłosławka do Kanału Połczyńskiego” – PLRW600017185484, „Miłosławka od Kan. Połczyńskiego do ujścia” PLRW600017185489).

Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy są dwie rzeki, Warta i Miłosławka. Miłosławka wraz z dopływami przepływa przez centralną część gminy, z północnego wschodu na południowy zachód. Poza obszarem gminy Miłosławka uchodzi do Moskawy, będącej dopływem Warty. Sieć cieków na wysoczyźnie jest gęsta. Większość z nich jest pogłębiona, ma umocnione faszyną brzegi i stanowi część systemu melioracyjnego. Część cieków na wysoczyźnie ma charakter cieków okresowych. Na obszarze gminy brak jest jezior. Znajdują się tu jednak 42 zbiorniki naturalne o powierzchni 189 ha i 22 zbiorniki sztuczne o powierzchni 7,75 ha i 43 stawy rybne o powierzchni 194 ha.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego, ustalono, że na terenie gminy Miłosław występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);
- obszar narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Teren gminy Miłosław położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 61 (PLGW600061).

Gmina Miłosław położona jest w granicach dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 143) „Subzbiornik Inowrocław – Gniezno”, znajdującego się na głębokościach od 90 do 140 m p.p.t., jest to zbiornik typu porowego, neogeńsko-mioceński. W piaskach drobnych, zalegających od powierzchni terenu na głębokości od 1,0 do 5,0 m, występuje I poziom wody gruntowej o swobodnym zwierciadle, niezbyt zasobny. Woda gruntowa na głębokości 0–1,0 m p.p.t. występuje w dolinach wszystkich głównych cieków przepływających przez teren gminy. Poziom trzeciorzędowy stanowi główną użytkową warstwę wodonośną gminy. Jest to poziom mioceński, którego warstwę wodonośną budują piaski pylaste i drobne zalegające pod znacznej miąższości warstwą ilów poznańskich. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi średnio 42–53 m i wyraźnie wzrasta w kierunku północnym. Wodonośnik jest jednorodny i charakteryzuje się regularnością zalegania;
- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 150) „Pradolina Warszawa – Berlin” – porowy, czwartorzędowy – plejstoceni. Średnia głębokość ujęć w tym GZWP wynosi 25-35 m, zaś szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 456 tys. m na dobę. Odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, z przepływającą przez nią Wartą zaliczony został do obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony (OWO – obszar wysokiej ochrony).

Na terenie gminy Miłosław zostały ustanowione strefy ochronne dla ujęć wód podziemnych.

Gleby powiatu wrzesińskiego charakteryzują się dużą zmiennością przestrzenną, z uwagi na zróżnicowanie składu granulometrycznego. W gruntach ornych przeważają gleby pseudobielicowe i brunatne wylugowane, przy małym udziale czarnych ziem. Gmina Miłosław posiada największy udział gleb zwięzlejszych oraz mocniejszych gleb lekkich, wykazujących w wierzchnich warstwach skład mechaniczny piasków gliniastych mocnych (przewaga dobrych gleb klasy bonitacyjnej II-IV).

Pod względem użytkowania gruntów gmina Miłosław charakteryzuje się dużym udziałem gruntów rolnych (ok. 60%). Jest to region rolniczy. Decydują o tym uwarunkowania wynikające z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przewaga dobrych gleb kl. II-IV).

Na terenie gminy Miłosław występują złoża, tereny i obszary górnicze. Według Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż w gminie znajduje się obecnie siedem złóż, z czego w jednym eksploatacja została zaniechana.

Według podziału Polski na regiony geobotaniczne (J. Matuszkiewicz), dokonanej na podstawie regionalnego zróżnicowania potencjalnej roślinności, gmina Miłosław położona jest w Prowincji Morza Bałtyckiego, w Prowincji Środkowoeuropejskiej (Działy A-F), w Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej (działy B-F), w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), w Krainie Środkowowielkopolskiej (B.2.), w Okręgu Kórnicko-Miłosławskim (B.2.2.), w Podokręgu Czeszewskim (B.2.2.d).

Dział Brandenbursko-Wielkopolski na tle innych regionów w Polsce charakteryzuje się specyfiką zbiorowisk grądowych, które należą do zespołu *Galio-Carpinetum*. Zbiorowiskiem charakterystycznym dla tego działu jest zespół acydofilnego lasu dębowego *Calamagrostio-Quercetum*. Na obszarze Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego dominują dwa typy krajobrazów roślinnych: krajobraz grądowy, który związany jest głównie z obszarami

wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem, oraz krajobraz borów i borów mieszanych, zajmujący równiny sandrowe oraz tarasy akumulacji rzecznej, szczególnie w pradolinach, z podłożem piaszczystym.

Dominującym typem krajobrazu roślinnego, charakterystycznego dla ww. krain, są łąki, z dużym udziałem łąk jesionowo-wiązowych i borów mieszanych. Mniej liczny jest krajobraz borów mieszanych i łąk odmiany wielkopolsko-kujawskiej.

Biorąc pod uwagę rzeczywiste fitokompleksy krajobrazowe, analizowany obszar należy do krajobrazu rolniczego.

Powierzchnia lasów na terenie gminy Miłosław wynosi 3 944,23 ha, a wskaźnik lesistości jest równy 29,9%.

Lasy na terenie gminy Miłosław występują w trzech kompleksach:

- na terasie zalewowej i nadzalewowej Warty, po jej południowej stronie;
- na terasach wyższych pradoliny po północnej stronie Warty;
- wzdłuż doliny Miłosławki i na pagórkach ozowych.

Gospodarkę leśną na terenie gminy prowadzi nadleśnictwo Jarocin (obręb Czeszewo). Lasy znajdujące się w dolinie Warty na terasie zalewowej i nadzalewowej zakwalifikowane są do lasów wodochronnych. Ponadto lasy te oraz lasy w rejonie Miłosławia i Czeszewa uznano za lasy masowego wypoczynku.

Lasy nadleśnictwa Czeszewo należą do najpiękniejszych i najbardziej interesujących obszarów leśnych Wielkopolski. Rozległe kompleksy lasów liściastych porastające terasy zalewową i środkową doliny Warty i dolnej Lutyni mają bardzo często charakter zbliżony do naturalnego. Stanowią one z tego względu cenny obiekt dla badań geobotanicznych oraz atrakcyjny do penetracji turystycznej. Do najcenniejszych gatunków budujących tu drzewostany w zbiorowiskach leśnych są jesion, dąb szypułkowy i lipa drobnolistna.

Ważną rolę w otwartym krajobrazie odgrywają zadrzewienia śródpolne, przydrożne, zieleń przywodna, sady i ogrody przydomowe, które spełniają nie tylko funkcję krajobrazową ale także ochronną. Zadrzewienia występują też wzdłuż dróg głównych i polnych, przy nadbrzeżach wód otwartych, wzdłuż dolin rzecznych. Wpływają one na kształtowanie lokalnego klimatu obszarów na których występują, podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe, spełniają rolę wiatro- i glebochronną.

Dla obszaru gminy brak specjalistycznego opracowania faunistycznego. W wyniku gospodarki rolnej wiele z gatunków rodzimych ograniczyło tu swój zakres występowania, a w ich miejsce pojawiły się nowe wprowadzone bądź przypadkowo przywleczone przez człowieka.

Jednakże duże powierzchnie leśne wiążą się z występowaniem wielu gatunków zwierząt łownych. Na terenie gminy występują też populacje gadów i płazów. Na terenie gminy stwierdzono występowanie dość powszechnych gatunków ptaków oraz gatunków objętych ścisłą ochroną.

W gminie Miłosław występują:

- 1) tereny objęte obszarowymi wpisami do rejestru zabytków tj. historyczny układ urbanistyczny miasta Miłosław wpisany do rejestru zabytków pod nr 2278/A decyzją z dnia 30.09.1993 r.;
- 2) zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków;
- 3) obiekty ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków;

- 4) stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Obszary najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym objęte zostały w gminie formą ochrony przyrody w postaci obszarów Natura 2000. Są to: Specjalny Obszar Ochrony „Lasy Żerkowsko-Czeszewskie”, Specjalny Obszar Ochrony „Ostoja Nadwarciańska”, Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Środkowej Warty”. Na terenie gminy znajdują się również: Obszar Chronionego Krajobrazu „Szwajcaria Żerkowska”, Park Krajobrazowy „Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy”, Rezerwat Przyrody „Czeszewski Las”, Rezerwat Przyrody „Dwunastak” wraz z otuliną, Użytek Ekologiczny „Pasieka”, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Pradolina Miłosławska” oraz Pomniki Przyrody.

Na terenie gminy znajdują się:

- Korytarz Ekologiczny „Dolina Warty” – KPnC-22A;
- Korytarz Ekologiczny „Lasy Poznańskie – Dolina Warty” – KPnC-24A.

W kolejnej części (rozdział IV) dokonano oceny stanu poszczególnych elementów składających się na świat fizyczny gminy Miłosław. Opisano elementy przyrodnicze ożywione (szata roślinna, świat zwierzęcy), a także elementy nieożywione (klimat, rzeźbę terenu, stosunki wodne i in.). W tym samym rozdziale dokonano wyszczególnienia szczególnie ważnych i koniecznych do zachowania elementów przyrodniczych i kulturowych. Podano podstawę prawną, na podstawie której odbywa się ochrona tych elementów.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia za rok 2024 strefa wielkopolska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Dla większości substancji mierzonych wyniki były w normie – stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych. Jedynie w przypadku poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 zostały przekroczone poziomy dopuszczalne

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin za rok 2024 strefa wielkopolska cechuje się dobrą jakością powietrza. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2024 roku dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż na jakość powietrza na omawianym terenie ma wpływ sposób zabudowy terenu i pora roku. W gęściej zabudowanych miejscach dochodzi do słabszej wymiany mas powietrza i kumulowania się zanieczyszczeń. Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, w sezonie grzewczym, gdzie oprócz niewielkiej emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł spalania paliw, szczególnie stałych. Na obszarze gminy panują dobre warunki dla cyrkulacji powietrza (otwarte przestrzenie, brak znaczących barier); brak jest również dużych zakładów przemysłowych powodujących znaczną emisję zorganizowaną, stąd jakość powietrza jest dość dobra.

Na obszarze gminy Miłosław głównymi źródłami emisji hałasu są:

- szlaki komunikacyjne (droga krajowa nr 15, droga wojewódzka nr 441, drogi powiatowe, drogi gminne, linia kolejowa nr 281);
- obiekty produkcyjne, usługowe stanowiące zagrożenie o charakterze lokalnym;
- wolnostojące, nie posiadające zabezpieczeń akustycznych maszyny i urządzenia, w przypadku, których emisja hałasu ma znaczenie lokalne;

- maszyny rolnicze, szczególnie podczas prac polowych na otwartych przestrzeniach;
- źródła hałasu związane z turystyką i rekreacją.

Zagrożenie hałasem z ww. wymienionych źródeł ma charakter lokalny i obejmuje swym zasięgiem jedynie obszary sąsiadujące z obiektem będącym źródłem emisji hałasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, głównymi obszarami zagrożonymi nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego są tereny w pobliżu drogi krajowej nr 15. Jednakże nie wykazano dla niej ponadprzeciętnej liczby poruszających się pojazdów.

Niezależnie od naturalnej odporności własnej, gleby podlegają degradacji fizycznej, głównie erozji wodnej (powierzchniowej i wąwózowej), która zależy od nachylenia zboczy, obecności i stanu pokrywy roślinnej, litologii, stosunków wodnych, użytkowania rolniczego gruntu i sposobu jego uprawy. Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielicowe.

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu wrzesińskiego badania gleb rolniczych prowadzi Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Poznaniu m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. W 2016 r. na terenie powiatu OSChR przebadła 3 948,84 ha gleb rolnych (ilość pobranych próbek: 1 298; ilość przebadanych gospodarstw: 98). Według badań przeprowadzonych przez OSChR w 2016 r. na terenie powiatu wrzesińskiego największy udział przebadanych gleb pod kątem kategorii agronomicznej stanowią gleby lekkie (55%) oraz średnie (36%). Największy udział przebadanych gleb posiada odczyn lekko kwaśny (41%). Zdecydowanie największy odsetek przebadanych gleb (45%) nie wymaga przeprowadzenia wapnowania. Makroelementem, którego przebadane gleby posiadają najwyższą zawartość jest fosfor (41% pobranych próbek charakteryzuje się bardzo wysoką zawartością), a następnie potas (26% pobranych próbek charakteryzuje się bardzo wysoką zawartością) i magnez (14% pobranych próbek charakteryzuje się bardzo wysoką zawartością).

Na obszarze gminy Miłosław poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym szata roślinna, ulegały w przeszłości licznym przemianom. Zmiany te miały charakter zarówno naturalny, jak i były wywołane różnymi formami antropopresji. Szczególnie ta druga grupa czynników przyczyniła się do degradacji szaty roślinnej, oraz jej degeneracji. Pod pojęciem degradacji szaty roślinnej należy rozumieć zubożenie jej składu w wyniku antropopresji powodującej pogorszenie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, takich jak: powietrze, woda, gleby, a także fizyczne niszczenie szaty roślinnej (np. w wyniku zmiany przeznaczenia terenu). Intensywne wycinanie lasów celem pozyskania areału pod uprawę ziemi, a w późniejszych czasach procesy urbanizacyjne, szczególnie mocno przyczyniły się w przeszłości do degradacji szaty roślinnej. Z kolei pod pojęciem degeneracji należy rozumieć ogół reakcji fitocenozy na antropopresję. Spotykana jest degeneracja zespołów roślinnych oraz degeneracja roślinności. W wyniku tej pierwszej dokonane są przekształcenia struktury wewnętrznej i składu florystycznego fitocenozy konkretnych zespołów leśnych. W wyniku degeneracji roślinności z kolei zmiany struktury i składu florystycznego są tak dalece posunięte, że pierwotny zespół roślinny może być zaliczony do innej jednostki

syntaksonomicznej. Do form degeneracji zespołów leśnych na obszarze gminy należą: fruticetyzacja, neofityzacja oraz pinetyzacja.

Biorąc pod uwagę rzeczywiste fitokompleksy krajobrazowe, analizowany obszar należy do krajobrazu rolniczego.

Powierzchnia lasów na terenie gminy Miłosław wynosi 3 944,23 ha, a wskaźnik lesistości jest równy 29,9%.

Lasy na terenie gminy Miłosław występują w trzech kompleksach:

- na terasie zalewowej i nadzalewowej Warty, po jej południowej stronie;
- na terasach wyższych pradoliny po północnej stronie Warty;
- wzdłuż doliny Miłosławki i na pagórkach ozowych.

Roślinność nieleśna pełni ważną funkcję przyrodniczą. Szczególną rolę odgrywają zbiorowiska łąkowe, torfowe i szuwarowe w dolinach rzek. Najbogatsza florystycznie i najbardziej zróżnicowana roślinność występuje nad brzegami zworników wodnych i rzek.

Terenom zurbanizowanym i przemysłowym towarzyszą gatunki synantropijne, w tym głównie ruderalne.

Głównymi przyczynami degradacji szaty roślinnej na terenie gminy Miłosław mogą być:

- czynniki abiotyczne: wiatry, susze, przymrozki oraz szkody od śniegu (okiść);
- czynniki biotyczne: szkodniki owadzie, grzyby patogeniczne, nadmierne stany zwierzyny głównie jeleniowatych;
- czynniki antropogeniczne: (zanieczyszczenia pyłowe ze źródeł niskiej emisji i emitorów przemysłowych, zanieczyszczenia związane z ruchem komunikacyjnym, zanieczyszczenia odpadami komunalnymi (dzikie wysypiska śmieci), zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, pożary);
- zabudowa terenu.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Powyższe cele środowiskowe są zgodne z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 16 listopada 2022 r.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego, ustalono, że na terenie gminy Miłosław występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$);

- obszar narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarze gminy Miłosław występują:

- linie napowietrzne wysokiego napięcia;
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia;
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Obecnie obowiązujący minimalny poziom dopuszczalny, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynosi dla częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 80 MHz – 40 GHz) – 28 V/m.

W 2020 r. GIOŚ przeprowadził pomiary wartości pól elektromagnetycznych na terenie gminy Miłosław (Ostrówki). Otrzymano wartość równą $<0,3$ V/m. Tym samym nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego.

Konieczna jest ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm lub co najmniej na tych poziomach. Ochrona musi opierać się na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Następnie (rozdział V) przedstawiono zawartość planu ogólnego, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

Plan ogólny to dokument planistyczny, który ma ułatwić realizację skutecznej polityki przestrzennej. Stanowić ma akt prawa miejscowego zastępujący studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia zawarte w Planie ogólnym mają stanowić podstawę dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z ustaleniami nowego dokumentu będą musiały być zgodne także tzw. decyzje o warunkach zabudowy, czy decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny zawiera ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te muszą zachowywać zgodność. Dodatkowo w planie ogólnym możliwe jest wyznaczenie obszarów zabudowy śródmiejskiej, dla których mogą być formułowane szczególne zasady zagospodarowania dotyczące m.in. minimalnej powierzchni biologicznie czynnej czy odległości między budynkami określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy prawo budowlane. Plan ogólny może także zawierać regulacje dotyczące standardów dostępności infrastruktury społecznej.

Rada Miejska w Miłosławiu dnia 22 marca 2024 r. podjęła uchwałę Nr LXVII/604/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Miłosław.

Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw w sposób istotny zmieniono dotychczasowy stan prawny w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Rolę obecnie

obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław ma przejąć plan ogólny gminy, który (w przeciwieństwie do studium) będzie aktem prawa miejscowego.

Na terenie gminy Miłosław obowiązuje studium z dnia 7 grudnia 1999 r. (Uchwała Nr XI/60/99 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 7 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław, zmieniona Uchwałą Nr X/56/11 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 12 lipca 2011 r., Uchwałą Nr XII/54/15 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 28 września 2015 r., Uchwałą Nr XLII/258/18 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 17 kwietnia 2018 r., Uchwałą XXXIV/278/21 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 31 maja 2021 r. oraz Uchwałą Nr LXI/525/23 Rady Miejskiej w Miłosławiu z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miłosław).

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

- 1) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 2) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 4) SU – strefa usługowa;
- 5) SP – strefa gospodarcza;
- 6) SR – strefa produkcji rolniczej;
- 7) SI – strefa infrastrukturalna;
- 8) SN – strefa zieleni i rekreacji;
- 9) SC – strefa cmentarzy;
- 10) SG – strefa górnictwa;
- 11) SO – strefa otwarta;
- 12) SK – strefa komunikacyjna.

Szczególne znaczenie przy podziale gminy Miłosław na strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku i w Strategii Rozwoju Gminy Miłosław na lata od 2016 do 2022.

W kolejnych rozdziałach (rozdział VI) oceniono, jak realizacja planów zawartych w projekcie planu ogólnego będzie wpływała na środowisko przyrodnicze. Oceny dokonano dla każdego elementu środowiska przyrodniczego z osobna (np. dla powietrza, wód, krajobrazu) oraz dla całości. Oceniono również oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi.

W wyniku analizy uznano, że:

- 1) nie przewiduje się pogorszenia jakości atmosfery i topoklimatu;
- 2) dla obszarów wymagających komfortu akustycznego nie przewiduje się przekroczeń norm hałasu;
- 3) nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości i ilości wód powierzchniowych i podziemnych;
- 4) nie przewiduje się pogorszenia jakości zasobów glebowych;
- 5) nie przewiduje się przekroczeń norm natężenia pól;

- 6) zachowanie komfortu akustycznego w miejscach tego wymagających powinno być osiągnięte w oparciu o przepisy odrębne.

W rozdziale VII dokonano oceny realizacji celów ochrony środowiska w projekcie planu ogólnego zawartych w przepisach prawnych oraz strategiach krajowych oraz międzynarodowych. Analiza wykazała, że oceniany projekt realizuje założenia kluczowe dla ochrony środowiska.

W rozdziale VIII przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska widoczne na obszarze opracowania.

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru miejscowo zurbanizowanego, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Do istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w gminie Miłosław należą przede wszystkim:

- 1) presja przestrzeni (oddziaływanie na krajobraz, przekształconych w wyniku działalności człowieka);
- 2) występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych;
- 3) obecność terenów użytkowanych rolniczo. Związane z nimi zagrożenia m.in. niewłaściwa gospodarka nawozowa, zanieczyszczenie pochodzenia rolniczego wód podziemnych i powierzchniowych, zaburzenie profilu glebowego, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, oddziaływanie na krajobraz;
- 4) wzrost emisji substancji (emisje z systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych, wzrost produkcji odpadów w sąsiedztwie terenu opracowania);
- 5) uciążliwości związane z ruchem na ulicach, przede wszystkim klimatu akustycznego, zwiększone zanieczyszczenia powietrza i gleb w bezpośrednim sąsiedztwie dróg (w tym wpływ zanieczyszczeń z nawierzchni z wodami opadowymi i roztopowymi, zwiększone zasolenie gleb w okresie zimowym);
- 6) wzrost emisji hałasu (związanego z bytowaniem ogólnym ludzi oraz pojazdami mechanicznymi i innymi urządzeniami/maszynami);
- 7) niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej (obecność zbiorników bezodpływowych, zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł ogrzewania);
- 8) zagrożeniem dla zwierząt jest zajmowanie ich przestrzeni życiowej przeznaczenie terenów pod uprawę rolną oraz przez zabudowę, natomiast zagrożeniem dla flory są postępujące procesy urbanizacji.

Oceniono jak realizacja projektu Planu ogólnego wpłynie na owe problemy, które mogą się ujawnić, a które zostać naprawione. Ogólnie wskazano, że większość problemów posiada rozwiązanie, które są i będą wdrażane w życie.

W rozdziale IX przedstawiono w ogólny sposób podstawowe działania, których realizacja ma chronić środowisko przyrodnicze i ludzi przed ewentualnymi negatywnymi skutkami ubocznymi powstałymi w wyniku wprowadzenia w życie zapisów projektu planu ogólnego.

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- ograniczenie zajęcia terenu;
- objęcie obszarów szczególnego powodzią przeważającej mierze strefą otwartą oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, jedynie do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych;

- objęcie strefą górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także terenów przeznaczonych pod eksploatację w obowiązujących dokumentach planistycznych;
- uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochronny obszarów Natura 2000 oraz działań ochronnych wyznaczonych w ustanowionych planach zadań ochronnych;
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W rozdziale X z kolei przedstawiono przykładowy sposób oceny realizacji zapisów projektu planu ogólnego wraz z zasadnością jego ewentualnej aktualizacji w przyszłości.

Obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu ogólnego oraz częstotliwości jego przeprowadzania został określony w art. 51 ust. 2 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.). Zgodnie z art. 55 ust. 5 przytoczonej wyżej ustawy, organ opracowujący projekt, czyli Burmistrz Gminy Miłosław, zobowiązany jest prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu.

Burmistrz Gminy Miłosław jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wód, gleb i in.) w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (ocena stanu poszczególnych komponentów musi odnosić się do obszaru objętego planem ogólnym), w ramach monitoringu środowiska prowadzonego w oparciu o wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć zlokalizowanych na obszarze objętym projektem lub, w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego projektu.

W celu realizacji zadań wynikających z Państwowego Monitoringu Środowiska zaleca się m.in. wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska, prowadzenie obserwacji elementów przyrodniczych, gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji, pozyskiwanie informacji o presjach na elementy środowiska, ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska, wskazanie obszarów z przekroczeniami standardów jakości środowiska, wykonywanie analiz przyczynowo-skutkowych oraz opracowywanie zestawień i raportów, a także ich udostępnianie.

Oceni na obszarze opracowania powinny podlegać:

- jakość powietrza i stanu sanitarnego;
- jakość wód podziemnych;
- jakość wód powierzchniowych;
- jakość gleb;
- warunki i jakość klimatu akustycznego;
- różnorodność biologiczna;
- gospodarka odpadami.

Corocznie zaleca się analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska obszaru objętego projektem, w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, które umożliwiłyby dostosowanie potrzeb monitoringu do lokalnych uwarunkowań i ewentualnych problemów.

Wszystkie wyżej wymienione działania i instytucje pozwolą na ocenę skutków realizacji planowanego zagospodarowania oraz umożliwią szybką reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym.

W kolejnym rozdziale (XI) zestawiono wady i zalety, które ujawniłyby się na obszarze gminy Miłosław w przypadku nieuchwalenia projektu planu ogólnego. Okazało się, że więcej byłoby wad w wyniku odstępstwa od uchwalenia projektu planu ogólnego.

W rozdziale XII pokuszono się o analizę rozwiązań alternatywnych.

Wychodzi się z założenia, że analizie rozwiązań alternatywnych poddano przede wszystkim te aspekty, które w sposób znaczący mogą wpłynąć niekorzystnie na dalszy rozwój gminy Miłosław.

Wychodzi się z założenia, że analizie rozwiązań alternatywnych poddano przede wszystkim te aspekty, które w sposób znaczący mogą wpłynąć niekorzystnie na dalszy rozwój gminy Miłosław.

Ewentualne kolizje projektowanego zagospodarowania ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym w większości przypadków będą lokalne i nieistotne dla funkcjonowania i stanu środowiska rozpatrywanego w skali gminy Miłosław oraz obszarów przyległych. Istnieją jednak projektowane inwestycje, dla których przeprowadzone osobne oceny oddziaływań na środowisko mogą wskazać ich negatywne oddziaływania na przyrodę. Należy wówczas szukać rozwiązań alternatywnych, godzących interes publiczny wynikający z rozwoju gospodarczego gminy z ochroną środowiska przyrodniczego.

Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy Miłosław, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków władz gminy, instytucji oraz mieszkańców.

Należy uznać, że ze względu na uwarunkowania przyrodnicze oraz aktualne zagospodarowanie analizowanego obszaru gminy Miłosław, zaproponowane w projekcie przeznaczenie i zagospodarowanie terenów jest optymalne. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

XIV. OŚWIADCZENIE AUTORA O POPRAWNOŚCI PROGNOZY

Poznań, dnia 4 marca 2026 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 lit. f. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d wyżej wymienionej ustawy, uprawniające mnie do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko, raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Monika Płóciennik
mgr inż. Monika Płóciennik